

Tisdagen den 18 november

Kl. 13.00–15.55
18.00–20.27

§ 1 Anmälan om promemoria om regeringsskiftet efter valet 2014

Tredje vice talmannen anmälde en från riksdagsdirektören inkommen promemoria om regeringsskiftet efter valet 2014. Promemorian lades till handlingarna samt fogades som bilaga till detta protokoll.

§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Tredje vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2014/15:5 för torsdagen den 13 november i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från justitieutskottet.

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2014/15:93

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:93 Frysning av projektet Förbifart Stockholm av Catharina Elmsäter-Svärd (M)

Interpellationen kommer att besvaras.

Skälet till dröjsmålet är att beredning pågår.

Stockholm den 13 november 2014

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2014/15:99

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:99 Förbifart Stockholm

av Jessica Rosencrantz (M)

Interpellationen kommer att besvaras.

Prot. 2014/15:23
18 november

Skälet till dröjsmålet är att beredning pågår.
Stockholm den 13 november 2014
Näringsdepartementet
Anna Johansson (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2014/15:101

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:101 Saklig prövning av svenskt medlemskap i Nato

av Johan Forssell (M)

Tidigare har meddelats att interpellationen kommer att besvaras fredagen den 14 november 2014.

På grund av hastigt uppkommet engagemang kommer interpellationen att besvaras torsdagen den 20 november 2014. Vid svarstillfället den 18 november 2014 befinner sig statsrådet på resa.

Stockholm den 13 november 2014

Försvarsdepartementet

Peter Hultqvist (S)

Enligt uppdrag

Maria Hedegård

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2014/15:103

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:103 Effekterna av att stoppa Förbifart Stockholm

av Lars Hjalmered (M)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 27 november 2014.

Skälet till dröjsmålet är att beredning pågår.

Stockholm den 13 november 2014

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2014/15:113

Till riksdagen

Interpellation 2014/15:113 Personlig assistans

av Maj Karlsson (V)

Interpellationen kommer att besvaras den 28 november 2014.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.
Stockholm den 12 november 2014
Socialdepartementet
Åsa Regnér (S)
Enligt uppdrag
Marianne Jenryd
Expeditionschef

Prot. 2014/15:23
18 november

§ 4 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Konstitutionsutskottets betänkanden

2014/15:KU3 Några ändringar på tryck- och yttrandefrihetens område (vilande grundlagsbeslut)

2014/15:KU4 Förstärkt skydd mot främmande makts underrättelseverksamhet (vilande grundlagsbeslut)

Finansutskottets betänkanden

2014/15:FiU12 Tilläggsavtal om lån till Irland

2014/15:FiU7 Godkännande av rådets beslut om systemet för EU-budgens finansiering

2014/15:FiU6 AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2013

2014/15:FiU9 Riksrevisorernas årliga rapport 2014

Skatteutskottets betänkanden

2014/15:SkU5 Inkomstbeskattning, redovisning och revision av Eric-konserter

2014/15:SkU8 Informationsutbytesavtal med Hongkong SAR

Försvarsutskottets utlåtande

2014/15:FöU2 Grönbok om säkerhet i logitjänster för turister

Justitieutskottets betänkanden

2014/15:JuU4 En nationell strategi för en effektiv regim för bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

2014/15:JuU5 Riksrevisionens rapport om förvaltningsrätternas hantering av överklagade beslut

§ 5 Svar på interpellation 2014/15:1 om sysselsättningseffekter av regeringens skatteförslag

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Anna Kinberg Batra har frågat mig varför Finansdepartementet inte har presenterat bedömningar av effekter på sysselsättning, antalet arbetade timmar och bnp för de skattehöjningar som föreslås inför nästa år. Anna Kinberg Batra efterfrågar även Finansdepartementets bedömning av dessa effekter.

De offentliga finanserna befinner sig i ett mycket bekymmersamt läge. Trots att konjunkturläget har förbättrats de senaste åren har underskotten vuxit och förväntas uppgå till närmare 90 miljarder kronor i år. En viktig förklaring till detta är att den borgerliga regeringen har lånat till sina skattesänkningar.

Regeringen lägger nu om politiken i en mer ansvarsfull riktning. Ofinansierade skattesänkningar utgör ingen hållbar politik. De reformer som presenteras i höstens budget finansieras därför fullt ut. Med tanke på det bekymmersamma läget i de offentliga finanserna är det nu nödvändigt att höja skatten och genomföra besparingar för att kunna ge prioritet åt angelägna satsningar. De satsningarna ska bland annat minska arbetslösheten, förbättra resultaten i skolan och göra Sverige till en global förebild i klimatomställningen.

Den borgerliga regeringen har vid upprepade tillfällen haft en alltför optimistisk syn på effekterna av den förda politiken för svensk ekonomi. Det finns tydliga tecken på att skattesänkarpolitiken inte har fått avsedd effekt vad gäller arbetslöshet och sysselsättning. Sysselsättningsgraden är ungefär lika hög som 2007, och arbetslösheten har bitit sig fast på en hög nivå.

Det råder stor osäkerhet om de exakta effekterna av varje enskilt förslag. Regeringens linje är därför att göra en försiktig och samlad bedömning av effekterna av de reformer och den finansiering man avser att genomföra. Sammantaget bedöms de åtgärder som föreslås i budgetpropositionen bidra till en lägre arbetslöshet och en högre sysselsättning de närmaste åren.

Anf. 2 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! Jag vill tacka finansministern för svaret.

I morgon är det sex veckor sedan jag väckte den här första interpellationen. Det är delvis mitt fel att det har gått så lång tid. Jag klandrar alltså inte finansministern för dröjsmålet. Däremot klandrar jag henne för att under så lång tid inte ha kommit längre i bedömningen av sysselsättnings effekter. Det är ändå jobben som är den stora frågan. Frågan är inte om Magdalena Andersson vill höja skatten; det har framgått av debatterna. Frågan är vad förslagen gör med jobben.

Låt oss titta på andra bedömare som har uttalat sig under den här tiden. IFAU, TCO, Svenskt Näringsliv, Ekonomistyrningsverket, Arbetsförmedlingen och Pensionsmyndigheten är alla exempel på organisationer som har ifrågasatt flera av regeringens skatteförslag på grund av just negativa effekter på arbete. Ekonomistyrningsverket skriver till exempel att det förhöjda grundavdraget ändrar relativpriset mellan arbete och pension och därmed kan dämpa utbudet av arbetskraft medan förslaget om att återinföra den särskilda löneskatten för personer över 65 år minskar efterfrågan på äldre arbetskraft.

Arbetsförmedlingen skriver, apropå åtstramningar av RUT-avdraget, att det därmed finns en risk för att ungdomsarbetslösheten ökar. Och Konjunkturinstitutet skriver att promemorian överskattar förstärkningen av de offentliga finanserna på grund av avtrappat jobbskatteavdrag och begränsad uppräknings av skiktgränsen för statlig inkomstskatt eftersom regelförändringarna kan ge upphov till lägre beskattningsbara arbetsinkomster än vid oförändrade regler.

Så där kan man hålla på och citera, till exempel Konjunkturinstitutet som så sent som i förra veckan skrev om risken för högre jämviktsarbetslöshet.

Regeringen höjer skatterna på jobb och företagande 40 gånger mer än vad den föreslår till aktiv näringspolitik. Det innebär att åtgärder som försämrar incitamenten för arbete prioriteras framför dem som ger jobb. Bara för att anställa våra unga höjer regeringen skatten med 18 miljarder och föreslår i stället en del till platser varav många dock är omdiskuterade, till och med underkända av berörda fackföreningar och förbund.

Finansministern sade att man ska man bedöma effekten sammantaget. Jag vill avsluta det här inlägget med att fråga om just den sammantagna effekten. Det är nämligen den sammantagna effekten av budgetpropositionen som vi ska förhålla oss till. Vad gör den med styrkan i svensk ekonomi? Vad gör den med den jobbtillväxt som vi nu ser på bred front? Och frågan är framför allt – om vi nu har riskerna för dämpad jobbtillväxt – vad den gör med resurserna till välfärden, möjligheterna att investera i att bygga Sverige starkare och den svenska konkurrenskraften på längre sikt.

Anf. 3 FINN BENGTTSSON (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka Anna Kinberg Batra för en intressant interpellation och även tacka finansministern för svaret.

Det finns två saker i finansministerns svar som jag vill fråga om. Den ena är att finansministern säger att den borgerliga regeringen har lånat till sina skattesänkningar. Mig veterligen har den borgerliga regeringen amorterat på statskulden. Det förefaller då förvånande om det skulle finnas en ökad skuldbörda när man har kunnat sänka skatten utan att låna.

Vid sidan av den statistik som Anna Kinberg Batra redogjorde för har Statistiska centralbyrån visat att alliansregeringens politik har sänkt skatterna med 136 miljarder kronor. Men under åren 2006–2014 ökade samtidigt skatteintäkterna med 27 procent i löpande priser. Det visar att man kan sänka skatterna på lönearbete och på företagande och att det ger positiva intäkter till staten. Det är en ekvation som vänsterregeringen tyvärr inte förstår.

Den andra saken som jag vill ta upp är att finansministern säger: ”De reformer som presenteras i höstens budget finansieras därför fullt ut.” Hon menar också att det är ”nödvändigt att höja skatten och genomföra besparingar för att kunna ge prioritet åt angelägna satsningar”.

Ett problem som den tidigare socialdemokratiska regeringen brottades med, ett gigantiskt problem för statsfinanserna, var de skenande sjukskrivningstalen, både långtidssjukskrivningar och förtidspensioner. De höll på att ruinera statsbudgeten 2002–2003, när det var som värst. Då hade vi dubbelt så många sjukskrivna som i dag och människor som var sjukskrivna dubbelt så länge. Vi hade 550 000 förtidspensionärer. Detta berodde till stor del på en dysfunktionell sjukförsäkring. Den hade inte tidsgränser då man stämde av om det var nödvändigt att vara sjuk eller om det fanns arbetsförmåga.

Alliansregeringen införde en reform som just halverade sjuktalet och längderna för sjukskrivningarna. Det ger besparingar men ger framför allt stora vinster för de människor som kan återgå till arbete eller komma närmare arbetsmarknaden.

Det är därför lite förvånande att läsa om en reform i budgeten som innebär borttagande av tidsgränserna. Vi kastar oss tillbaka till den situation som vi hade 2002–2003 med enorma utgiftsökningar. När jag tittar på vad man budgeterar i utgiftsområde 10 kan jag se att det inte finns tillstymmelse till sådana utgifter som faktiskt kommer att komma.

Därför är min fråga till finansministern: Är sjukförsäkringen verkligen finansierad fullt ut, så som hon säger i sitt svar att regeringens reformer ska vara? Jag betvivlar detta.

Anf. 4 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Till att börja med vill jag gratulera interpellanten till de många nomineringar som hon har fått för att bli ny partiordförande. Det är ju alltid trevligt att få förtroende och uppskattning för sitt arbete.

Det finns några saker som jag skulle vilja påpeka när det gäller de frågeställningar som tas upp om de effekter som skatteförändringarna som regeringen har föreslagit i budgetpropositionen innebär.

När den förra regeringen sänkte arbetsgivaravgifterna gjordes det ju en beräkning av hur sysselsättningen skulle påverkas. Problemet var ju att de effekter som man önskade inte blev verklighet.

När Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU, gav ut sin rapport förra året om de effekter som sänkningen av arbetsgivaravgifterna har fått visade det sig att ”det mesta tyder på att den andra sänkningen inte gav någon sysselsättningseffekt”. Varje jobb som har kommit till av den nedsatta arbetsgivaravgiften för unga uppgick till mellan 1 och 1,6 miljoner kronor – fyra gånger så mycket som det kostade att anställa en ung med en genomsnittlig lön.

Fru talman! Det är ingen ovanlig dröm för många unga i dag att bli en ny Zlatan. Vi har läst historien om pojken som växte upp i Malmös utkant och som mot alla odds först blev ordinarie spelare i Malmö FF och sedan fotbollsproffs i bland annat Italien och Frankrike.

Nu kan ju inte alla bli en ny Zlatan, och det är väl förvisso tur. Men vi kan alla faktiskt överträffa vår potential på olika sätt. Vi kan lära oss data-teknik, köra truck, vårda sjuka eller laga mat som är både nyttig och god. Det bygger på vad vi gör själva och vilka drivkrafter vi har, men det bygger också på vilka förutsättningar som finns i övrigt.

När den nya regeringen nu föreslår att man ska höja arbetsgivaravgiften blir det en del ökade kostnader för företag, men det innebär också att man får mer pengar till att finansiera utbildning – utbildning som behövs för att vi som bor här i Sverige ska vara rustade för arbetsmarknaden också framöver.

Det gör att de elever som i dag går på Stenkullaskolan eller i andra skolor har tillräckligt med lärare och har goda förutsättningar.

Det leder till att den ekonomiska utsattheten kan minska så att sjuka eller arbetslösa och deras barn får en drägligare tillvaro.

På det sättet kan vi ta itu med järnväg och kollektivtrafik så att olika fotbollslag med pojkar eller flickor kan ta sig till matchen till grannkommunen utan att bli försenade till avspark.

Fru talman! Politik handlar om prioriteringar, eftersom resurserna är begränsade. Den nya regeringen höjer skatteuttaget, men det gör också att

vi kan öka kvaliteten i välfärden och skapa en drägligare tillvaro för människor i ekonomisk utsatthet. Vi kan även möjliggöra för unga talanger att utveckla sin potential.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Tack för inläggen! Anna Kinberg Batra efterfrågade en sammantagen bedömning av insatserna i budgeten, och då citerar jag från finansplanen: ”Sammantaget bedöms BNP-tillväxten och sysselsättningen bli något högre samtidigt som arbetslösheten blir omkring 0,2 procentenheter lägre 2015 till följd av de insatser som föreslås eller aviseras i denna proposition.”

Det som Anna Kinberg Batra tar upp i sitt inlägg är ju enbart skatteförändringarna. Men problemet är att man inte kan titta bara på ena sidan av politiken. Man kan inte bara titta på skatter även om vi vet att moderater är väldigt upptagna med skatter, i dag och historiskt. Man måste också titta på vad skatterna används till. Varje gång vi tar ut skatt använder vi dessa pengar till någonting. Det är ju inte så att länder som har den lägsta skattevoten, som tar ut minst skatt, är de länder som har lägst arbetslöshet eller högst sysselsättning. Det statistiska sambandet pekar snarare åt andra hållet.

När man tar ut skatt använder man skattepengarna till någonting. När vi nu höjer skatten på en del områden använder vi de pengarna så att skolan ska bli bättre. Fler ungdomar kommer att ha möjlighet att gå på högskola och universitet för att stärka sin kompetens så att de ska kunna få bra arbeten, göra karriär och stå sig i den internationella konkurrensen.

Vi gör det möjligt för ungdomar som i dag går långtidsarbetslösa månad ut och månad in, halvår och årsvis att jobba. Anna Kinberg Batra kallar det för en plats. Men det är ett jobb. Vi vill att ungdomar ska få möjlighet att jobba och få lön. Ungdomar som inte har gymnasieutbildning ska kunna kombinera arbete och utbildning för att man ska kunna motivera alla ungdomar att också genomgå den gymnasieutbildning som vi alla vet är så viktig.

Vi gör andra insatser som ger både möjlighet till jobb och möjligheter för att andra att arbeta. Det höjer kvaliteten i till exempel barnomsorgen. Det ger jobb direkt, men det ger också möjlighet för småbarnsföräldrar att arbeta, kanske heltid i stället för deltid.

Vi lägger ytterligare resurser på anställda i äldreomsorgen. Det ger jobb i äldreomsorgen, och det ger också möjlighet för de över 100 000 kvinnor som i dag uppger att de har gått ned i arbetstid för att ta hand om sina äldre. Detta ger möjlighet för dem att kanske jobba heltid i stället, och det gäller också de kvinnor som slutar att jobba för att de vårdar sin partner.

De insatser som regeringen gör ger jobb, så man kan inte bara titta på skatterna. Man måste också titta på vad pengarna används till. Sammantaget ger den här budgeten bättre förutsättningar för tillväxt och sysselsättning i dag, och inte minst stärker den Sveriges konkurrenskraft på lång sikt.

Finn Bengtsson frågar hur man har kunnat minska statsskulden med lånade pengar till skattesänkningar. Den tidigare borgerliga regeringen

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

sålde ut stora tillgångar som vi ägde gemensamt. Man sålde ut statliga bolag. Om man inte hade gjort det hade statsskulden inte minskat. Det är det som är förklaringen.

Sedan säger Finn Bengtsson också att de senaste åtta åren visar att man kan sänka skatten, men ändå öka skatteintäkterna. Det finns en magisk formel här: Genomför man bara stora skattesänkningar så blir det stora skatteintäkter. Om det är så, varför föreslår ni inte skattesänkningar i budgetmotionen som ni just har lagt fram?

Anf. 6 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! Ursäkta, men det var tolv år sedan jag senast stod här som interpellant. Men det kan komma fler tillfällen, för den här debatten kommer nog att behöva fortsätta under mandatperioden.

Det piggar upp att höra båda regeringspartierna. Det visar ju hur regeringen samlat ser på detta med tillväxt och jobbskapande insatser. Rasmus Ling fick det nästan att låta som att högre skatter ger starkare ekonomi. Det bottenar kanske i miljöpartiförslagen om ett ekonomiskt system utan tillväxt eller om att vi ska jobba mindre.

Men faktum är att vi under den tid som Alliansen var i regeringsställning förbättrade incitamenten för att arbeta. Vi har till exempel genomfört jobbskatteavdragen, och därmed har resurserna till välfärden kunnat öka. Det är när svensk ekonomi har kunnat växa som vi har kunnat genomföra till exempel förstelärrareformen, satsat hårt på kunskap i skolan, satsat hårt på högre utbildning vilket gör att det nu är fler än någonsin som läser på högskola. Det är 20 000 fler som gör det nu jämfört med 2006. Det hade inte varit möjligt utan en ekonomi som hade vuxit. Och det hade inte varit möjligt om folk inte gick till jobbet på morgnarna.

Magdalena Andersson låter ju nästan ibland i debatterna som att hon skulle vilja riva upp jobbskatteavdragen. Men låt oss konstatera att det första jobbskatteavdraget är kvar, det andra är kvar, det tredje är kvar, det fjärde är kvar och det låter inte ens i dag som att regeringen vill riva upp det femte jobbskatteavdraget. Låt oss vara eniga om dels att dessa reformer har gjort det mer lönsamt att arbeta, dels att de har omfattande sysselsättningseffekter i storleksordningen 120 000 på längre sikt.

Stefan Löfven deklarerade ju inför valet att om han skulle få bilda regering skulle han kräva besked av varje statsråd och varje myndighetschef om besluten innebär fler jobb eller ej.

I regeringsförklaringen deklarerades att ett tydligt sysselsättningsmål skulle styra den ekonomiska politiken. Nu står vi här och diskuterar just sysselsättningseffekterna av skatteförslagen. Jag förstår fortfarande inte varför det skulle bli fler jobb om det blev 40 000 kronor dyrare att ge en ung tjej hennes första chans att få in en fot på arbetsmarknaden.

Jag förstår fortfarande inte heller hur regeringen kan vara så otydlig i finansplanen. Magdalena Andersson citerar själv finansplanen. Jag gör det gärna också. På s. 57 under punkt 1.9.1 Effekter på arbetslöshet och sysselsättning står: ”De skatteförslag som lämnas och aviserats i denna proposition kommer att bidra till att sysselsättningen och BNP dämpas något.”

I den senaste budgetpropositionen från den avgångna regeringen refererades i stället till aktuell forskning på vilken Finansdepartementets opolitiska medarbetare hade grundat bästa möjliga bedömningar. Det är svårt att göra precisa sådana, men de var tydligt positiva på längre sikt.

Jag skulle vilja fråga chefen för Finansdepartementet och chefen för de opolitiska tjänstemän som förra året fick tillämpa den aktuella forskningen och göra bästa möjliga prognoser vad det är för ny forskning som har kommit fram som föranleder den nuvarande regeringen att lägga skatteförslag som dämpar sysselsättning och bnp. På vilken forskning är de bedömningar som regeringen gör grundade, det vill säga att det skulle ge jobb om man gjorde det dyrare att anställa unga, dyrare att anställa äldre, dyrare för ungefär en miljon akademiker att arbeta hårt mitt i livet? Var finns jobben i att på punkt efter punkt göra det dyrare att jobba?

Anf. 7 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Den politik som under de åtta alliansregeringsåren gav skatteintäkter som ökade med 27 procent i löpande priser, vilket Statistiska centralbyrån redovisar, bygger på en teoretisk modell som Magdalena Andersson säkert känner till, den så kallade Lafferkurvan. Det har alltså förskjutits i mer positiv riktning, där staten tjänar på skattesänkningar från arbete och företagande.

Nu väljer regeringen att gå tillbaka igen. Sannolikheten för att vi går tillbaka mot en negativ riktning på Lafferkurvan är för mig helt uppenbar. Egentligen är det finansministern som blir svaret skyldig: Kommer statens intäkter att öka när man ökar skatten, eller kommer det att leda till att det i stället drabbar arbete och företagande? Det är den springande punkten.

Jag ställde en väldigt viktig fråga. I sitt svar säger finansministern att finansierade reformer finns i budgeten. När man tar bort gränserna i sjukförsäkringen och bedömer arbetsförmågan vet vi historiskt att det blir längre tids sjukskrivningar, och risken för att förtidspensionerna ökar är helt uppenbar. Det finns ingenting i budgeten som visar att man tar höjd för den utvecklingen. Därför undrar jag: Är dessa reformer verkligen finansierade fullt ut? Det finns ingen prognos som säger att det kommer att påverka ohälsotalen uppåt, vilket all historik har visat.

En tidigare socialförsäkringsminister, som var socialdemokrat, ledde en utredning som föreslog att man skulle införa tidsgränser. Nu förskjuts de, trots att effekten varit att fler människor gått från sjukförsäkring till arbete eller till arbetsmarknadspolitiska åtgärder för att komma närmare arbetsmarknaden.

Det är oansvarigt att inte ta höjd för den kostnadsökning som en av de största utgiftsposterna i statsbudgeten innebär, nämligen sjukförsäkringen och sjuk- och aktivitetsersättningen.

Anf. 8 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Anna Kinberg Batra kan vara helt lugn för att de båda regeringspartierna har samma syn dels på hur förutsättningarna inför de kommande åren ser ut, dels på behovet av satsningar på välfärden och för att komma till rätta med de underskott som vi fått i de offentliga finanserna. Vi ska ta steg för att komma i balans och även ha överskott.

Det känns tryggt att lägga fram budgeten. Helhetsmässigt kommer det att bli en bättre situation. Vi skapar förutsättningar för fler jobb både på kort och på längre sikt genom att vi kan göra investeringar i miljöomställning men också i utbildning och i vård och omsorg. Det tycker jag känns tryggt och bra med den nya regeringen.

Anf. 9 PETER PERSSON (S):

Fru talman! Under åtta år med den föregående regeringen genomfördes fem massiva skattesänkningar som döptes till jobbskatteavdrag. Det skulle leda till nya jobb. Vi vet vad effekterna blev. En påtaglig effekt var att arbetslösheten inte minskade. 260 000 arbetslösa blev över 400 000. Framför allt bet sig långtidsarbetslösheten fast och vi fick en katastrofal ungdomsarbetslöshet. Det vet hela svenska folket.

Vi vet av de utvärderingar som gjorts av jobbskatteavdraget att ingen kan belägga en tydlig sysselsättningseffekt. Men vi vet också någonting annat. Den sjuke vet att han eller hon förmodades bli frisk för att genom försämrade villkor i försäkringen betala till skattesänkningarna. De arbetslösa som fick sämre ersättning, kastades ut ur a-kassan och fick vandra till socialkontoret vet att de fick vara med och betala skattesänkningarna. Barnen i barnomsorgen, med en enorm ökning av gruppstorlekarna, inte minst på fritids, vet att de fick vara med och betala. Skolbarnen vet, vi alla vet, vad som hände med skolresultaten, som sjönk och sjönk. Björklunds stora arv är signerat.

Jag minns den här tiden förra året med en regering i upplösning som med näbbar och klor kämpade för att åstadkomma ytterligare skattesänkningar. 12 miljarder fick man igenom i denna kammare med stöd av Sverigedemokraterna. Sedan började man ana att folk såg vad som hände ute i samhället. Tre veckor senare ringde Borg och Reinfeldt i larmklockorna och sade: Nu är det slut på skattesänkningar. Det är skattesänkingsstopp. Två veckor därefter träffades vi i skatteutskottet och behandlade 13 moderatmotioner om fortsatta skattesänkningar.

Nu, fru talman, märker jag att vi är tillbaka där allting började, vid Moderaternas magiska punkt, vid grundbulten i den moderata politiken. Det finns bara en väg. Det finns bara en sak att skruva på, skattesänkning.

Ni moderater misslyckades med jobben. Ni misslyckades med välfärden. Jag måste säga att jag känner mig stolt över att genom att betala lite mer skatt kunna vara med och bidra och därmed ge mer resurser till sjuka, arbetslösa, barn i skola och förskola och de äldre i äldreomsorgen. Det är en solidarisk politik som jag känner stor glädje inför.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag börjar med att vända mig till Finn Bengtsson.

Finn Bengtsson har rätt; sjukskrivningarna är en viktig fråga. Men vi ska ha historien klar för oss. Sjukskrivningarna var på väg ned 2006 när den borgerliga regeringen tog över. Sedan fortsatte de nedåt, därefter bottnade de och nu är de på väg uppåt. Sjukskrivningarna har varit på väg uppåt under de senaste åren. Det fanns någonting i den socialdemokratiska politiken som fungerade. Det fanns någonting i den borgerliga politiken som inte fungerade. Det tycker jag att vi ska medge.

De diagnoser som nu ökar gäller kvinnors ohälsa. Särskilt är det den psykiska ohälsan som ökar. Det är inget enkelt problemkomplex att ta sig an, vilket vi ska vara ödmjuka inför. Det är inte uppenbart att det är där vi ska ha de politiska konfliktlinjerna, det vill säga hur vi ska lösa den ökade psykiska ohälsan bland kvinnor. Kanske är det något som vi borde samlas kring och diskutera, eftersom det berör hela samhället.

Däremot har vi olika synpunkter kring den bortre parentesen. Moderaterna tycker att det är viktigt att utförsäkra människor ur sjukförsäkringen, i det närmaste oavsett hur sjuka de är. Våldigt många som är mycket sjuka blir utförsäkrade ur sjukförsäkringen. Det är ingenting som vi socialdemokrater eller den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen står för. Vi tycker inte att människor som är mycket sjuka ska bli utförsäkrade. Där finns en ideologisk konflikt. Däremot tycker jag att det är viktigt att vi kan samarbeta vad gäller orsakerna till de ökade sjukskrivningarna. Jag tycker att det är fel att sjuka människor blir utförsäkrade från sjukförsäkringen. Jag tror inte att det är det bästa sättet att bota ohälsa.

Anna Kinberg Batra är fortfarande fast i skatterna. Det är bara skatter som finns på din himmel, Anna Kinberg Batra. Men det finns en annan sida också, nämligen det vi använder skatterna till. Alla skatter påverkar ekonomin; det vet vi. Men vad vi använder skatterna till påverkar också ekonomin. Hade vi inga skatter men inte heller någon kollektivtrafik, så att folk inte kunde ta sig till jobbet, skulle inte samhället fungera optimalt. Skatter som vi tar ut på ett smart sätt och använder på ett smart sätt ökar sysselsättningen och tillväxten och sänker arbetslösheten. Det är någonting som vi kan se när vi tittar ut över världen. Därför har jag inga problem med att försvara de skatteförändringar vi gör i den här budgeten. De saker som vi använder pengarna till är saker som moderniserar Sverige och skapar ett starkare Sverige med en starkare konkurrenskraft, som kommer att göra att vi står starkare inför framtiden, samtidigt som vi skapar ett Sverige som håller ihop.

När man lyssnar på Finn Bengtsson och Anna Kinberg Batra får man intrycket att sänkta skatter ger ökade intäkter och bättre välfärd. Det är en fast och stark övertygelse hos Moderaterna. Men ni har inte svarat på frågan. Om ni nu tycker att sänkta skatter är det som ger ökade skatteintäkter och bättre välfärd, varför föreslår ni då inte sänkta skatter i er budgetmotion? Varför gick ni inte fram med ytterligare stora jobbskatteavdrag i valmanifestet, om det nu är sänkta skatter som skapar skatteintäkter, tillväxt och välfärd? Varför föreslår ni inte sänkta skatter?

Anf. 11 ANNA KINBERG BATRA (M):

Fru talman! Jag tackar finansministern – och även Rasmus Ling; det är som sagt spännande att ha med den andra regeringspartnern i debatten. Rasmus Ling sade att socialdemokrater och miljöpartister har en samsyn. Det var intressant, och det finns skäl att återkomma till det i debatterna. Framför allt ska det bli spännande att höra vad Socialdemokraterna gör med de miljöpartistiska kraven om att jobba mindre eller överge tillväxten.

Men nu hade jag interPELLERAT finansministern om sysselsättningseffekter av just skatterna. Magdalena Andersson säger att jag är fast i skatterna. Men det vi har hört i dag från både Peter Persson och Magdalena Andersson är just ideologisk skatteargumentation. Det är skatter som är lösningen på varje samhällsproblem. Om det är fler unga som behöver jobb höjer vi skatten på dem, säger regeringen. Om äldre behöver arbeta längre upp i åldrarna ska skatterna höjas på dem. Om fler kvinnor behöver kunna delta i arbetskraften ska skatten upp på dem. Behöver vi fler mitt i livet som arbetar hårdare ska skatterna upp. Nu ser vi ideologisk skattepolitik i praktiken. Det är en budget där skattehöjningar riktas rakt mot dem som har jobb, vill ha jobb och skapar jobb.

Före valet talade Magdalena Andersson ofta om vikten av att lyssna på forskning och expertmyndigheter. Nu ser vi att hon går rakt emot Ekonomistyrningsverket, Arbetsförmedlingen, Finanspolitiska rådet och Konjunkturinstitutet. Före valet skulle inga vanliga löntagare få höjd skatt. Efter valet kommer budgetpropositionen, där drygt en miljon svenska löntagare får – just det! Under valrörelsen talades det om investeringar i konkurrenskraft. Efter valet kommer det skattehöjningar på jobb och tillväxt som är 40 gånger större än satsningarna på den aktiva näringspolitiken.

Nu har det som sagt gått sex veckor sedan jag ställde denna interpellation. Jag fick inte heller i dag höra hur den här skattehöjarideologin skulle leda till fler jobb, till starkare svensk ekonomi och till att jobbtillväxten stärks i stället för att riskera att försvagas, som nu är fallet.

Anf. 12 PETER PERSSON (S):

Fru talman! Politik bör innehålla både mål och medel. För mig som socialdemokrat är det självklara målet att skapa ett mer jämlikt och solidariskt samhälle. Sedan får man använda medel. Ett av dem är skatteuttag, som ger resurser till en mer solidarisk fördelning. Det är inget mål, utan ett medel. Målet är ett mer rättvist och solidariskt samhälle.

För Moderaterna är det tvärtom. De ser skattepolitiken som det viktigaste målet i politiken. Medlen är utförsäkring av arbetslösa, försäkringar för de sjuka, större grupper i barnomsorgen och sämre resultat i skolan på grund av att man inte har resurserna till verksamheten.

Så snabbt de är tillbaka igen! Efter någon månads uppehåll i valrörelsen, då människorna såg brister i välfärden, surrar de sig kring skattesänkningen som ett slags hjälp på ett gungande hav. Varje form av justering av skatterna, som kan ge mer resurser till det gemensamma, ses som ett hot, inte som en möjlighet att skapa ett mer rättvist samhälle med resurser som vi alla bidrar med.

Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Anna Kinberg Batra tycker inte att jag har svarat på frågan hur höjda skatter kan skapa fler jobb. Jag försöker göra det igen. Det är nämligen så här: När man höjer skatterna använder man också skattepengarna till någonting. De saker som vi använder de höjda skatteintäkterna till är saker som skapar jobb. Högre utbildning skapar jobb. Fler anställda i äldreomsorgen skapar jobb, både för dem som jobbar där och för dem som kan jobba för att det finns en bra äldreomsorg. Mer pengar till barnomsorgen skapar jobb, både för dem som drar nytta av den och för dem som arbetar i barnomsorgen. Ytterligare resurser till järnvägsunderhåll skapar jobb för att människor kan ta sig till jobbet och för att företagen behöver fungerande järnväg, men också för dem som utför järnvägsunderhållet. Ytterligare investeringar i klimatomställningen skapar jobb direkt men skapar också jobb på längre sikt via en stärkt konkurrenskraft. Det var några exempel på hur de här skattehöjningarna kan skapa jobb.

Anna Kinberg Batra säger att vanliga löntagare får höjd skatt med den här regeringens politik. Men ingen vanlig löntagare som tjänar under 50 000 kronor får höjd skatt med regeringens politik jämfört med 2014. Tvärtom höjs brytpunkten för statlig inkomstskatt. Ingen vanlig löntagare får höjd skatt jämfört med 2014 års regler.

Jag kan slutligen notera att varken Finn Bengtsson eller Anna Kinberg Batra har svarat på frågan varför man inte föreslår några ytterligare sänkta skatter, givet att man nu tycker att sänkta skatter skapar ökade skatteintäkter och en bättre välfärd. Detta har jag inte fått svar på, kan jag stilla notera.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

§ 6 Svar på interpellation 2014/15:46 om högre marginalskatters effekter på den svenska ekonomins konkurrenskraft

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Aron Modig har frågat mig hur jag anser att Sveriges möjligheter att framgångsrikt konkurrera i den globala ekonomin påverkas av de utannonserade skattehöjningarna på utbildning, företagsamhet och hårt arbete.

Regeringen föreslår att uppskrivningen av den nedre skiktgränsen för statlig inkomstskatt sker med KPI i stället för med KPI plus 2 procentenheter. Skiktgränsen höjs alltså fortfarande, dock i en lägre takt än tidigare. Vidare föreslår regeringen att jobbskatteavdraget avtrappas med 3 procent av inkomster över 50 000 kronor i månaden.

Sveriges konkurrenskraft beror på en rad olika faktorer. Hur skattesystemet är utformat är en faktor. Vad skatteintäkterna används till är en annan. Kvaliteten på exempelvis infrastrukturen och utbildningsväsendet är central för att stärka svensk konkurrenskraft. Därför är det missvisande att titta på en enskild skatteförändring; politiken måste ses som en helhet. Vidare riskerar alltför stora inkomstklyftor att urholka tilliten och sammanhållningen i samhället. Här kan noteras att inkomstklyftorna har vidgats mer i Sverige än i något annat OECD-land.

På grund av den tidigare regeringens många ofinansierade skattesänkningar har vi ett stort budgetunderskott. Viktiga investeringar i infrastruktur och utbildning måste därför finansieras fullt ut. Mot bakgrund av detta har regeringen lagt fram en budget utan ofinansierade skattesänkningar, men med viktiga investeringar i infrastruktur och utbildning och med en bra fördelningsprofil. Jag är därför övertygad om att regeringens politik, sedd ur ett bredare perspektiv och som en helhet, kommer att medföra bättre förutsättningar för produktiv verksamhet i Sverige och därmed öka svensk ekonomis konkurrenskraft.

Anf. 15 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Tack för svaret, finansministern! Det finns flera saker att anmärka på och diskutera i svaret, men jag vill börja i det som jag ser som det allra viktigaste. Det är att regeringens föreslagna höjningar av marginalskatterna urholkar arbetslinjen.

Med de föreslagna skattehöjningarna kommer fler att välja fritid framför arbete, och antalet arbetade timmar i ekonomin kommer att bli färre. Sammantaget är det osäkert vilken effekten blir på ekonomins och skatteintäkternas utveckling. Det är inte bara jag och vi företrädare för allianspartierna som säger detta. Det finns en stor bredd av instanser som uttalar sig i den riktningen.

Jag vill påtala att regeringen själv i sin budget anger att de skatteförslag som lämnas och aviseras i budgetpropositionen kommer att bidra till att sysselsättningen och bnp dämpas något. Det är skatteförslagen i sin helhet som kommenteras där, men höjningen av marginalskatterna spelar en stor roll.

Den senaste långtidsutredningen kommenterade att den högsta marginalskatten i Sverige svårligen kan motiveras eftersom skatter som har så snedvridande effekter att de inte genererar några intäkter alls innebär en samhällsekonomisk förlust enligt alla rimliga värderingar av fördelningspolitiska aspekter.

Inom akademien finns det också flera personer som uttalat sig i liknande riktningar. Professor Lennart Flood vid Göteborgs universitet kommenterade i våras det som då var regeringens förslag inför valet. Han påpekade: Oppositionen vill tillföra mer resurser till skolan genom höjd marginalskatt för höga inkomster. Vår analys visar att en sådan höjning ger mycket begränsade eller inga extra pengar till offentlig sektor.

Också från näringslivet hörs liknande åsikter. Krister Andersson, som är chef för skatteavdelningen vid Svenskt Näringsliv, har kommenterat regeringens förslag: Om regeringens föreslagna skattehöjningar genomförs blir det så allvarliga skadeverkningar för ekonomin att det knappt skulle ge några ökade skatteinkomster alls. I stället riskerar skatteinkomsterna till och med att minska.

Trots denna breda samsyn framhärdar regeringen med dessa ogenomtänkta skattehöjningar. Jag vill därför fråga finansministern: Är dessa instanser och ni själva inte värda att lyssna till?

Anf. 16 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Tack, Aron Modig, för en mycket viktig interpellation, och tack, finansministern, för det svar som har avgivits med anledning av denna interpellation.

Aron Modig tog upp nutida tänkare och sakkunniga som kommenterar skatteproblematiken i förhållande till inkomster för enskilda och även för staten. Jag tänker ta oss tillbaka 700 år till när den arabiske matematikern Ibn Khaldun beskrev hur den dåvarande staten kunde optimera ett skatteuttag så att både staten och medborgarna skulle vara vinnare.

I dag hänförs denna teori till den så kallade Lafferkurvan, efter nationalekonomen Arthur Laffer. Han ansåg i sina beräkningar att det fanns en brytpunkt när staten och individen båda tjänade på en rimlig beskattning. När man överträtt denna brytpunkt förlorar såväl staten skatteinkomster som individen sin nettointäkt.

Utifrån den teorin är det viktigt att veta var det svenska skattetrycket ligger i förhållande till den brytpunkt som antingen genererar mer inkomster eller det motsatta för båda parter. Särskilt viktigt är detta när man gör analyser inför en förändring av beskattningen så att rätt prognos kan göras utifrån en någorlunda vetenskaplig nationalekonomisk teoribildning.

Det är den typen av problemställning som gör att jag tycker att med det skattehöjningsförslag som den rödgröna regeringen har lagt fram finns risken att vi inte längre kommer att vara på den positiva sidan på Lafferkurvan. Om vi skulle halka över på den negativa sidan minskar skatteintäkterna till stat, landsting och kommuner trots skattehöjningarna. Dessutom minskar nettoinkomsterna för löntagare.

Det finns en osäkerhet kring detta. Men det är helt rimligt att kräva att den typen av beräkningar görs inför varje kommande statsbudget när förändringar av skattesatserna aviseras i budgeten. Den rödgröna regeringen har aviserat att man kommer att öka skatteuttaget från såväl företag som löntagare och därtill öka nivåerna i de många bidragssystem som försörjer människor som inte arbetar eller betalar skatt på sin löneinkomst.

Ett exempel som ekonomer emellanåt använder för att visa på när Lafferkurvan övergår i ett negativt saldo var när den så kallade värnskatten infördes som betalas av inkomsttagare. Trots att skatten omhuldas av politiker som vill öka skatteuttaget, till exempel socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister, är intäkterna från den endast promille av statens skatteintäkter.

Snarast är det så att risken finns att med de skattehöjningar som nu aviseras av regeringen kommer löntagare med en högre inkomst att enbart få ut ca 40 kronor på varje intjänad hundralapp. Kommer detta att vara tillräcklig stimulans för att vilja arbeta och tjäna extra i dessa lönelägen, som regeringen kallt räknar med? Vi kan nog inte vara så säkra på det.

Sammantaget finns all anledning att tro att skattehöjarpolitiken kan leda till minskade inkomster som negativt påverkar både samhällets gemensamma och individens enskilda ekonomiska resurser. Inför detta möjliga scenario är det minsta man kan begära att regeringen i sitt kommande budgetförslag beräknar utifrån skatteintäkter som tar hänsyn också till hur en Laffereffekt kommer att kunna slå igenom för statsfinanserna på både kortare och längre sikt. Det vore väldigt viktigt om finansministern kunde kommentera det jag nu har nämnt, eftersom jag saknar detta i budgetpropositionen.

Jag vill säga en sista sak om utgiftssidan. Det påstods i den förra interpellationsdebatten att det fanns finansierade reformer i budgeten. Jag påstår att det inte finns en finansierad reform som tar höjd för hur man nu kommer att skruva tillbaka sjukförsäkringsutgifterna. Det är ytterligare ett allvarligt aber om man inte heller har täckning för utgiftssidan när man anser sig ha täckning för inkomstsidan, vilket jag med detta inlägg betvivlar.

Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Vi behandlar i dag i riksdagen något i Aron Modigs interpellation som skulle kunna kallas för en tankekurpa. Det Aron Modig gör är att han bryr sig om riksdagsledamöter och alla andra i den lilla grupp som tjänar mer än 50 000 kronor i månaden och är orolig för att denna lilla grupp på något sätt skulle fly Sverige i något slags panik över att få lite mer att betala till vår gemensamma välfärd.

Jag skulle våga påstå att det är en tankekurpa. När man undersöker vad människor vill med vårt gemensamma samhälle ser vi att de är beredda att betala skatt. När SKL undersöker om människor vill bidra till en välfärd som går att lita på säger de: Ja, om jag vet att just den här skattehöjningen leder till att vi får en bättre välfärd är jag beredd att betala för det. Det gäller på område efter område när man frågar på sakområden.

Det vi ser är i stället en borgerlig politik som har misslyckats där människor i hög utsträckning använder sig av skatteflykt och försöker fly till olika skatteparadis runt om i världen. Det tycker jag inte är en utveckling som vi ska ha.

Aron Modig kallade det för ogenomtänkta skattereformer. Jag skulle i stället våga påstå att det är väldigt genomtänkta skattereformer som regeringen nu tillsammans med Vänsterpartiet har presenterat. Det är ett samhälle där man kan lita på välfärden och där alla bidrar efter förmåga utifrån den kraft de har för att skapa en gemensam välfärd som går att lita på.

Jag är glad över den budget som Vänsterpartiet och regeringen tillsammans har presenterat. Det gör att vi nu får en skattepolitik där man kan bidra mer som höginkomsttagare för ett solidariskt samhälle så att vi får en välfärd som man kan lita på.

Anf. 18 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Nu kom vi in på så många frågor om skatter att jag inte kan hålla mig borta längre även om jag ska spara mig till kommande interpellationer.

Jag tycker att diskussionen om vad Alliansens skattepolitik egentligen har medfört har sparat ur fullständigt. Till att börja med har de sänkt skatterna, precis som tidigare interpellanter har nämnt, lett till ökade skatteintäkter. Även om inte finansministern tycker om ekvationen är det så att om man sänker skatter och fler människor kommer i arbete – hela 340 000 fler – ger det mer pengar. Det är fler som betalar skatt även om var och en betalar lite mindre per man. Då får man in mer pengar, och då får man också, som Sveriges Kommuner och Landsting har påpekat, mer resurser till välfärden. SKL säger i en rapport att kommunerna aldrig har haft så mycket pengar som de har just nu. Det är mer pengar än vad som motiveras av prisökningar, löneökningar och den demografiska utvecklingen. Välfärden har aldrig haft så mycket pengar som den har efter åtta år med Alliansen.

Dessutom lät jag häromåret riksdagens utredningstjänst räkna på effekterna av skattesänkningarna. Man kom då fram till att de fyra femtedelar som har de lägsta inkomsterna betalar en mindre andel av de samlade skatterna i samhället i dag, medan den femtedel som har den högsta inkomsten betalar en större andel av de samlade inkomstskatterna i Sverige. Så ser det ut efter Alliansens skattereformer. Den femtedel som tjänar mest betalar alltså en större del av de samlade skatterna i Sverige, och de andra betalar en mindre andel.

Om man tittar på detta internationellt ser man att 2006 betalade alla svenska löntagare världens högsta skatter. I dag ser det inte ut så längre. Höginkomsttagarna i Sverige betalar fortfarande världens högsta skatter, men alla andra har nu kommit ned på en mer genomsnittlig EU-nivå. Även här ser man effekterna av vår politik. Höginkomsttagarna betalar alltså fortfarande världens högsta skatter, och de andra ligger på en mer normal EU-nivå.

Vi hörde från Vänsterpartiet att skatteflykten från Sverige skulle ha ökat väldigt mycket. Det är fullständigt fel. Det är precis tvärtom. Alliansregeringen har fått till uppemot 50 dubbelbeskattningsavtal och insynsavtal med andra länder. Nästan alla skatteparadis har vi lyckats få till avtal med så att vi kan ha en begränsning av och en insyn i vart pengarna tar vägen. Det har gjort att skatteflykten har minskat.

Vi ser också att tack vare att vi tog bort förmögenhetsskatten har pengar strömmat tillbaka till Sverige de senaste åren. Jag vet detta, för jag har jobbat med det här i bankvärlden tidigare. Jag vet precis hur det ser ut,

och jag talar med gamla kolleger. Pengarna strömmar tillbaka till Sverige. De investeras i Sverige i stället för att investeras utomlands tack vare Alliansens skattepolitik.

Sammanfattningsvis: Alla de skattesänkningar som Alliansen har gjort har medfört förbättringar för Sverige, och de har varit rättvisa om man ser till vilka grupper som har gynnats av dem.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Aron Modig frågar om instanserna inte är värda att lyssna till. Självklart är remissinstanserna värda att lyssna till. Det handlar mest om att de har fått i uppgift att titta just på skatteförändringen. Men politiken måste ses i sin helhet; man måste också se vad skattepengarna används till. Du hade själv tittat i finansplanen, Aron Modig, men slutat läsa när det inte längre bara handlade om skatter. Om du läser i stycket därunder ser du att det står så här: ”Sammantaget bedöms BNP-tillväxten och sysselsättningen bli något högre samtidigt som arbetslösheten blir omkring 0,2 procentenheter lägre 2015 till följd av de insatser som föreslås eller aviseras i denna proposition.”

Man kan alltså inte bara titta på skatterna, utan man måste också titta på vad skatterna används till. Sammantaget höjs bnp-tillväxten, sysselsättningen ökar och arbetslösheten sjunker om man tittar både till det ökade skatteuttaget och till vad man använder skatteintäkterna till, exempelvis förbättrad sjukvård och högre utbildning för våra unga. Vi gör inte som den tidigare regeringen, som skar ned på utbildningsmöjligheterna för ungdomar. Vi tillför ytterligare resurser för skolan och för att ungdomar inte ska gå långtidsarbetslösa utan jobba. Ungdomar som har problem med gymnasiet ska kunna få stöd för att ta sig tillbaka dit. Sammantaget stärker detta naturligtvis Sveriges konkurrenskraft och ökar sysselsättningen och tillväxten.

Finn Bengtsson ifrågasätter beräkningskonventionen och hur vi har räknat på den bortre parentesen. Där följer vi Finansdepartementets beräkningskonvention. Det är dessa siffror som gäller; sedan kan vi ha en större diskussion om huruvida beräkningskonventionen är korrekt eller inte. Men vi har naturligtvis arbetat helt i enlighet med det regelverk som finns på Finansdepartementet, som ju är likadant som det regelverk som fanns även före regeringsskiftet.

När man lyssnar på Finn Bengtsson och Jan Ericson är det uppenbart att de är helt övertygade om att sänkta skatter ger ökade skatteintäkter och att vi ligger på den sida av Lafferkurvan där en skattesänkning ökar skatteintäkterna.

Frågan kvarstår: Varför föreslår ni då inte ytterligare skattesänkningar? Det låter som att ni gör bedömningen att om vi sänker skattetrycket i Sverige kommer skatteintäkterna att öka. Då förstår jag verkligen inte varför ni inte föreslår ytterligare sänkta skatter i er budgetmotion. Detta tycks ju uppenbarligen vara lösningen på statsfinanserna och välfärden. Det vore bra om vi kunde få ett svar på det.

Problemet är att de senaste åtta årens skattesänkarpolitik har fått konsekvenser. När man säger att skatteintäkterna ökar tar man sällan hänsyn till det faktum att vi har blivit en halv miljon fler svenskar i Sverige. Sysselsättningsgraden har inte ökat; däremot har vi blivit fler svenskar.

Prot. 2014/15:23

18 november

Svar på
interpellationer

Arbetslösheten har ökat, långtidsarbetslösheten har tredubblats, ungdomsarbetslösheten är högre och långtidsarbetslösheten bland ungdomar är tredubblad. Detta är konsekvenserna av er politik. Över 100 000 kvinnor uppger att de har gått ned i arbetstid därför att äldreomsorgen inte håller tillräckligt hög kvalitet.

Det man inte gör när man sänker skatten får också effekter på sysselsättningen. Det kan till exempel vara att kvinnor inte jobbar, att man inte bedriver en aktiv arbetsmarknadspolitik så att människor som blir arbetslösa får jobb och att skolan inte har de resurser som krävs för att fånga upp alla barn och ungdomar så att de får möjlighet att ta sig igenom utbildningen. Det är det som är konsekvenserna av era skattesänkningar.

Här behöver Sverige få en annan inriktning. Vi kan inte fortsätta att sänka skatten, utan vi behöver höja skatteuttaget. Vi som har lite högre inkomster får möjligheter att bidra lite mer, och resultatet blir att vi bygger ett konkurrenskraftigt land. Vi moderniserar Sverige samtidigt som vi skapar ett Sverige som håller samman och där alla barn och ungdomar får det stöd de behöver i skolan så att de kan klara ett arbetsliv och stå starka på arbetsmarknaden och i den internationella konkurrensen.

Anf. 20 ARON MODIG (KD):

Fru talman! Jag tackar finansministern än en gång för svaren. Visst är det så som finansministern anger i sitt svar – att vår konkurrenskraft byggs upp av flera olika faktorer där satsningar på infrastruktur och på skola och utbildning är två sådana. Andra faktorer är att se till att det finns tillräckligt med bostäder och att det finns stabil och säker tillgång till energi och ett bra företagsklimat. Jag vidhåller dock att det har stor betydelse hur man ser på skattesystemet, inte minst på marginalskatterna som vi diskuterar nu.

Utöver effekterna på arbetslinjen skulle jag vilja lyfta fram ytterligare en aspekt på höjningarna av marginalskatterna. I debatten diskuteras ofta att vår ekonomi och dess konkurrenskraft framåt kommer att bygga mycket på kunskap och kompetens. Det är inte enkla jobb som framför allt kommer att bygga vår konkurrenskraft framåt. Jag ser ett problem i att de föreslagna skatthöjningarna gör det mindre lönsamt för människor att läsa och ta sig igenom högre utbildning. De gör det mindre lönsamt att arbeta lite extra och att arbeta hårdare på jobbet för att nå en högre lön eller en befordran.

Återigen: Det är inte bara vi som alliansföreträdare som säger detta. Exempelvis Saco påpekade nyligen detta i en kommentar till regeringens förslag. De skrev bland annat att OECD:s sammanställningar visar att den ekonomiska avkastningen av akademiska studier i Sverige är bland den lägsta för både kvinnor och män i hela OECD-området. Det beror på att Sverige har en i internationellt perspektiv sammanpressad lönestruktur. Om man lägger högre skatter på människor som i många fall har läst en högre utbildning blir avkastningen ännu mindre.

Oavsett vad Vänsterpartiet säger tror inte heller jag att en massa människor kommer att fly landet om man höjer marginalskatterna med några procentenheter. Men hur det än är påverkar skatetrycket såklart företag som behöver rekrytera talanger internationellt. Om vi har höga skatter, inte minst på höga inkomster, kommer arbetsgivare och företag att behöva kompensera för dessa höga skatter. Det blir helt enkelt högre kostnader.

Det gör det svårare för Sverige att konkurrera om talanger, internationellt sett.

Bortsett från det rent ekonomiska skulle jag också säga att det i grunden är fel att motarbeta den här typen av dygder, som förkovran, flit och företagsamhet, som har en stor betydelse när vi ska bygga ett starkt samhälle.

Jag vet att ni när ni hade kongress förra året och antog ert framtidskontrakt bland annat skrev att Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens. Då är min fråga, återigen, till finansministern: Ser inte regeringen en fara i att de här förslagen hämmar just förkovran, flit och företagsamhet?

Anf. 21 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Nu kom interpellanten Aron Modig in på väldigt viktiga frågor, nämligen värdegrundsfrågorna. Vad har det för värde om man sänker skatter vid sidan av att det har visat sig förflytta oss åt ett positivt håll på Lafferkurvan, så att vi faktiskt genererar mer intäkter till staten samtidigt som den enskilde får mer resurser att röra sig med? Ja, det är just därför som Alliansen har sänkt skatten i fem steg för löntagare och parat detta med sänkt skatt för pensionärer i fem steg, som har givit dem med de minsta inkomsterna, vare sig de är löntagare eller pensionärer, en extra månadslön eller en extra månadsinkomst.

Detta är något som är otroligt viktigt för individen själv. Det handlar om att få en större autonomi och en större egenkraft att använda sina resurser till någonting som inte klåfingriga politiker kan plocka in.

Då kommer vi över till det som Magdalena Andersson har lyft fram, nämligen att skatter ska tas in i större omfattning av den nuvarande regeringen, och det gör man för att man ska använda dem till någonting vettigt. Jag har ställt frågan upprepade gånger. Historiken har visat något när det gäller de två största budgetposterna, som handlar om sjukförsäkringen. Det gäller sjukpenning och det som förr hette förtidspension, som nu heter aktivitets- och sjukersättning. Om man ändrar i sjukförsäkringen och går tillbaka till det regelverk vi hade före 2008 tror jag att de utgiftsposterna kommer att öka dramatiskt, mycket mer än vad man har tagit höjd för i det nuvarande budgetförslaget. Man har alltså inte kontroll på utgiftssidan heller.

Det är viktigt för Magdalena Andersson att förstå att Socialdemokraterna aldrig sänkte ohälsotalet. Sjukskrivningarna minskade på grund av att människor gick över i förtidspension. Det var först när alliansregeringen kom in som såväl antalet långtidsjukskrivna som antalet förtidspensionärer minskade. Därmed minskade belastningen på den delen av budgeten.

Jag befarar att detta kommer att öka, och det finns ingen höjd tagen för detta i budgeten.

Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Ska vi bygga en välfärd som det går att lita på behövs det skatteintäkter. De skatteintäkterna betalas antingen av dem som tjänar mest eller av dem som tjänar minst. Man kan titta på hur den gamla regeringen förde sin skattepolitik. Man valde konsekvent att sänka skatterna,

Prot. 2014/15:23

18 november

Svar på
interpellationer

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

men det ledde alltid till att de som tjänade mest fick de största skattesänkningarna.

I den här regeringens budgetproposition, som man har tagit fram tillsammans med Vänsterpartiet, finns det ett fantastiskt fint diagram, tycker jag. Jag vill lyfta fram det i debatten. Det är diagram 1.3, som visar hur regeringens politik fördelar sig i olika inkomstskikt. Det visar sig ganska snabbt att de 50 procent som tjänar minst i vårt samhälle i dag kommer att få en ökad inkomst med den här politiken, och de 50 procent som tjänar mest kommer att få en minskad inkomst. Det betyder att de bidrar mer till den välfärd som vi behöver bygga.

Det finns ett annat väldigt fint diagram i regeringens budgetproposition. Det är diagram 1.4, som visar fördelningen mellan kvinnor och män. Det visar sig att kvinnor kommer att tjäna på regeringens och Vänsterpartiets politik. Männerna kommer att få betala lite mer. Det beror på att det i hög utsträckning är män som tjänar mest i vårt samhälle.

Jag är väldigt glad och stolt över att få vara med och föra fram en sådan ekonomisk politik i Sverige. Därför är jag glad över den budget som läggs fram. Den leder nämligen till att vi får en välfärd att lita på, fru talman.

Anf. 23 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Finansministern påstår att ökade skatteintäkter beror på att vi har blivit 500 000 fler invånare i landet. Jag vet inte om en invånare automatiskt genererar skatteintäkter. Jag trodde att det var invånare som arbetar som gör det. Jag skulle vilja påstå att det handlar om att det är 340 000 fler invånare som arbetar. Det är det som har ökat skatteintäkterna, och det är precis det som den här frågan handlar om.

Finansministern har frågat oss flera gånger varför vi inte fortsätter att sänka skatterna om det nu är så bra för samhällsekonomin. Jag vill påpeka att vi faktiskt gör det. Vi har till exempel förslag i vår budget om ytterligare satsningar på sänkta arbetsgivaravgifter för de yngre. Och hade vi suttit kvar vid makten hade vi fullt ut genomfört den brytpunktshöjning som regeringen nu inte vill göra. Det är två exempel.

Men det viktiga är att den här debatten handlar om att vi kritiserar och diskuterar de skadliga skatthöjningar som regeringen vill genomföra och som slår direkt mot jobben.

Magdalena Andersson sade tidigare att sysselsättningsgraden i Sverige har minskat.

(Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S): Nej, jag sade: inte ökat.)

Ja, men då måste jag göra finansministern väldigt besviken. I dag på morgonen har vi haft en utfrågning av Riksbanken, som presenterade en tjugusig graf över sysselsättningsgraden i Sverige, USA, euroområdet och Storbritannien. Där ser man tydligt att sysselsättningsgraden i Sverige har ökat och ökat markant sedan 2006.

Det var faktiskt så att Riksbankschefen Stefan Ingves påpekade att Sverige har dragit ifrån de andra länderna och kommit ut bättre efter krisen än vad man var innan. Sysselsättningsgraden har alltså ökat. Där får Magdalena Andersson läsa på lite ytterligare.

Sedan har jag en kort fråga till Vänsterpartiet. De 50 procent som tjänar minst ska få en ökad inkomst tack vare politiken. Gäller det även dem som nu blir fast i längre sjukskrivningar eller i förtidspensioneringar och dem som kanske mister jobbet på grund av höjda arbetsgivaravgifter? Får de det också bättre?

Anf. 24 PETER PERSSON (S):

Fru talman! Jag tycker att interpellationen från Aron Modig är utomordentligt intressant. Han talar om att vi snarast måste sänka skatten för att kunna behålla de smarta i landet i en snabbfotad ekonomi. Vilka är de smarta? Finns de på någon särskild plats?

Det finns oerhört många smarta ute i järnverken, vid pappersmaskinerna, i äldreomsorgen, vid universiteten och vid polisen. Rangera inte människor på det sättet! Jag tror att det är viktigt att inse att alla i vårt samhälle ska ges en möjlighet att bidra. Det handlar om alla förmågor. Det finns nog dumskallar i skogsindustrin men också på universiteten. Det är jämnt fördelat i hela vårt samhälle.

Men det riktigt intressanta är när han antyder att välfärd inte skulle vara produktiv. Jag tror att det är precis tvärtom. Låt oss tala om dem som han säger är smarta!

Jag tror att de älskar ett samhälle som ger människor möjlighet att ta del av en barnomsorg vi finansierar gemensamt och som riktar sig till alla barn. Det handlar om att deras barn får träffa andra barn med andra erfarenheter. Jag tror att de tycker att det är fantastiskt bra att vi får gå i en högskola i vårt land som är avgiftsfri. Det är din egen arbetsinsats och begåvning som sätter sträckan och målet.

Jag tror att den trygghet som vi nu förstärker vid sjukdom är oerhört produktiv. Det handlar om att ha en bra arbetslöshetsförsäkring som gör att vi inte behöver vara rädda för att ramla ned i ett stort svart hål om bruket läggs ned eller laboratoriet flyttar.

Välfärd och trygghet är produktivt. Jag tror att ett samhälle som inordnar sig mer åt jämlika och solidariska villkor med ekonomiska termer blir mer produktivt än ett samhälle som inrangerar sig i målet djupa klyftor och orättvisor. Det visar alla jämförelser. Inte minst visas att också den skenbart starke och trygge har nära till otryggheten i ett samhälle där vi människor skiljs åt.

Det är därför det finns skatteuttag. Det är i grunden därför som socialdemokratien över tiden har formulerat samhällskontraktet att vi gemensamt bidrar till och också erövrar friheterna gemensamt.

Det var när det samhället byggdes – det starka samhället så att vi slipper vara svaga, som Erlander brukade säga – som arbetslösheten var som lägst och tryggheten var som störst. Välfärd och rättvisa är produktiva faktorer.

Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Aron Modig påpekar att vi socialdemokrater tycker att vi ska konkurrera med kunskap och kompetens och undrar varför vi då höjer skatten.

Om vi ska kunna bygga upp kunskap och kompetens måste vi också ha fungerande skolor. Vi behöver yrkeshögskolor, komvux, yrkesvux och högskolor, och det är där vi vill satsa pengar. Här genomför regeringen

stora reformer för att bygga just kunskap och konkurrenskraft så att alla barn och ungdomar i Sverige har möjlighet att få de här kunskaperna.

Det är därför vi börjar redan med de minsta barnen. Vi föreslår ytterligare satsningar i barnomsorgen så att barnen kan få det stöd de behöver redan i förskolan.

Sedan vill vi ha mindre klasser på lågstadiet när ungarna är små så att de inte halkar efter de första åren utan faktiskt får med sig de viktiga och grundläggande kunskaperna när det gäller att läsa, skriva och räkna.

Därför avsätter vi också pengar till fler speciallärare och specialpedagoger så att de barn som behöver extra stöd ska få det. Det innebär också att lärarna får mer tid för de barn som inte behöver extra stöd.

Det är därför vi vill satsa resurser på lärarna så att de kan få kompetensutveckling och utvecklas hela livet så att de vill stanna kvar i läraryrket och också utvecklas i sin yrkesroll.

Vi vill också satsa ytterligare resurser på att läraryrket ska ses som ett attraktivt yrke, och vi diskuterar med arbetsmarknadens parter om hur man ska kunna göra det.

Därför sätter vi också av stora resurser för att bygga ut komvux. Om man inte har tagit sig igenom gymnasiet ska man kunna få möjlighet att göra det senare. Om man har gått en teoretisk utbildning ska man kunna få komplettera med yrkesvux.

Vi vill också bygga ut högskolan så att fler av alla de ungdomar som vill gå på högskolan ska få möjlighet att göra det.

Problemet med den förra regeringens politik var att det var en politik för sänkta kunskaper. Skolresultaten sjönk varje år som vi hade en borgerlig regering. De sjönk snabbare än i något annat jämförbart land, och vi ligger nu under snittet av jämförbara länder i såväl matematik och naturvetenskap som språk. Det är resultatet av åtta år med en borgerlig skolpolitik.

Ni har monterat ned gymnasiernas yrkesutbildningar, de utbildningar som ger jobb, på ett sådant sätt att få ungdomar nu söker sig till yrkesutbildningarna på gymnasiet. Det blev en teoretisering av gymnasieskolan när det skulle bli tvärtom. Många ungdomar läser nu en teoretisk utbildning, fast en yrkesutbildning kanske egentligen hade gett större chanser att få jobb.

Det är också åtta år när man har monterat ned den högre utbildningen, där färre ungdomar får möjlighet att gå en högre utbildning.

Detta var den borgerliga regeringens sätt att möta Sveriges behov av konkurrenskraft i framtiden.

Den här regeringen har en helt annan syn på hur kunskap och konkurrenskraft skapas, nämligen att vi ger alla ungdomar och barn möjligheter så att de kan få med sig de kunskaper de behöver för att klara sig i yrkeslivet. Om man inte har lyckats ska man få återkommande chanser sedan, till exempel genom utbildningskontrakt: Om man inte har lyckats ta sig igenom gymnasiet ska man kunna fångas upp och få möjlighet att kombinera utbildning och jobb så att man får sin gymnasieutbildning.

Vi vill även bygga ut den högre utbildningen kraftigt så att fler av alla de ungdomar som vill gå där ska få möjlighet att göra det. Problemet i Sverige är ju inte att ungdomarna inte vill ha en högre utbildning. Söktrycket är högt. Det är fler ungdomar än någonsin som söker sig till den

högre utbildningen. Då måste vi också bygga ut den, och det är där vi satsar resurserna.

Därför höjer vi skatten. Vi måste ju betala dessa utbildningssatsningar. Men på så sätt stärker vi Sveriges konkurrenskraft. Vi kommer att stå starkare i den globala konkurrensen.

Anf. 26 ARON MODIG (KD):

Fru talman! När jag ställde den här interpellationen för några veckor sedan var jag orolig för konsekvenserna av de höjda marginalskatterna. Jag får säga att jag fortfarande har kvar den oron.

Vi vet att det är osäkert om de här skattehöjningarna över huvud taget kommer att leda till mer intäkter till staten. Det är osäkert. Vi vet, som jag sade tidigare, att skattehöjningarna motverkar dygder som redan i dag är viktiga för vår ekonomi och vårt samhälle och som lär bli ännu viktigare framåt.

Vi vet också att detta inte var någonting som Socialdemokraterna lyfte upp före valet. Före valet hette det att människor med inkomster på 60 000 kronor i månaden eller lägre inte skulle drabbas av inkomstskattehöjningar. Min tolkning är att Socialdemokraterna insåg vilka skadliga effekter det här skulle ge.

Visserligen drev Miljöpartiet en annan linje. Där skulle det inte vara några skattehöjningar på inkomster under 40 000 kronor i månaden. Vi landade någonstans runt 36 000 kronor i månaden, vilket vi väl får vara hederliga och säga är den nivå som gäller.

Jag kan inte komma till någon annan slutsats än att det här är ren symbolpolitik från regeringen, att Vänsterpartiet har fått diktera villkoren i skatteförhandlingarna. Jag förstår att detta är en viktig fråga för Vänsterpartiet, men jag tycker att det är synd att det får så stora konsekvenser för vår ekonomi och dess konkurrenskraft framåt.

Om vi ska behålla vår konkurrenskraft framåt tror jag att det är viktigt att främja och uppmuntra snarare än straffbeskatta utbildning, flit och företagsamhet.

Anf. 27 PETER PERSSON (S):

Fru talman! Den här och den tidigare viktiga debatten om jobb, tillväxt och skatter är bra. Det är bra att riksdagen för den. Men jag tycker att vi kan ha en gemensam utgångspunkt från den tidigare moderatledda alliansregeringen, nu oppositionen, och de ingående regeringspartierna.

Den utgångspunkten är att arbetslösheten ökade under era år vid makten. Vi kan väl vara överens om det och ha det som utgångspunkt. Den ökade från 260 000 personer till drygt 400 000 personer. Era skattesänkningar hjälpte inte.

Det var också så att arbetslösheten bland långtidsarbetslösa förlängdes enormt mycket och ledde till en förvaring i fas 3. Vi kan väl också vara överens om att det var så.

Vi måste väl också vara överens om att ungdomsarbetslösheten exploderade.

Har vi den utgångspunkten kan vi diskutera politiken och vad vi behöver göra. Ni tror fortfarande att lösningen på arbetslösheten är att fortsätta sänka skatterna.

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

Jag tror att en annan inriktning, att säkra välfärd och produktiv rättvisa, är viktig. Jag gläds oerhört mycket åt de 90 nya undersköterskor som kommer att anställas i Jönköpings kommun med hjälp av de resurser som riksdagen, hoppas jag, kommer att fatta beslut om att tillskjuta i budgeten.

Det är jobb, och det är välfärd!

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Precis som Peter Persson säger gör denna budget skillnad. Precis som Håkan Svenneling påpekade när han tog upp diagrammen gör denna budget skillnad.

Budgeten skapar större möjligheter för ungdomar att klara sig genom skolan och få en högre utbildning. Den skapar möjligheter för föräldrar att arbeta eftersom vi anställer fler i barnomsorgen, och den skapar större möjligheter för kvinnor att inte behöva gå ned i arbetstid när vi anställer fler i äldreomsorgen.

Vi påbörjar en viktig modernisering av Sverige genom att investera mer i grön klimatomställning. Vi investerar mer i järnvägen, och vi investerar i infrastruktur i våra storstäder. Det är en budget där vi också gör viktiga satsningar på näringslivet.

Samtidigt som vi gör dessa viktiga investeringar påbörjar vi projekt för att modernisera Sverige, för att öka Sveriges konkurrenskraft. Det sker samtidigt som vi skapar ett Sverige som håller ihop, vilket Håkan Svenneling verkligen väl visade genom att ta upp diagrammen.

Det här är en budget som gör att de som har lite tuffare ekonomiska förutsättningar får det lite lättare i sin vardag, till exempel ensamstående föräldrar, arbetslösa och sjukskrivna. De som har lite högre inkomster får möjlighet att bidra med lite mer. Det är en budget som gör det lättare för kvinnor att ha ett yrkesliv, medan män med höga inkomster får möjlighet att bidra med lite mer.

Det här är en budget som stärker Sverige, stärker vår konkurrenskraft, moderniserar Sverige och ger förutsättningar för Sverige att hålla ihop. Det är detta som står på spel när riksdagen ska rösta senare i december.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellationerna 2014/15:50, 67, 76 och 104 om sysselsättningseffekter av slopad nedsättning av socialavgifterna för unga

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jenny Petersson har frågat arbetsmarknadsministern om bevekelsegrunden till de höjda socialavgifterna för unga. Även Tina Ghasemi har frågat arbetsmarknadsministern om detta. Lotta Olsson har ställt en liknande fråga till närings- och innovationsministern. Motsvarande fråga har också ställts till mig av Jan Ericson. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågorna. Jag ger ett gemensamt svar på dessa fyra interpellationer.

Ungdomsarbetslösheten är i dag över 20 procent, och antalet långtidsarbetslösa unga har ökat kraftigt jämfört med åren före krisen. Att bekäm-

pa den höga ungdomsarbetslösheten är en av regeringens viktigaste utmaningar. Den tidigare regeringens nedsättning av socialavgifterna innebar att alla ungas anställningar subventionerades, oavsett om det gällde nya eller befintliga anställningar och oavsett om det kunde förväntas påverka arbetsgivarnas framtida rekryteringar eller inte. Därmed blev politiken kostsam och ineffektiv. Detta har en rad oberoende instanser också påtalat. Resonemanget är detsamma oavsett vilken näringsgren som analyseras. I budgetpropositionen för 2015 föreslås därför att nedsättningen av socialavgifterna för unga ska avvecklas och ersättas med åtgärder som är målinriktade och effektiva.

Det som krävs är åtgärder som rustar unga för arbete, underlättar inträdet i arbetslivet och minskar riskerna för långvarig arbetslöshet. Regeringen föreslår därför investeringar i jobb, klimat och utbildning. Ingen ung människa ska behöva gå arbetslös i mer än 90 dagar.

Fler unga behöver slutföra sin gymnasieutbildning. Därför föreslår regeringen ett utbildningskontrakt för unga. Regeringen föreslår också traineejobb. Där kan unga arbetslösa ges möjlighet att arbeta i välfärden, påbörja en relevant yrkesutbildning och få en väg in på arbetsmarknaden. Därutöver gör regeringen kraftfulla permanenta satsningar på yrkeshögskolan. Nedskärningarna inom högskolan stoppas. I stället sker en successiv ökning av antalet högskoleplatser, och antalet platser på folkhögskolans allmänna kurs utökas. Även de föreslagna klimatinvesteringarna bidrar till att skapa jobb åt unga.

I dag har arbetsgivare problem att hitta personal med rätt kompetens, vilket är mycket kostsamt. Genom de föreslagna reformerna kommer matchningen mellan arbetsgivare och arbetssökande att förbättras, vilket är ekonomiskt värdefullt för båda parter. En väl fungerande matchning är extra viktig för de många ungdomar som saknar egna nätverk och kontakter på arbetsmarknaden.

Genom de reformer som föreslås i budgetpropositionen 2015 tar vi till vara ungas kompetens, kreativitet och vilja att arbeta, vilket gör Sverige starkare.

Då Jenny Petersson, som framställt en av interpellationerna, på grund av ledighet från uppdraget som riksdagsledamot ej var närvarande vid sammanträdet medgav tredje vice talmannen att Hanif Bali i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 30 HANIF BALI (M):

Fru talman! Precis som Magdalena Andersson vikarierar för arbetsmarknadsministern – frågan är ställd till henne – vikarierar jag för Jenny Petersson som är föräldraledig.

Frågan gällde helt enkelt att regeringen ska ta bort de nedsatta arbetsgivaravgifterna och den fördel ungdomar hade gentemot andra ålderskategorier. Det grundläggande problemet med den nordiska modellen i sin helhet är att ungdomar på grund av den komprimerade lönestrukturen har svårt att konkurrera på arbetsmarknaden gentemot till exempel någon med arbetslivserfarenhet som är äldre och har liknande lönekrav. I och med att det råder en komprimerad lönestruktur måste ungdomar hjälpas på traven att få jobb, det vill säga få lite fördelar så att de blir mer konkurrenskraftiga.

Vi kan vara eniga om att det icke är konstruktivt att slå siffran 25 procent arbetslösa ungdomar i huvudet på varandra. Vi vet att Sverige har en hög ungdomsarbetslöshet i statistiken på grund av hur vårt utbildningssystem är utformat, sommarjobbade och andra faktorer. Om vi ser på sysselsättningsgraden bland ungdomar har Sverige goda siffror i jämförelse med resten av Europa. Det ändrar inte det faktum att ungdomar har svårare att konkurrera.

Mina enkla frågor till Magdalena Andersson är följande: Vad planerar regeringen att göra för att förstärka ungdomarnas konkurrenskraft på ett generellt plan? Det gäller inte de ungdomar som hamnar så pass långt ifrån arbetsmarknaden att de måste gå till Arbetsförmedlingen för att få specialdestinerade jobb inom äldreomsorgen eller välfärden. Hur ska regeringen på ett generellt plan se till att fler ungdomar kan vara konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden?

Anf. 31 LOTTA OLSSON (M):

Fru talman! Min fråga till finansministern handlade om vilka fakta och analyser som ligger till grund för att det ska bli fler jobb i besöksnäringen med regeringens politik. Vi vet att besöksnäringen är en näring som har gått framåt mycket. Det är en av de positiva sakerna vi kan se på arbetsmarknaden. Här finns ett exportvärde på 105,7 miljarder. Det är plus 87,1 procent sedan 2005, och det är en bransch som alltså ökar i omfattning.

När Europa har ont om pengar, och även svenskar har ont om pengar, ökar också den svenska turismen i Sverige. Både européer och många svenskar turistar i Sverige. Då är de anställda i besöksnäringen enormt viktiga. Vi vet att många anställda i branschen i Sverige är mellan 16 och 25 år gamla. Det är 51 366 personer som arbetar i den branschen. Branschen oroar sig för de höjda arbetsgivaravgifterna för unga. Det kommer att innebära att många kanske inte kan behålla sina jobb.

I mitt län är 1 254 personer i den åldern. Det är precis den grupp som vi vill ska få jobb. Därför är det konstigt att jag fortfarande inte har fått svar på hur regeringens politik ska öka antalet personer som anställs i näringen. Jag kan inte se något som pekar åt det hållet, och jag vill gärna bli motsagd.

I branschen totalt är 80 procent av alla anställda under 35 år. Personer som har jobbat i branschen säger att de ofta har fått sitt första jobb där. Det första jobbet är det absolut viktigaste jobbet, där man får ett cv, en referens och en arbetslivserfarenhet som sedan leder till ett annat jobb eller till att man vill utbilda sig. Det är alltså enormt viktigt. Det finns också en tendens att denna bransch kan öka ännu mer.

Därför är jag jätteoroad när jag inte får något svar på frågan vilka fakta som kommer att leda till att det blir fler jobb i denna bransch.

Anf. 32 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Svaret från finansministern i dagens interpellationsdebatt, i alla fall så här långt, är ganska uppseendeväckande. Maken till svartmåling av Sverige är det svårt att hitta.

Påståendet att ungdomsarbetslösheten har ökat är till exempel inte korrekt. Finansministern säger själv i sitt svar att ungdomsarbetslösheten är runt 20 procent, enligt SCB:s sätt att räkna. Hanif Bali har redan påpekat att det inte riktigt speglar verkligheten.

Det intressanta är att den var ännu högre 2006. Då var den 21 ½ procent om man räknar på samma sätt. Jag har en rapport om det som finansministern kan få läsa. På s. 3 finns den tabell som visar att ungdomsarbetslösheten var högre 2006.

Sedan 2006 har Sverige har gått igenom en djup lågkonjunktur. Trots detta är alltså ungdomsarbetslösheten något lägre i dag. Sverige har dessutom i dag den näst lägsta långtidsarbetslösheten bland unga i hela EU. Vi har dessutom fått ned andelen unga som varken arbetar eller studerar, som vi brukar kalla NEET.

En orsak till att ungdomsarbetslösheten inte har ökat under Alliansen trots den djupa krisen är rimligen att skatterna för att anställa unga har minskat. Det har bland annat gynnat handeln, besöksnäringen och omsorgssektorn, som är arbetsplatser där många unga arbetar. Vi har också sänkt momsen för restaurangsektorn och infört RUT-avdrag, och det har också skapat många nya arbetstillfällen, framför allt för ungdomar.

Förutom alla nya jobb som Alliansens reformer skapat glömmar man ibland en annan sak, nämligen hur många jobb som har räddats under krisåren tack vare dessa skattesänkningar. Inte minst ser man hur många ungdomar som har sluppit bli arbetslösa tack vare att kostnaden för att anställa har minskat.

Framför allt syns detta i restaurangsektorn, en sektor som normalt drar ned väldigt kraftigt i lågkonjunktur och där man ofta ser många konkurser. Under den senaste krisen påpekar till och med restaurangfacket att det är mycket färre konkurser. Faktum är att antalet anställda i restaurangsektorn ökade samtidigt som man i andra sektorer såg en normal minskning vid en lågkonjunktur. Kombinationen av sänkt restaurangmoms och sänkta arbetsgivaravgifter har gett en god effekt.

Finansministern talar om att ersätta en nedsättning av socialavgifterna för unga med nya, mer målinriktade och effektiva åtgärder. Det är tyvärr väldigt svårt att se några sådana förslag från regeringen. Det handlar mer om vackra ord.

Finansministern påstår också i sitt svar att antalet utbildningsplatser har minskat. Men enligt riksdagens utredningstjänst är andelen vuxna 18–64 år som är i studier på högskola, vuxenutbildning eller eftergymnasiala utbildningar högre i dag än 2006.

Finansministern säger också att nedskärningarna inom högskolan ska stoppas. Jag undrar vilka nedskärningar hon menar. År 2006 fanns det 283 000 platser i högskolan. I år är platserna över 20 000 fler. På vilket sätt är en ökning av antalet högskoleplatser med 20 000 en nedskärning?

Att fortsätta att successivt bygga ut yrkeshögskolan, folkhögskoleplatser och så vidare är vettigt och bra, och det är en konstruktiv åtgärd. Men om man tror att man minskar långtidsarbetslösheten bland unga genom att tillskapa fler högskoleplatser är man fel ute. De flesta långtidsarbetslösa har inte högskolebehörighet och kan inte börja på högskolan. Dessutom finns det många högskoleutbildningar där det i dag är gott om lediga platser.

Att dessutom göra gymnasieskolan obligatorisk och samtidigt tvinga alla elever att läsa in högskolebehörighet är en återvändsgränd. Det kommer bara att öka avhoppet från gymnasiet när eleverna fyller 18 år, och det kommer i sin tur att öka ungdomsarbetslösheten i stället för att minska den.

Jag upprepar det som har sagts tidigare under debatten: Före valet sade Socialdemokraterna en sak, och efter valet gör man en annan.

Nu verkar regeringen till och med ha gett SCB nya direktiv om att inte längre följa upp sysselsättningsgrad och sysselsättningsutveckling. Jag vill passa på att fråga finansministern om detta är korrekt och varför man i så fall har gett nya direktiv till SCB att inte längre följa upp detta.

Anf. 33 TINA GHASEMI (M):

Fru talman! Jag vill tacka finansministern för svaret.

Men jag ställer mig fortfarande frågande till förslaget om hur jobben kan bli fler. Min fråga löd: Hur kommer en så kraftig höjning av arbetsgivaravgiften för unga att bidra till fler jobb?

I den budget som regeringen presenterade för några veckor sedan står det i er egen budgettext: ”De skatteförslag som lämnas och aviseras i denna proposition kommer att bidra till att sysselsättningen och BNP dämpas något.” Vi har alltså en regering som avsiktligt försämrar jobbtillväxten.

Ni säger att ni är en regering för jobb och företagande samtidigt som ni föreslår reformer som ni vet kommer att dämpa sysselsättningen. Det är allvarligt att regeringens skattehöjningar på jobb och arbetsinkomster är drygt 40 gånger så omfattande som era satsningar på företagande.

Om man höjer skatten på ungdomsjobben och kostnaden för arbetsgivaren att anställa en ung och oerfaren blir densamma som att anställa en erfaren är valet för arbetsgivaren oftast rätt givet.

Det kommer att slå hårt mot unga och försvåra för dem att få sitt första jobb och ett inträde på arbetsmarknaden. Det kommer att leda till ökad ungdomsarbetslöshet och slå hårt mot de ungdomsintensiva branscherna, till exempel besöksnäringen och detaljhandeln, som tidigare påpekats. Nästan hälften av de anställda i hotell- och restaurangbranschen och knappt en tredjedel av de anställda i detaljhandeln är under 26 år. Inom handeln motsvarar de höjda arbetsgivaravgifterna kostnaden för att anställa 14 000 personer.

Dessutom är företag i dessa branscher inte sällan viktiga också utifrån en integrationsaspekt, då de utgör en viktig väg in på arbetsmarknaden för utrikesfödda och andra grupper som har svårare att få en anställning.

I en rapport som kom tidigare i år från Handels Utredningsinstitutets forskningsavdelning redovisas en undersökning om effekterna av en höjning av arbetsgivaravgifterna. Slutsatsen är att effekterna av en höjning av avgiften är mycket större än vad som tidigare har framkommit. Rapporten visar att effekterna av en höjning är större än av en sänkning – de är med andra ord asymmetriska. En höjning av arbetsgivaravgiften är alltså mer skadlig än vad en sänkning av densamma ger i positiva effekter.

I rapporten slås också fast att minst 16 000 jobb kommit till på grund av reformen. Det är betydligt fler än vad som tidigare framkommit.

Det visar att regeringens förslag om en höjning av skatten kommer att leda till att tiotusentals ungdomsjobb förvinns när det per ung person blir 40 000 kronor dyrare för företag att anställa.

Jag ställer återigen mina frågor till finansministern: Hur kommer en så kraftigt höjning av arbetsgivaravgiften för unga att bidra till fler jobb? Hur kommer finansministern och regeringen att kompensera de stora ungdomsarbetsgivarna som tvingas säga upp ungdomar när ni nu höjer skatterna?

Anf. 34 JASENKO OMANOVIC (S):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Det här är en väldigt intressant debatt. Jag skulle vilja börja 2006, fru talman, när regeringen Reinfeldt tillträdde. Då hade man ungefär 70 miljarder i överskott, och det var en bra situation på arbetsmarknaden. År 2014, när man lämnade regeringsbyggnaden, lämnade man 90 miljarder i underskott. Då hade man sålt vår gemensamma egendom för 170 miljarder.

Nu undrar kanske fru talmannen vad detta har med den här debatten att göra. Jo, jag ville säga att den ansvarslösa politiken var ett signum för regeringen Reinfeldt. Sänkta socialavgifter är också en del av den ansvarslösa politiken.

När man gjorde dessa sänkningar kom Riksrevisionen direkt och berättade om effekterna: 900 000 för att eventuellt skapa ett jobb. Samhället subventionerade alltså ungdomsjobb med 900 000 kronor.

Det var väldigt kostsamt. Jag känner inte till om det finns någon 18-, 19- eller 20-åring som tjänar 900 000 om året. Men så mycket fick vi betala. Så högt blev priset för den politiska åtgärden.

Intressant är det också att man har angreppssättet att säga: Bara vi sänker kostnaderna för att anställa ungdomar blir de anställbara. Då undrar jag: Vart har produktiviteten tagit vägen? Betyder den någonting? Betyder kompetensen någonting i samband med rekrytering av ungdomar, eller är det bara ålder och sänkta kostnader som har betydelse? Det är ju de enda kraven för att kunna få jobb. Varför har vi, trots att vi subventionerar ett jobb med 900 000, fortfarande hög arbetslöshet? Finns det inte något samband där – att det inte fungerar, att åtgärden är ineffektiv? Jag skulle vilja säga att det är därför, fru talman, och det är intressant.

Vad har man använt de 900 000 till? Vad har de pengarna gått till?

När vi väl gör en åtgärd för att ta tillbaka pengarna vill vi göra investeringar. Vad är det med de långtidsarbetslösa ungdomarna? Varför kommer de inte ut på arbetsmarknaden? En av debattörerna här nämnde högskolan och sade att alla långtidsarbetslösa inte kan gå i högskola. Nej, det kan de inte. Därför satsar vi på kunskapslyft och på komvux för att höja kompetensen och göra dessa unga människor anställbara och gångbara på arbetsmarknaden. Det är det man behöver göra.

Man ska inte sänka kostnaderna för redan anställbara så att de som inte är anställbara blir ännu mindre anställbara och får ännu färre möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Det är vad den här åtgärden har bidragit till, fru talman.

Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Problemet med åtgärden med generellt sänkta ungdomsarbetsgivaravgifter är att man utgår från att alla ungdomar är likadana. Alla ungdomar får alltså samma stöd oavsett hur deras behov ser ut. Det är samma nedsättning av arbetsgivaravgifterna oavsett vilket stöd de enskilda

ungdomarna behöver. Det är därför dyrt och ineffektivt. Huvuddelen av åtgärden går till ungdomar som hade haft ett jobb i alla fall och var anställda långt innan åtgärden var genomförd.

Av tio ungdomar på arbetsmarknaden är två arbetslösa medan åtta har jobb. Det man gör med den här åtgärden är att lägga pengar på de åtta som har jobb och hade haft jobb i alla fall i förhoppning om att någon av de två arbetslösa ska få jobb via sänkta arbetsgivaravgifter för de åtta som har jobb. Hade det fungerat hade ungdomsarbetslösheten kraftigt minskat när man införde åtgärden. Då hade jag haft lite svårt att stå här i talarstolen och argumentera. Men det är ju inte riktigt det vi har sett.

Den här regeringen säger att i stället för att satsa pengar på de åtta som har jobb och hade haft jobb i alla fall är det bättre att satsa på de två som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det är det vi gör i stället. Vi lägger resurserna på de ungdomar som behöver resurser, och de får stöd utifrån de behov de har för att komma in på arbetsmarknaden.

Det är dumt och onödigt att lägga stora resurser på att nytexaminerade handelshögskolestudenter eller läkare eller någon som har gått yrkesprogrammets elektrikerlinje ska få jobb. De får jobb i alla fall. Det är bättre att lägga samhällets gemensamma resurser på de ungdomar som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden och att anpassa stödet till individen. Mäniskor ser olika ut, och olika ungdomar behöver olika stöd.

Det är orsaken till att regeringen föreslår det här. Vi ökar generellt satsningarna på skolan så att fler får möjlighet till en bra gymnasieutbildning och möjlighet att gå på högskola. Vi gör också särskilda insatser för de ungdomar som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

Det ifrågasattes om ungdomsarbetslösheten har ökat. I diagrammet från SCB som jag har framför mig *har* arbetslösheten ökat bland ungdomar. Har man skurit ned på högskolorna eller inte? Ja, antalet högskoleplatser per 1 000 unga, alltså chansen för ungdomar att komma in, har minskat rejält under de senaste åtta åren. Antalet högskoleplatser per 1 000 unga, andelen ungdomar som får högre utbildning, har sjunkit under åtta år av borgerlig regering.

Besöksnäringen är en viktig och växande näring i Sverige där många ungdomar får sitt första jobb. Jag, till exempel, fick mitt första jobb i besöksnäringen – med full arbetsgivaravgift. Det anställs många ungdomar i den branschen. Det gjordes det före nedsatta arbetsgivaravgifter för ungdomar; det görs det naturligtvis också efter nedsatta arbetsgivaravgifter för ungdomar.

Det finns stor potential för besöksnäringen – det ser jag också – både i den inhemska turismen, där det finns stor ytterligare potential, och i den utländska. Det finns möjlighet till ytterligare besökare från Europa, inte minst Tyskland och Nederländerna. Vi ser även potentialen i en växande medelklass i till exempel Kina och Indien. Regeringen genomför också ytterligare satsningar på att stärka turistfrämjandet utomlands, inte minst på nya marknader. Det finns också potential för ekoturism i Sverige. Jag ser alltså stor potential i besöksnäringen och turistbranschen. Det finns goda förutsättningar för Sverige att stå sig starkt i den konkurrensen.

Anf. 36 HANIF BALI (M):

Fru talman! Det är intressant att effektivitet nämns här. Jag vill bara påminna om att IFAU, den myndighet som ansvarar för att mäta just effektiviteten i arbetsmarknadsåtgärder, har dömt ut det socialdemokratiska kunskapslyftet som skedde sent 1990-tal och tidigt 2000-tal som den mest ineffektiva och den dyraste arbetsmarknadspolitiken någonsin i svensk historia. Det är intressant att just kunskapslyft nämns här.

100-dagarsgarantin som regeringen Persson genomförde utdömdes också. Effekten av 100-dagarsgarantin jämfördes med att inte göra någonting alls. Skillnaden var noll. Det är alltså regeringens politik – att föra fram en metod som redan utdömts av experter och som inte ger någon effekt alls. På det lägger man ökade kostnader för att anställa ungdomar.

Exemplen du tar upp, Magdalena Andersson, är också intressanta. Det är inte så att många företag är helt mättade med arbetskraft. Om man har många ungdomar anställda och kostnaden för att ha ungdomar anställda dras ned, då kan man anställa fler tack vare det utrymme som skapas.

Vi vet också att det finns en stor poäng med att arbetsgivaravgifter har hög elasticitet, nämligen att en sänkning leder till löneökningar ganska snabbt. Sänker man arbetsgivaravgiften stiger lönerna. Det är väl främst från IFAU:s rapport ni hämtar er kritik och siffran 900 000 kronor per jobb. Men i den finner IFAU också att pengarna till stor del går till löneökningar.

Alternativet som ni bygger upp är att klimatinvesteringar och så vidare ska se till att ungdomar får jobb. Men de traineejobb ni föreslår, på vilket sätt ökar de ungdomars kompetens på det sätt du beskriver? Hur får ungdomar större möjlighet att komma in på arbetsmarknaden genom att de får en 75-procentig traineeplats som är helt statligt sponsrad och där de inte får utföra reguljära arbetsuppgifter mer än i begränsad skala samtidigt som de ska söka jobb och annat?

Vi har provat den modellen. Det var ju 100-dagarsgarantin. Den kombinerad med plusjobb skulle få ungdomar i arbete. Men, som vi fick höra tidigare här, år 2006 när facit kom hade det inte gett några effekter. Ungdomsarbetslösheten var högre då än i dag. Trots att vi har ett mer omfattande ansvarstagande för till exempel flyktingar, trots att vi har haft en större kris och trots att vår omvärld fortfarande är i ganska stor gungning ser siffrorna bättre ut i dag. Ska ingen kredd ges för den förra regeringens arbete?

Du drar upp Handelsstudenter som får denna rabatt. Det kan man tycka är ganska orättvist. Men det var därför den förra regeringen föreslog att åldersgränsen skulle dras ned. Det satte ni stopp för. Det var vi som vill dra ned åldersgränsen till 23 år i stället för 25 år. Ni får vara lite konsekventa i argumentationen.

Anf. 37 LOTTA OLSSON (M):

Fru talman! OECD har tittat på svensk ekonomi och sett att den har varit ett föredöme under finanskrisen. Men man ser att det fortfarande finns vissa utmaningar.

En av utmaningarna är att ingångslönerna för unga i Sverige är höga. Detta problem kan lösas på två sätt. Ett sätt är att man sänker ungdomarnas löner, vilket inte är en modell som vare sig jag eller ungdomar i Sverige vill förespråka. Ett annat sätt är att sänka arbetsgivaravgifterna för unga. Att arbetsgivaravgifterna för ungdomar tidigare sänktes har lett till att man

har gjort det attraktivt att anställa ungdomar men också att ungdomars löner har kunnat upprätthållas, vilket är mycket viktigt.

I regeringsförklaringen talas det om att man ska stärka besöksnäringen. Men att 50 miljoner skulle stärka besöksnäringen när man samtidigt tar bort de sänkta arbetsgivaravgifterna för unga kan jag inte se är möjligt. Tvärtom kommer det att bli ökade kostnader för besöksnäringen. Det kan också bli ökade kostnader för statskassan, eftersom mycket av de inkomster som vi har från turismen kommer från besöksnäringen. Det handlar om stora skatteintäkter. Om 173 000 personer jobbar i dessa branscher, och många börjar där som unga, är det en stor bransch som faktiskt är hotad av ökade kostnader.

Man kan naturligtvis se på ekonomin på olika sätt och tala om att det är tomt i ladorna och att vi hade skulder. Exempelvis kan man se det på följande sätt:

Tidigare hade vi en stor fin bil som stod på garageuppfarten. Den var inte betald, och vi hade höga skulder. Nu har vi sålt bilen och betalat av en del på skulderna. Då ser det naturligtvis annorlunda ut. Men vi har en bättre och stabilare ekonomi.

Jag tror att man behöver se över många saker. Om det ska räcka med dessa 50 miljoner för att stärka besöksnäringen och höja avgifter och kostnader, då är jag allvarligt bekymrad för detta.

Många av våra studenter jobbar i dessa branscher under loven. Det är ofta så de finansierar sina studier. Många ungdomar, särskilt sådana som kommer från hem där man inte har så stor erfarenhet av långa utbildningar, oroar sig för höga studielån. Då är dessa sommarjobb enormt viktiga. Om dessa jobb minskar och om besöksnäringen i Sverige minskar, då ser jag även andra problem. För mig är det därför ofattbart hur man kan lägga pålagor på besöksnäringen när en stark besöksnäring har så många goda effekter.

Anf. 38 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Eftersom jag satt i utbildningsutskottet under den förra mandatperioden och hade ansvar för vuxenutbildningsfrågor och den typen av siffror har jag faktiskt tagit med en liten RUT-rapport som jag ska ge till finansministern om en stund.

Finansministern skryter om alla skolsatsningar som den här regeringen gör och motiverar skattehöjningarna med det. Men de allra flesta av dessa satsningar är vi helt överens om, och de finns med även i Alliansens budget. Vi klarar dessa satsningar utan skattehöjningar. Dessutom satsar vi faktiskt lite mer än regeringen på skolan. Det duger därför inte som motivering för dessa skadliga skattehöjningar.

När det sedan gäller vuxenutbildning och högre utbildning sade jag förut att det är en större andel av den vuxna befolkningen, både om man räknar dem som är 16–64 år och om man räknar dem som är 18–64 år, som finns i eftergymnasiala utbildningar och högskoleutbildningar i dag än 2006. Det är precis det som den här RUT-rapporten visar.

Jasenko Omanovic sade förut att de personer som är i fas 3 tidigare inte skulle ha haft någon chans till utbildning och att det är därför som man nu vill göra dessa förändringar. Men det stämmer inte riktigt. De personer som i dag finns i det som kallas fas 3, sysselsättningsfasen, har tidigare gått igenom alla tänkbara varianter i Arbetsförmedlingens tidigare steg och

haft hur många möjligheter som helst att få olika typer av utbildningar, till exempel de motivationsutbildningar som vi införde på folkhögskolor för att kunna locka folk tillbaka till gymnasieskolan. De har alltså inte saknat chanser till utbildning.

Alliansen har faktiskt byggt ut alla utbildningssystem över huvud taget när det gäller vuxenutbildning och eftergymnasiala utbildningar. Alla utbildningar har fått fler platser under Alliansens tid än tidigare, och komvux har fått mer pengar.

Den här bilden av att Alliansen skulle ha rustat ned utbildningssystemet stämmer alltså över huvud taget inte.

Jasenko Omanovic sade också något annat mycket intressant, nämligen att vi hade en väldigt stark arbetsmarknad 2006. Vi hade alltså nästan lika hög arbetslöshet mitt i en högkonjunktur 2006 som vi i dag har efter den djupaste krisen i Europa sedan 1920-talet. Det är en stark arbetsmarknad. I så fall har vi alltså en väldigt stark arbetsmarknad i dag också. Dessutom hade vi ytterligare 200 000 personer som gömdes i annan typ av statistik och i olika former av utanförskap och inte syntes i arbetslöshetsstatistiken. Vi hade inte en stark arbetsmarknad 2006, utan vi hade en väldigt svag arbetsmarknad.

Det sägs att vi hade ett överskott i statsfinanserna 2006 och att det är ett underskott 2014. Det är siffror för två enskilda år. Men man får titta på vad som har hänt under alla dessa åtta år. Då är det faktiskt så att Sverige är det enda landet i EU som kommer att minska sin statsskuld mellan 2006 och 2014. Sverige är det enda landet i hela EU som har lyckats med det.

På finansministern låter det också som om Alliansen närmast har avskaffat skatterna. Man får den bilden. Men vi har troligen fortfarande världens näst högsta skattetryck av alla länder. Varför skulle det inte räcka till välfärden om man prioriterar?

Till slut ska jag upprepa min fråga till finansministern. Vilka direktiv har regeringen gett SCB? Stämmer det att man inte längre ska följa upp sysselsättningsutveckling och sysselsättningsgrad? Jag vill ha ett ja eller nej på den frågan.

Anf. 39 TINA GHASEMI (M):

Fru talman! Vi har här hört finansministern tala om andra möjliga åtgärder för att få ungdomar i jobb. Jag tror att det som hon försöker tala om är den så kallade 90-dagarsgarantin. Som min kollega tidigare har påpekat har denna metod prövats tidigare, i slutet av 1990-talet och i början av 2000-talet.

IFAU gjorde en utvärdering 2002 där man kom fram till att de kommuner som inte införde den dåvarande 100-dagarsgarantin till och med hade lägre arbetslöshet än de kommuner som faktiskt införde den. Det är också osäkert om subventionen är tillåten enligt EU:s regelverk. Även en hel del fackföreningar är mycket kritiska till detta.

Riksdagens utredningstjänst har tagit fram en utvärdering av vad de dubblade arbetsgivaravgifterna skulle innebära för unga. Man har kommit fram till att de skulle öka välfärdens kostnader med nästan 3 miljarder kronor.

Om man tittar på landstingen skulle kostnadsökningen motsvara kostnaderna för att anställa över 1 000 sjuksköterskor. Det är väldigt mycket.

För kommunerna skulle kostnadsökningen motsvara kostnaderna för att anställa över 7 000 förskollärare och lärare.

Nu vill regeringen kompensera kommunerna för detta. Det kan man också diskutera. Varför ska en skattehöjning som regeringen menar har en liten påverkan på jobb kompenseras? Om det är som regeringen säger, alltså att den åtgärd som alliansregeringen genomförde inte har haft någon större påverkan, varför ska man då kompensera kommunerna för den samma? Jag tror också att det är farligt att kompensera kommuner men inte företag – här riskerar faktiskt konkurrensen att snedvridas.

Mina frågor kvarstår därför. Hur kommer en höjning av arbetsgivaravgiften för unga att kunna bidra till fler jobb? Hur kommer regeringen och finansministern att kompensera de stora ungdomsarbetsgivarna när de nu blir tvungna att säga upp ungdomar på grund av höjd skatt?

Anf. 40 JASENKO OMANOVIC (S):

Herr talman! När det gäller det Jan Ericson sade nämnde jag faktiskt två årtal: 2006 och 2014. När jag talade om en stark arbetsmarknad menade jag att vi hade tillväxt 2007. Vi hade till och med tillväxt 2008, innan finanskrisen slog till. Där har vi även de ca 70 miljarder man hade i skattkistan på Finansdepartementet efter regeringen Persson.

Jag tycker också att det är lite anmärkningsvärt att man från Moderaternas sida raljerar över det här med att ge människor möjlighet till kompetens. Hade vi inte haft Kunskapslyftet hade vi fortfarande haft folk som bara har grundskola eller folkskola. De har fått möjlighet att komplettera med gymnasiekompetens och den kunskap man får med det. En del av dem har fått möjlighet att gå vidare till högre utbildning och kan i dag faktiskt konkurrera på arbetsmarknaden, och förmodligen har de jobb.

Det är kärnan, och det blir jättekonstigt när ni raljerar över att folk får kompetens. Däremot går det att subventionera – det kan ni försvara – men när människor ska ges möjlighet att förkovra sig och få bättre kunskaper raljerar ni. Det tycker jag är mycket anmärkningsvärt och en mycket konstig syn på hur man kan bygga ett samhälle där människan, och den kunskap varje människa i samhället har, är det som är centrum i vårt land.

Anf. 41 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Vi har nu en debatt om ungdomsarbetslösheten, som ligger runt 20 procent och har exploderat under åtta år av moderatledda regeringar.

En sak Moderaterna aldrig talar om när de i bred svärm angriper från talarlistan är ungdomarnas villkor. Jag håller i min hand en mobiltelefon. Tusentals ungdomar i vårt land har i dag haft en sådan på och längtat efter ett sms där det står: Du får komma in och jobba två timmar. Åtskilliga ungdomar i vårt land har i dag fått höra: Det är så lite folk här, så du får gå hem och komma tillbaka sedan. Ett antal har sagt: Skulle jag inte ha fått lön i fredags? Svaret har blivit: Nej du har bara varit här i två veckor, och vi har sett det som ett prov. Någon lön blir det inte.

Herr talman! Om detta talar aldrig Moderaterna. Nej, vad de talar om – till exempel Hanif Bali – är att vi har en förkomprimerad lönestruktur. Ni tjänar för mycket, ungdomar, och ni har det för bra! För att ni ska kunna anställas måste det till bidra, annars förlorar ni jobben. Det är Moderaternas sätt att argumentera, för de förstår inte arbetsmarknaden. De förstår

inte vad det är som brister. Som nyliberaler är de rena utbytsekonomer, som ska piska in människor på en arbetsmarknad som inte expanderar. De är nämligen oförmögna att se de nycklar som behöver finnas för en expansion av arbetsmarknaden.

En nyckel är att det ska finnas en efterfrågan i ekonomin för att den ska expandera. Ett sådant inslag om efterfrågan är att regeringen nu lägger fram en budgetproposition som förbättrar köpstandard för arbetslösa, sjuka och pensionärer. Det är en tydligt efterfrågeinriktad politik.

En annan nyckel är en politik för investeringar som får ekonomin att växa. Det handlar om infrastruktur, byggnation och annan nytta. Det är precis ett sådant inslag som finns i regeringens politik i budgetpropositionen.

Ytterligare en nyckel handlar om att förstärka utbildning, för att man ska ta de nya jobb som växer fram och som skapas i samklang med utbildning.

De här nycklarna har ni aldrig förstått. Ni har aldrig förstått ungdomarnas villkor. Dem talar ni inte om, utan ni talar om att det enda som finns är sänkta löner eller bidrag. Sedan använder ni statistik och säger: Handelsutredningsinstitutet säger att x jobb försvinner om vi tappar subventionerna. Ja, jag har all respekt för det, men man talar ju rimligen utifrån ett intresse. Med tanke på att ni tidigare, i regeringsställning, sade att det hade skapats 6 000 nya jobb undrar jag hur det kan försvinna 10 000 jobb? Det är verkligen en expansiv matematik ni sysslar med.

Anf. 42 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! Frågan om effektivitet har mer och mer hamnat i centrum i den här debatten. Ska man tolka finansministern korrekt är argumentationen alltså att skattesänkningarna i form av nedsatta arbetsgivaravgifter för unga inte har varit tillräckligt effektiva. De har gett effekt – det är väldigt svårt att hävda att lägre skatter *minskar* antalet jobb – men argumentet ger att de inte är *tillräckligt* effektiva. Vi tar alltså tillbaka skattesänkningarna och använder i stället pengarna på ett smartare sätt. Lite så har jag tolkat finansministern; hon får gärna berätta om beskrivningen är rätt.

Finansministern stod här och visade upp åtta fingrar och sade att det som blir effekten av de sänkta skatterna är att stödet går till de åtta av tio ungdomar som har goda chanser att få jobb. Det blir, som sagt, ineffektivt. Hon exemplifierar med läkarstudenten, som minsann inte behöver en nedsatt arbetsgivaravgift, juristen och så vidare. Frågan är då, finansministern: Känner du någon läkare som är 25 år gammal? Läkarutbildningen är nämligen sexårig, och de flesta tar studenten när de är 19. Jag tror inte att det finns en enda 24-årig läkare i det här landet.

Att hävda att stödet är ineffektivt för att vi ger det till välutbildade akademiker med väldigt goda chanser att klara sig på den svenska arbetsmarknaden känns därför som en konstig beskrivning. Vi vet att genomsnittsåldern för inträde på arbetsmarknaden i dag är 27 år bland akademiker. Det är just därför vi tidigare hade ett tak för de nedsatta ungdomsarbetsgivaravgifterna på 26 år. Vi sänkte det nu till 25. Vi har också i vår budget föreslagit att vi gör en förskjutning så att de som är 18, 19 och 20 får en ytterligare nedsatt arbetsgivaravgift. Det är nämligen de som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden.

Det var någon socialdemokrat här som raljerade över att ungdomsarbetslösheten har exploderat under de senaste åtta åren, trots att den har minskat. Vi har haft hög ungdomsarbetslöshet i 20 år. Märkligt nog har inte den höga ungdomsarbetslösheten under de senaste åren förflyttat sig in i den vuxna arbetslösheten, utan sysselsättningen ökar påtagligt när människor närmar sig 30.

Stödet och den stora utmaningen handlar just om de ungdomar som är mellan ungefär 16 och 25 och som inte utbildar sig akademiskt. Det är inte de som utbildar sig som behöver stöd, men det är de ungdomar som inte utbildar sig som vi försöker uppmuntra till arbete, och vi vill stimulera efterfrågan genom nedsättningen av ungdomsarbetsgivaravgifterna. Den beskrivning som finansministern ger är helt enkelt inte korrekt.

Den skattehöjning som man nu föreslår kommer att ta 10 miljarder ur ekonomin det här året. Den kommer att ta 18 miljarder ur ekonomin nästa år. För detta talar finansministern om traineejobb, extratjänster och utbildningskontrakt. Det är satsningar på mindre än 2 miljarder. Hur kan 2 miljarder kompensera för nästan 20 miljarder, Magdalena Andersson?

Anf. 43 ADNAN DIBRANI (S):

Herr talman! Jag måste ge en eloge till finansministern som har orkat stå här i snart tre timmar och lyssna på de moderata riksdagsledamöterna som ojar sig över det helvete som komma skall när vår budget går igenom. Den ene säger att ungdomsarbetsgivaravgifterna har lett till att vi har fått fler jobb för ungdomar, den andre säger att det är precis likadant som tidigare, och den tredje pratar om att det har minskat. Jag blir inte riktigt klok på vem av dem som har rätt.

Låt mig påminna Jan Ericson om att när Socialdemokraterna senast styrde Sverige, år 2006, innan vi lämnade över till er, fick den socialdemokratiska regeringen ingen hjälp i form av krisstöd av EU för att hantera ungdomsarbetslösheten. Det får man när Moderaterna styr. Det säger något om hur den kurvan har utvecklats sig.

I samma veva påstod han att ungdomsarbetslösheten är ungefär densamma oavsett om S eller M har styrt landet. Då säger han ju också att den sänkta ungdomsarbetsgivaravgiften inte har hjälpt.

Detta säger en moderat. Sedan går nästa moderat upp i talarstolen och säger: När nu Socialdemokraterna drar tillbaka en del eller hälften av den sänkta ungdomsarbetsgivaravgiften riskerar vi tiotusentals jobb. Moderaterna motsäger varandra under en och samma timme här i talarstolen. Det gör att man blir fundersam och undrar vad de försöker komma fram till.

Detta är också mot bakgrund av att Moderaterna säger sig förstå hur en ekonomi fungerar, och man säger sig värna om våra företag och så vidare. Jag ska göra det väldigt enkelt, för att försöka få Moderaterna att förstå. En del av grundbulten för våra företagare är efterfrågan på deras varor och tjänster som styr huruvida de anställer folk eller inte. Även om man skulle ge dem en hundra procentigt subventionerad ungdom är det efterfrågan som styr. Är det ingen som efterfrågar deras varor eller tjänster är det en kostnad för företagaren att ha en ungdom stående vid kassaapparaten, för det är ingen som vill köpa något. Då är det nästan bättre att låta företagaren hyra ut den kvadratmeter som ungdomen tar upp. Då kan man låta någon annan företagare som behöver lite storage placera en pall där.

Vart är det då jag vill komma? Ser man till det antal jobb som detta i bästa fall har skapat, enligt den förra, moderatledda regeringen, har varje ungdomsjobb kostat mellan 1 och 1 ½ miljon kronor. Jag vet inte vilka kompisar ni har, men trots mina 30 jordsnurr har jag inga kompisar som tjänar 1 eller 1 ½ miljon, och trots att jag är riksdagsledamot tjänar jag inte så mycket om året. Då är det väldigt konstigt att man ändå vill bedriva en sådan politik.

Det hade varit mycket smartare att ta dessa pengar och anställa fyra fem ungdomar som står utanför en hamburgerrestaurang och låta dem ha som enda uppgift att gå in och äta. För då skapas en efterfrågan hos företagaren, och på så sätt får de fyra fem ungdomarna bidra till att den företagaren behöver anställa en eller två ungdomar till för att steka hamburgare. I stället för att ha en ungdom i arbete får vi då kanske fem, sex eller sju. Hänger ni med på den enkla logiken i hur en ekonomi faktiskt fungerar?

Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Tänk vad svårt det hade varit för mig att stå här om den här åtgärden hade haft effekt! Nu lägger vi över 15–20 miljarder varje år på den nedsatta ungdomsarbetsgivaravgiften, men det har inte löst ungdomsarbetslösheten. Tvärtom biter den sig fast, och långtidsarbetslösheten bland ungdomar har stigit kraftigt. Den har inte sjunkit tack vare den här åtgärden.

Jag är övertygad om att den tidigare regeringen hade goda ambitioner när man införde detta, men det har uppenbarligen inte haft den effekt som man hade hoppats på. När något man prövar inte funkar, vad gör man då? Jo, då kanske man ska tänka om och pröva något annat.

Därför föreslår vi att man tar bort den här åtgärden. Det skulle vara väldigt svårt att argumentera för det om vi inte hade haft en fortsatt hög ungdomsarbetslöshet trots att man varje år lägger så många miljarder på att få ned den. Men som läget ser ut är jag trygg och bekväm med beslutet.

I stället för att lägga resurser på ungdomar som hade haft jobb ändå vill vi lägga resurser på dem som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Vi har lärt oss av tidigare arbetsmarknadspolitiska satsningar för att stötta ungdomar att komma i jobb. Vi försöker dra slutsatser av de misstag som har gjorts tidigare. Därför utformar vi nu en 90-dagarsgaranti som drar lärdom av tidigare misstag och därför är utformad på ett annorlunda sätt.

Två delar i 90-dagarsgarantin är helt centrala. Det första är utbildningskontraktet. Det har att göra med att vi ser en strukturell förändring i ungdomsarbetslösheten. Ungdomar och vuxna som inte har gymnasieutbildning har mycket högre arbetslöshet än personer som har en gymnasieutbildning. Därför är det viktigt att gå klart skolan.

En strukturell förändring som har pågått en tid men som har accentuerats efter krisen 2008–2009 är att jobb som inte kräver gymnasieutbildning tycks ha trängts ut från arbetsmarknaden. Allt fler jobb kräver gymnasieutbildning. Därför måste vi rusta ungdomar med gymnasieutbildning. Ungdomsarbetslösheten bland personer som inte har gymnasieutbildning är skyhögt – över 30 procent. Därför är utbildningskontraktet så centralt. Det handlar om att möta ungdomar där de befinner sig, så att man kan motivera dem att gå tillbaka till utbildning, via folkhögskola eller via en kombination av utbildning och arbete.

Den andra delen är traineejobben, som är något helt nytt. Vi använder de kollektivavtal som finns i YA-jobben, som var den borgerliga regeringens flaggskepp, som man trodde skulle lösa ungdomsarbetslösheten. Vi använder samma avtal, men för att få fart på det hela är vi beredda att skjuta till pengar från statens sida, så att det faktiskt kommer ut ungdomar enligt YA-avtalen, yrkesintroduktionsavtalen. Det är det som är poängen.

Vi använder avtal som finns och ser till att ungdomar kommer ut i arbete. Man får ett anställningskontrakt och, Hanif, man utför riktiga arbetsuppgifter. Det är det som är poängen. Man utför riktiga arbetsuppgifter, får en riktig lön och kombinerar det med en yrkesutbildning. Det är klart att ungdomar står bättre rustade efter ett sådant år än om de har suttit fast i långtidsarbetslöshet som i dag. Det är betydligt effektivare.

Jag ska ta upp ytterligare några saker. Finns det något direktiv till SCB om att man inte ska följa sysselsättning? Självklart ska SCB fortsätta följa sysselsättning. Något annat vore naturligtvis helt befängt. SCB ska fortsätta att följa statistik om sysselsättningsgrad och utvecklingen av sysselsättningen, precis som man har gjort tidigare. Däremot hade man tidigare ett särskilt uppdrag att ta fram statistik utifrån den förra regeringens specifika sysselsättningsmål. Det är inte lika relevant som tidigare. Men alla grunduppgifter SCB har haft sedan tidigare har vi naturligtvis inte ändrat på.

Statsskulden har minskat. Den tidigare regeringen sålde ut Nordea, Vin & Sprit och andra företag. Hade man inte gjort det hade statsskulden inte minskat. Det är det som är förklaringen till den minskade statsskulden.

Anf. 45 HANIF BALI (M):

Herr talman! Vi får vara glada över att det inte är din kollega som är finansminister, Magdalena Andersson. Idén att anställa folk för att kaka hamburgare är verkligen ärkebilden av en socialdemokratisk Amspolitik!

Man har diskuterat efterfrågan här. Man måste ha en ganska skev bild av hur företag och arbetsmarknaden ser ut om man tror att det råder brist på saker att göra på svensk arbetsmarknad. Man verkar tro att de som jobbar på ICA eller i Konsumkassan inte har saker att göra och att ytterligare en anställd inte skulle vara till någon hjälp. Tvärtom är den bild som Socialdemokraterna oftast har förmedlat i den här kammaren att man blir alltmer stressad, har alltmer att göra och att det är alltmer övertid. Då är det väldigt rimligt att sänka kostnaderna för att anställa för att just se till att fler kan få jobb.

Låt oss utgå från den världsbild som Socialdemokraterna nu målar upp, nämligen att den här åtgärden är ineffektiv och att vi därför ska satsa pengarna på mer effektiva åtgärder. Sett till hur mycket ni satsar på ungdomsgarantin eller på traineejobben och hur mycket ni höjer skatten på ungdomar är det en extremt stor skillnad.

Era åtgärder måste vara 10–20 gånger mer effektiva, kanske 40 gånger mer effektiva. Och det här tror ni socialdemokrater seriöst på. Det som gör mig oroad är att ni har en sådan verklighetsuppfattning att ni tror att just den modell som ni har kokat ihop är effektivare än allt annat som vi har provat i Sverige någonsin, att den är 10–20 gånger effektivare än allting vi provat i Sverige någonsin. Det tyder på en bristande verklighetsförankring.

Anf. 46 LOTTA OLSSON (M):

Herr talman! Sedan 2012 har de utländska gästnätterna i Sverige ökat med 0,9 procent. De turister som inte kommer från Europa utan som kommer ännu längre ifrån har ökat med 2 procent. Bruttonationalprodukten vad gäller intäkter från turistnäringen har ökat från 2,8 procent till 3,1 procent under en lång lågkonjunktur.

Herr talman! Det här är jobb som finansierar sig själva. Man behöver inte steka hamburgare åt varandra, utan det är jobb och tillväxt som kommer utifrån. Därför har det varit väldigt framgångsrikt.

Vi ska veta att när vi konkurrerar om turismjobben och de jobb som många ungdomar har i den branschen konkurrerar vi med länder som exempelvis Österrike, där ungdomslönerna ligger på en helt annan nivå. Därför är den sänkta ungdomsarbetsgivaravgiften så viktig.

Det kommer att bli färre jobb för studenter på sommaren när man höjer ungdomsarbetsgivaravgifterna. Sverige kommer att få svårare att konkurrera som turistland. Det kommer att bli sämre näringslivspolitik vad gäller besöksnäringen. Därför är jag fortfarande väldigt oroad av det här.

Ungdomsjobben kommer att bli dyrare. Vi får också enormt minskade momsintäkter i Sverige. Vi vet att 14,4 miljarder kronor i momsintäkter kommer från utländska turister. Dessa pengar behöver vi. De behöver vi till vård, skola och omsorg. Något annat vore väldigt konstigt.

Jag hoppas att regeringen tänker om, går hem och kokar den här politiken på plattan en gång till och inser att den tidigare politiken har varit väldigt bra för besöksnäringen.

Anf. 47 JAN ERICSON (M):

Herr talman! Jag skulle vilja börja med att tillrättalägga finansministerns påstående att försäljningen av statliga bolag skulle förklara den sänkta statsskulden. Det är inte riktigt så enkelt. Vi vet till exempel att Riksbanken under samma tid ökade valutareserven, vilket påverkar åt det andra hållet, så det här kan vi nog analysera lite vidare.

Peter Persson säger att ungdomsarbetslösheten har exploderat under åtta år med Alliansen. Som Hanif Bali påpekade har den minskat från 21 ½ till 20 procent, enligt SCB. Det är verkligen en explosion som heter duga.

Peter Persson ska faktiskt också få en liten rapport av mig, apropå detta med osäkra anställningar. Det är nämligen så att jag har låtit RUT titta också på detta – RUT är väldigt bra. De kom fram till att andelen arbetstagare i Sverige med tidsbegränsade anställningar, deltider och visstider inte har ökat under Alliansens regeringstid utan snarare minskat något.

Herr talman! Jag tackar för tillfället att få diskutera den kanske viktigaste frågan för Sveriges framtid, för välfärd, pensioner och samhällets ekonomi, nämligen jobben.

Alliansen hade fokus på riktiga jobb och sysselsättningens utveckling. Vi visade att sänkta skatter ökade arbetsgivarnas intresse att anställa och ökade utbudet av arbetskraft. Det bidrog till att skapa 340 000 riktiga jobb, när de flesta länder i vår omvärld gick den andra vägen och förlorade massor av jobb under krisåren. Många av de nya jobben gick till ungdomar. Dessutom slapp många unga att bli arbetslösa under krisåren.

Regeringens politik innebär att reformer som bevisligen skapat jobb till unga rivs upp och ersätts med konstruerade offentligfinansierade platser. I stället för riktiga jobb som leder till egenförsörjning och ökade skatteintäkter låser man in unga i konstruerade åtgärder och jobb.

Faktum kvarstår: Sverige har en stark ekonomisk ställning efter åtta år med Alliansen. 340 000 fler jobbar tack vare våra reformer. Den stora sökningen syns framför allt bland ungdomar och utlandsfödda.

Att den nya regeringen förstör en del av dessa jobbskapande reformer, utan att ens räkna på sysselsättningseffekterna, är ytterst allvarligt.

Anf. 48 TINA GHASEMI (M):

Herr talman! Finansministern sade här att när något inte funkar måste man testa något nytt. Då blir jag lite beklämd av att lösningen i era förslag är att testa något gammalt, som vi efter utvärdering dessutom vet inte har fungerat.

Att säga att sänkningen av arbetsgivaravgiften för unga inte har fungerat är direkt felaktigt. Tack vare våra reformer under våra åtta år har ju jobben blivit 300 000 fler sedan 2006, och utanförskapet har minskat med närmare 200 000 personer.

Sverige har i dag högst sysselsättningsgrad och högst arbetskraftsdeltagande i hela EU. Det är fantastiskt med tanke på den finanskris som vi har gått igenom.

Peter Persson sade att arbetslösheten har exploderat. Och jag får väl vara glad att inte Peter Persson är finansminister utan Magdalena Andersson, om jag nu måste välja mellan dessa två. Ungdomsarbetslösheten är lägre i dag än 2006. Nu har du också fått en rapport av min kollega som jag hoppas att du kan läsa.

Konjunkturinstitutet har lämnat ett yttrande till Finansdepartementet där de skriver så här: "Regeringen tar bort nedsättningen av socialavgifter för unga, vilket kan påverka sysselsättningen negativt." Dessutom har regeringen i sin egen budgettext skrivit att skatteförslagen kommer att leda till att sysselsättningen och bnp dämpas något. Ni föreslår alltså själva en politik som ni vet inte kommer att leda till ökad sysselsättning.

Jag känner att jag fortfarande inte har fått svar på mina frågor. Jag undrar hur den här åtgärden ska leda till fler jobb. Jag undrar också hur ni kommer att kompensera de stora ungdomsarbetsgivarna för skattehöjningen.

Anf. 49 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Det här är en utomordentligt intressant debatt om ungdomsarbetslöshet. Vi har nu hört fem moderater och Jan Ericson, som ju representerar både Moderaterna och Statistiska centralbyrån denna afton. Ingen av dem har i något av sina inlägg sagt något om ungdomars otrygghet på arbetsmarknaden – inte någon! Däremot har jag hört ord som att komprimera lönestrukturen och att ungdomars löner är för höga. Och det är där ni moderater sitter. Ni tror att det bara finns en väg att åstadkomma jobb för unga människor, och det är att växla ned deras löner eller skicka med bidrag så att de, som ni tror, blir anställbara.

Vi socialdemokrater tror på en annan politik, nämligen att det som behövs är åtgärder för att ungdomar ska komma i jobb genom att öka efterfrågan i ekonomin, genom att investera och genom att ge ungdomar utbildning för en arbetsmarknad som kräver alltmer av utbildning.

Jag skulle önska att någon moderat i någon kommande debatt skulle säga något om människors otrygghet på arbetsmarknaden.

Herr talman! Detta är min önskan inför julen. Jag tror inte längre på tomten, men om någon ville komma till mig med presenten att Moderaterna på allvar engagerade sig i arbetslösas situation fick jag en fin present.

Anf. 50 FREDRIK SCHULTE (M):

Herr talman! God jul, Peter Persson, jag ska skriva en interpellation på just det temat, för jag har mycket att tycka till om det. Men det är inte det debatten handlar om, Peter, utan den handlar om effekten av dubbleringarna av skatten på att anställa unga som Socialdemokraterna föreslår.

Herr talman! Ett par socialdemokrater har gått upp och sagt att efterfrågan i ekonomin måste stimuleras. Låt mig fråga Magdalena Andersson om hon håller med om denna slutsats.

Något som den borgerliga regeringen gjorde i stor utsträckning under åtta år var att stimulera efterfrågan i ekonomin genom jobbskatteavdrag. Forskningen visar att det absolut bästa sättet att stimulera efterfrågan, alltså att få människor att konsumera mer så att ekonomins hjul snurras igång, är just sänkta inkomstskatter.

Om Socialdemokraternas nya linje är att vi ska stimulera efterfrågan i ekonomin är det välkommet. Jag ser fram emot att man då lägger fram förslag om att minska inkomstskatterna, som är skadliga för ekonomin.

I budgeten föreslår Socialdemokraterna skatthöjningar på 25 miljarder. De tar ut 25 miljarder ur ekonomin. De kompenserar kommuner och landsting lite grann men antagligen inte tillräckligt mycket. De kompenserar inte statliga myndigheter. Försvaret, som håller på att bli Sveriges största ungdomsarbetsgivare, riskerar att få upp emot 300 miljoner i ökade kostnader. Men det kompenserar inte Socialdemokraterna för.

Ni tar dessa pengar ur ekonomin, och satsar mindre än 2 miljarder på utbildningskontrakt och traineejobb. Hur går det ihop? Ni kompenserar med 2 miljarder, Magdalena Andersson, för 25 miljarder i borttagen efterfrågan i ekonomin.

Anf. 51 ADNAN DIBRANI (S):

Herr talman! Nu när debatten snart är över ska jag använda mina sista ord till att poängtera några saker för mina borgerliga kolleger.

Vad är resultatet efter åtta år av borgerligt styre? Vi har en högre arbetslöshet och en högre ungdomsarbetslöshet. Vi får krisstöd från EU på grund av den höga ungdomsarbetslösheten. Ungdomar har fått svårare att ta sig in på universitet och högskola. Det är resultatet. Ni kan ju slå er för bröstet och säga: Vad grymma vi är.

Dessutom: År 2006 lämnade vi över 70 miljarder i överskott, och 2014 tar vi över ett underskott på 85 miljarder. Något har alltså hänt.

Vi inser att vi har kraftiga underskott, och vi behöver göra något för att få vårt land på fötter igen.

Borgarna lyfte upp jobbskatteavdragen. Tyvärr är det de som tjänar allra mest som har fått de största inkomstökningarna, och därför har klyftorna i vårt samhälle ökat. Om Jan Ericson, som har med sig en massa olika rapporter i dag, har med sig en rapport som visar att klyftorna har minskat får han gärna ge den till mig, för de är som sagt ökande.

Låt mig ge Moderaterna en sista hint. Jag gav den också till före finansministern Anders Borg. Vi måste omfördela de resurser vi har, så jag frågade Anders Borg: Om du skulle tappa 100 kronor eller 500 kronor på väg till ett möte, hur stor är chansen att du skulle stanna och ta upp pengarna om du hade bråttom?

Jag fick aldrig något svar. Dit jag ville komma var, vilket han förstod, är att det bättre att ge hundralappen eller de 500 kronorna till en ensamstående mamma som vill köpa ett par nya stövlar till sitt barn. Hon kommer nämligen att stanna och leta efter den hundralappen eller de 500 kronorna hon har tappat.

Anf. 52 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Låt mig påpeka att både Adnan Dibrani och Peter Persson skulle vara utmärkta finansministrar, i och med att det har blivit ifrågasatt.

Fredrik Schulte säger att vi tar 20 miljarder ur ekonomin, och vart tar pengarna vägen? Självklart höjer vi inte arbetsgivaravgiften för ungdomar och gör andra skattehöjningar och stoppar pengarna under kudden och sover. Vi använder dessa resurser till sådant som stärker Sveriges konkurrenskraft, som moderniserar Sverige och som samtidigt skapar ett Sverige som håller samman. Detta gör vi genom att investera i utbildning, både i skola och högre utbildning, i äldreomsorg och i sjukvård. Vi gör det genom förbättrat järnvägsunderhåll och utökad kollektivtrafik i våra storstäder och mycket annat. Så använder vi våra resurser, och så stärker vi Sverige.

Tina Ghasemi läste ur finansplanen. Du skulle ha läst ett stycke till, för du slutade läsa när det inte längre handlade skatter. I nästa stycke stod det: Sammantaget bedöms bnp-tillväxten och sysselsättningen bli något högre samtidigt som arbetslösheten blir omkring 0,2 procentenheter lägre till följd av de insatser som föreslås eller aviseras i denna proposition.

Ser vi till både inkomstsidan och utgiftssidan är bedömningen alltså att tillväxten och sysselsättningen stärks.

Tina Ghasemi sade att vi genomför åtgärder som inte har funkat. Det stämmer inte. Utbildningskontrakt, som vi vill genomföra om budgeten går igenom i riksdagen, har aldrig genomförts i Sverige men däremot i Danmark där de har gett goda resultat.

Det är viktigt att ungdomar får möjlighet att avsluta sin gymnasieutbildning, och jag har svårt att förstå varför de borgerliga partierna är så emot det.

Likaså är man emot traineejobben. Jan Ericson kallar det för konstruerade jobb. Vad säger det till alla undersköterskor i äldreomsorgen och all hemtjänstpersonal som hjälper våra äldre med städning, handling, tvätt och matlagning? Är det konstruerade jobb? Det är ju precis sådana jobb traineejobben är. Det är vanliga jobb med avtalsenlig lön kombinerat med utbildning.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Erik Ullenhag har frågat mig vilka åtgärder som ska vidtas för att fler äldre ska arbeta längre. Erik Ullenhag frågar vidare om jag kommer att ta några särskilda initiativ med anledning av KI:s remissyttrande om införande av särskild löneskatt för äldre. En liknande fråga har ställts till arbetsmarknadsministern av Jenny Petersson och överlämnats till mig. Jag ger ett gemensamt svar på båda dessa interpellationer.

Regeringen kommer att vägledas av målet att Sverige till år 2020 ska öka antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin så att Sverige har lägst arbetslöshet i EU senast år 2020. En utgångspunkt för regeringens politik är att alla människors kompetens ska tas till vara så länge de vill och kan arbeta. Det är så vi ska klara den demografiska utmaningen och en god välfärd för alla.

Förslaget att delvis återinföra den särskilda löneskatten för personer över 65 år är ett steg mot ökad likformighet i skattesystemet. Ett återinförande kommer också att ge ökade skatteintäkter. Generella sänkningar av arbetsgivaravgifter har också visat sig ha begränsade långsiktiga effekter på sysselsättningen.

Arbetsgivarnas kostnader för att anställa personer som är äldre än 65 år kommer även efter införandet att vara avsevärt lägre än för personer under 65 år. Pensionssystemets utformning, liksom det förstärkta jobbskatteavdraget för personer över 65 år, gör att det även fortsättningsvis finns starka ekonomiska drivkrafter för äldre att jobba.

De resurser som nu frigörs möjliggör nya och mer effektiva åtgärder för att alla ska kunna arbeta längre.

Att få fler att stanna kvar i arbetslivet fram till pensionen är en prioriterad fråga för regeringen. I dag klarar många inte att arbeta till 65 års ålder. För att få fler äldre att arbeta längre måste arbetsmiljön förbättras. Satsningar inom till exempel äldreomsorgen kommer att ge ökade möjligheter, framför allt för kvinnor, att kunna arbeta längre.

De senaste årens negativa utveckling måste vändas, och den arbetsrelaterade ohälsan måste förebyggas. Det gäller inte minst bland medelålders kvinnor där sjukskrivningarna har ökat kraftigt. Rehabilitering tillbaka till arbete efter en längre sjukskrivning måste fungera bättre än i dag. Regeringen föreslår därför satsningar i budgetpropositionen för 2015 för att förbättra arbetsmiljön och för att stärka arbetslivsforskningen.

Andre vice talmannen konstaterade att Hanif Bali inte var närvarande i kammaren. Hanif Bali skulle ha deltagit i debatten i stället för Jenny Petersson som framställt en av interpellationerna men som på grund av ledighet från riksdagsarbetet var förhindrad att närvara vid sammanträdet.

Anf. 54 ERIK ULLENHAG (FP):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Det är ingen hemlighet att Socialdemokraterna och Miljöpartiet gick till val på och nu genomför kraftiga skattehöjningar på arbete och på företagande och att de bryter med en politik där det lönar sig bättre att arbeta,

driva företag, ta risker och utbilda sig. Jag tror att det är skadligt för Sverige.

Sedan får man ärligt säga att Miljöpartiet och Socialdemokraterna fick mandat, inte för en majoritetsregering men för en minoritetsregering och för att genomföra den politiken.

Det fråga vi diskuterar i dag är en skattehöjning vi inte hörde ett ord om i valrörelsen. Mycket av det ni gör och som jag tror är fel för Sverige var ju sådant ni berättade om för väljarna före valdagen.

Rätt många blev förvånade över att ni lade fram förslag om att höja den särskilda löneskatten för äldre, vilket innebär att det blir dyrare att anställa äldre. Jag har väldigt svårt att förstå på vilket sätt det gör Sverige starkare. Alliansregeringen hade en helt motsatt ingång. Vi ville bryta med en syn där vi sade till människor som var 65 år eller äldre: Ägna er hellre åt något annat än produktivt arbete!

Jag är bekymrad över att vi lever i ett land där vi inte tar till vara människors erfarenhet. Under lång tid fördes en politik som gjorde att människor de facto sänkte sin pensionsålder, lämnade arbetskraften tidigare och fick höra att de inte behövdes på arbetsmarknaden. Det var bakgrunden till den ganska massiva politik vi i alliansregeringen förde för att se till att fler äldre skulle stanna kvar längre på arbetsmarknaden. Den var effektiv.

Vi har 100 000 fler äldre som jobbar 2014 än 2006. Den utvecklingen riskerar nu att bromsas kraftigt eftersom Magdalena Andersson och regeringen väljer att göra det dyrare att anställa äldre. Det är det första problemet. Det är inte bra att återigen sända signalen att vi gör det lite dyrare att anställa äldre därför att vi inte vill ha dem på svensk arbetsmarknad.

Men det finns ett annat stort problem med det skatteförslag som nu diskuteras: Det får allvarliga effekter på välfärdssektorn. Vilka är de äldre som jobbar? Vi har ungefär 60 000 äldre som jobbar i Sveriges kommuner och landsting. Var tionde läkare i Sverige är över 65. Senast jag tittade och följde den debatten sade svenska folket inte att det finns för många läkare som jobbar runt om i Sverige. Men om vi gör det dyrare att anställa äldre läkare är det klart att det finns en risk att ett antal av de äldre läkarna inte längre har ett jobb att gå till och att de träffar lite färre patienter.

När det gäller läkarna kan det tilläggas att man skapar världens högsta marginalskatter, som träffar just läkare. Det är en annan konstighet i den budget som ligger på riksdagens bord, herr talman: Vi är i en situation där det återigen blir högre marginalskatter på läkaren som tar ett jourpass än på bankdirektören som får en bonus. Det är effekten av den skattepolitik som Magdalena Andersson har lagt på riksdagens bord. Vi har 18 400 undersköterskor och 5 400 sjuksköterskor över 65 – alla de träffas.

Dessutom får dessa människor sin lön från våra gemensamma skattepengar i kommuner och landsting. Som jag har läst statsbudgeten – finansministern får gärna rätta mig om jag har fel – får kommuner och landsting ingen kompensation för denna skattehöjning.

Mot den bakgrunden har Folkpartiet bett riksdagens utredningstjänst att titta på vad det ger för effekter på kommunernas och landstingens ekonomi att man höjer skatten på läkare och sjuksköterskor och på att anställa undersköterskor.

Det handlar om 200 miljoner kronor för kommunerna och om 100 miljoner kronor för landstingen som regeringen drar tillbaka genom skattehöjningen. Jag såg att Magdalena Andersson i medierna kommenterade att

det inte är så mycket pengar. Inte så mycket pengar – det är hälften av den storslagna satsning ni hävdar att ni gör på mindre barngrupper, Magdalena Andersson.

Landets kommunpolitiker får beskedet att de visserligen får 400 miljoner kronor till mindre barngrupper men att man drar in hälften genom att göra det dyrare att anställa äldre människor. Det är hälften av den lands-tingssatsning ni gör på att se till att det blir gratis läkemedel för barn, Magdalena Andersson. Man får visserligen lite pengar i ena änden, men i andra änden dras pengarna in.

Min konkreta fråga till finansministern är: Vad har du för reaktion på alla remissinstanser som har kritiserat skattehöjningen, Magdalena Andersson? Delar du deras bedömning att det innebär att det blir färre arbetade timmar i Sverige? För det är vad de skriver.

Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Självklart tittar vi på alla remissinstanser och på vad de kommer med för synpunkter. Remissinstanserna hade synpunkter på just skatteförändringen, men man måste ändå bedöma politiken i en helhet och inte bara titta på vad den enskilda skatteförändringen har för effekt. Man måste också titta på vad man satsar resurserna på och vad det får för effekt.

Alla skatter påverkar samhället och hur ekonomin fungerar, men det man använder pengarna till påverkar också hur ekonomin fungerar. De resurser vi får in genom att göra förändringen använder vi till exempel till att förstärka arbetsmiljön och göra fler inspektioner som förbättrar arbetsmiljön och gör det möjligt för fler människor att arbeta längre.

Den investering vi gör i förbättrad sjukvård – vi satsar sammanlagt uppemot 2 miljarder – påverkar också människors möjlighet att arbeta hela yrkeslivet, även efter 65 års ålder. Inte minst den satsning vi gör på äldreomsorgen ökar möjligheten, kanske framför allt för kvinnor, att arbeta längre i livet. Många kvinnor uppger ju att de har gått ned i arbetstid därför att äldreomsorgen inte håller tillräckligt hög kvalitet. De går ned i arbetstid för att vårda äldre anhöriga. Vi använder resurserna för att öka arbetskraftsutbudet på andra sätt och göra det möjligt för inte minst kvinnor att arbeta längre.

Arbetsgivaravgifter är ett väldigt ineffektivt sätt att försöka få upp sysselsättningen. Många forskare påpekar att det är ineffektivt eftersom det går både till dem som skulle behöva stöd för att vara kvar och till dem som skulle vara attraktiva på arbetsmarknaden i vilket fall som helst. Äldre läkare kommer till exempel att fortsätta att vara anställda av landstingen även efter förändringen.

Det finns väldigt många äldre som gör fantastiska arbetsinsatser i arbetslivet. Det är en viktig utveckling att fler människor kan jobba fram till 65 års ålder men också att fler människor väljer att arbeta efter 65 och gör stora och viktiga insatser för samhället och i samhällsekonomin.

Den särskilda löneskatten infördes i samband med skattereformen 1990–91, som var en överenskommelse mellan Socialdemokraterna och Folkpartiet. Man gjorde en radikal förändring av skattesystemet, och man jobbade med breda skattebaser och låga skattesatser. Detta skattesystem har fått stort renommé i omvärlden, har prisats för sin enkelhet och tydlighet och hade potential att vara enkelt, tydligt och lätt för människor att förstå och därmed upprätthålla skattebetalningsviljan.

En central del i detta och i det likformiga skattesystemet var just den särskilda löneskatten för äldre. Nu undrar jag hur du ser på detta i dag, Erik Ullenhag. Hade dina företrädare fel när de införde den särskilda löneskatten för äldre?

Anf. 56 ERIK ULLENHAG (FP):

Herr talman! Jag är väldigt glad över att finansministern lyfter fram skattereformen. Låt oss stanna där en stund. En motfråga till finansministern blir: Har du en plan för hur vi ska gå tillbaka till hälften kvar, Magdalena Andersson? Det var en av de bärande tankarna i skattereformen och något som Socialdemokraterna och Folkpartiet en gång gjorde upp med.

Det är inte bra att vi har så höga marginalskatter i landet. Det är ingen bra idé, eftersom det är straffbeskattning på utbildning och på företagande. Där svek du redan när du var statssekreterare åt Göran Persson, Magdalena Andersson, med värnskatten. Du var inblandad redan då. Nu är du finansminister i vårt land och säger: Nej, det räcker inte att nästan ha världens högsta marginalskatt. Vi ska ha världens högsta – vi ska ha 61 procent.

Då blir det den där jättekonstiga effekten som är väldigt svår för vanligt folk att förstå: Varför ska marginalskatten vara högre för en läkare som tar ett jourpass än för bankdirektören som får en bonus? Det är detta system ni nu bygger upp. De med riktigt höga inkomster får lägre marginalskatt. Men läkaren som funderar på om hen ska ta ett jourpass eller inte får veta att det blir rätt lite kvar av den löneökning jourpasset ger.

Den frågan ser jag fram emot, eftersom du själv valde att lyfta in skattereformen i debatten, Magdalena Andersson. Berätta gärna om din plan för mig och hur vi kommer tillbaka till 50 procent och hur vi tar bort värnskatten. Det skulle jag uppskatta, för det var en av de bärande delarna i skattereformen.

När det gäller den särskilda löneskatten var grunden i skattereformen jättebra. Skattesystemet förenklades, vi fick bättre skattebaser och vi skapade ett mer lättförståeligt skattesystem. Tyvärr håller ni på och trasslar till det igen nu när ni sitter i regeringsställning. Ni hade ett antal år på er att börja trassla till det, och några av de bärande delarna har försvunnit.

Ja, när det gäller den särskilda löneskatten för äldre var det rätt att sänka den kraftigt, för vi behövde ett antal åtgärder för att se till att äldre stannar på arbetsmarknaden. I Magdalena Anderssons skriftliga svar kan vi läsa att det inte var så effektivt. Effektivt och effektivt – 100 000 fler människor över 65 jobbar 2014 än 2006.

Jag håller med om att det inte var den enda åtgärden. Vi gjorde fler saker, men det vore klädsamt om finansministern någon gång kunde berättat om någonting vi har gjort rätt. Det är väl rätt bra att 100 000 fler människor jobbar?

Sedan säger du: Nja, det där var inte effektivt, och det här fungerar inte. Du vägrar lite grann att svara på frågan: Hur påverkar det antalet arbetade timmar? Du pratar om vad du satsar på i övrigt.

Jag ska plåga finansministern med att läsa upp vilka som hävdar att det kommer att bli färre arbetade timmar – det är inte bara jag. Det är Konjunkturinstitutet, Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten, Tillväxtverket, Ekonomistyrningsverket, Företagarna, Svensk Handel, Almega, Arbetsgivarverket med flera.

Du säger: Ja, men de har bara tittat på skattehöjningen. Ja, men det är det du har bett dem att titta på. Det är inte så att du har bett dem att titta på något mer, utan du har sagt: Vad händer om man höjer skatten och gör det dyrare att anställa äldre människor? Då är deras svar: Ja, då kommer äldre människor i lägre grad att jobba. Det kommer att bli färre läkare, sjuksköterskor och egenföretagare som jobbar.

Jag skulle gärna vilja höra en bedömning av Magdalena Andersson, särskilt mot bakgrund av att denna fråga över huvud taget inte var uppe i valrörelsen. Vilken bedömning gör Magdalena Andersson? Hur många färre arbetade timmar blir det bland äldre genom höjningen av löneskatten?

Det är inte jättelite pengar vi talar om. Det är ändå ett par miljarder man tänker sig att dra in. Ett par miljarder borde ge någon form av effekt vad gäller arbetsutbudet.

Jag vill gärna se ifall du kan ha en bedömning som går lite längre än den finansplan och den budget som du har lagt på riksdagens bord. Där säger ni i och för sig själva att de skattehöjningar ni föreslår kommer att påverka tillväxten, arbete och sysselsättning negativt.

För det första var det en frågeställning som handlade om detta: Presentera gärna en plan för hur vi ska komma tillbaka till "hälften kvar"! Det var bra att du lyfte in skattereformen. För det andra undrar jag: Vilken är finansministerns bedömning? Hur många färre arbetade timmar blir det med den här skattehöjningen, som ni aldrig pratade om i valrörelsen?

Anf. 57 PETER PERSSON (S):

Herr talman! Visst är det en riktig vidgning av människors frihet att man kan få arbeta längre om man så önskar och kan och att det inte finns ett streck som omgående säger: Nu är din tid i arbetslivet förbi.

Det tycker jag är bra. Att ha en flexibel pensionsålder är både rätt och rimligt.

Men det är inte det huvudsakliga problemet i det arbetsliv vi ser framför oss. För några dagar sedan satt jag och talade med fackliga företrädare i Kommunal, inom vård och omsorg. De beskriver hur deras medlemmar, undersköterskor och vårdbiträden, ofta kvinnor, i hårt arbete under pressen av besparingar som orsakats av skattesänkningar sällan orkar arbeta tills de är 65 år.

Jag har mina kamrater i pappers- och massaindustrin. Jag är fortfarande en stolt betalande medlem i mitt fackförbund Pappers. När jag är ute på bruken och hör kamraterna tala om vad som händer – det är 30, 40 år av skiftarbete, jobb med kemikalier, tunga lyft och buller – är det andra villkor än vad Erik Ullenhag beskriver.

Nu justeras arbetsgivaravgiften för äldre något – visst. Men vad används resurserna till? Jo, det blir fler undersköterskor som avlastar dem som i dag sliter i välfärden. Den forskning som ni över en dag slog undan när det gällde människors villkor i arbetslivet, i Arbetslivsinstitutet, får nu en uppgradering. Ni gjorde stora neddragningar i arbetsmiljöarbetet genom en reduktion med en tredjedel av verkets anslag när ni tillträdde. Där kan vi tillskjuta mer medel.

Tala gärna om människors frihet att få arbeta längre än tills de är 65 år, men tala också om människors ofrihet att inte få orka arbeta tills de är 65

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

år! En del i den budget som är framlagd och finansierad genom skatthöjningar går just till fler människor som arbetar i välfärden, som avlastar många ett slit. Det går till förbättringar och analys av arbetsmiljö. Det tycker jag är en riktig politik som ökar friheten både för dem som inte orkar mer än tills de är 65 år och för dem som har glädjen att vilja arbeta en stund efter att de är 65 år.
(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.55 på förslag av andre vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

§ 8 (forts.) Svar på interpellationerna 2014/15:52 och 55 om regeringens ambitioner för personer som fyllt 65 år

Anf. 58 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Sedan 1984, alltså de senaste 30 åren, har det skapats en halv miljon nya jobb i svensk ekonomi. Av denna halva miljon nya jobb som har tillkommit sedan 1984 har 300 000 tillskapats under de senaste åtta åren under den tidigare alliansregeringen, detta trots att vi under samma tidsperiod hade den värsta internationella ekonomiska krisen sedan depressionen på 30-talet.

Vi har kunnat se hur länder runt om i västvärlden har fått se färre jobb växa fram. Det gäller till exempel Spanien, Holland, Danmark, Finland och Frankrike. Men Sverige har alltså i ett väldigt utsatt läge som en exportberoende ekonomi ändå lyckats skapa fler jobb och det mer än vad man har lyckats åstadkomma under de senaste 30 åren.

Detta beror på den förda ekonomiska politiken. Vi har gjort det lönsamt att arbeta. Vi har stimulerat efterfrågan i ekonomin, till exempel hushållens köpkraft genom skattesänkningar i form av jobbskatteavdrag och genom att på olika sätt sänka arbetsgivaravgifterna för företag för att anställa arbetskraft som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Det kanske tydligaste exemplet på att den här politiken har varit framgångsrik, någonting som IFAU understryker, Finansdepartementets egna beräkningar har konstaterat och som Konjunkturinstitutet också har skrivit under på är det förstärkta jobbskatteavdraget för äldre. De som är över 65 år får extra mycket skattesänkning för att arbeta för att det ska löna sig bättre för dem att stanna kvar på arbetsmarknaden.

Nu kommer regeringen och Magdalena Andersson ganska överraskande med ett förslag om att höja skatten för dem som anställer äldre. Precis på samma sätt som jobbskatteavdraget har gjort det mer lönsamt och attraktivt för äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden har nivån på den

tidigare särskilda löneskatten inneburit att det har varit mer attraktivt för företagare att hålla kvar den arbetskraft man har. Om man som äldre har haft ett slitsamt jobb men ändå vill stanna kvar och bidra till samhället om man kan hitta ett annat jobb så blir det med den här skattehöjningen mindre intressant, mindre lönsamt för företagen att behålla den arbetskraften.

Det här är väldigt märkligt, för jag trodde att vi alla var överens om att vi skulle ha en utveckling där vi uppmuntrar äldre att stanna kvar längre. Det är någonting som Magdalena Andersson har återkommit till flera gånger, men nu gör hon alltså precis tvärt emot det som jag trodde att vi hade en politisk konsensus kring.

I Magdalena Anderssons försvar för att hon höjer skatterna för att anställa ungdomar säger hon att det görs en massa andra satsningar för att få ungdomarna in i arbete. Men det är högst tveksamt om dessa satsningar kommer att ha någon effekt.

När det gäller de äldre är det väldigt tydligt att det inte finns några förslag över huvud taget. Magdalena Andersson gör det bara mindre lönsamt för företag att anställa äldre. Det rimmar väldigt dåligt med de utmaningar som Sverige står inför: att se till att fler stannar kvar på arbetsmarknaden och bidrar till svensk ekonomi.

Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Regeringen genomför flera satsningar för att fler äldre ska kunna stanna kvar i arbetslivet längre. Sysselsättningen bland de äldre har ju, precis som Fredrik Schulte säger, ökat i Sverige. Det är oerhört positivt.

Det finns flera orsaker till det. De äldre blir allt friskare, vilket är oerhört positivt. Det finns också starka drivkrafter i det nya pensionssystemet att stanna kvar när man är äldre. Därutöver har den tidigare regeringen genomfört ett förstärkt jobbskatteavdrag för de äldre liksom nedsatt arbetsgivaravgift för de äldre.

Samtidigt finns det flera saker som hindrar de äldre från att stanna kvar i arbetslivet. Till exempel har vi problem med arbetsmiljön som gör att många inte orkar jobba till 65 års ålder. Här genomför regeringen viktiga satsningar på ökat arbetsmiljöarbete och också ökad forskning kring arbetsmiljön, vilket kommer att leda till att fler äldre stannar kvar i arbetslivet.

Vi genomför också en viktig satsning på äldreomsorgen som gör det möjligt inte minst för fler äldre kvinnor att stanna kvar i yrkeslivet snarare än att gå ned i arbetstid eller sluta i förtid för att vårda sina nära anhöriga. Det är också många kvinnor som jobbar i äldreomsorgen. Fler arbetskamrater möjliggör naturligtvis också för fler kvinnor att orka jobba kvar i äldreomsorgen.

Detta är alltså en viktig satsning för den äldre arbetskraften, på samma sätt som de traineetjänster vi föreslår inom äldreomsorgen, sjukvården och fritidshemmen också möjliggör för personal att arbeta kvar. Arbetsmiljön förbättras när arbetskamraterna blir fler.

Regeringen genomför alltså viktiga satsningar för att förbättra arbetsmiljön så att fler människor kan jobba kvar längre.

Erik Ullenhag undrade om det fanns någon plan för att ta bort värnskatten. Då blir jag naturligtvis väldigt nyfiken på vad Erik Ullenhags plan är för att ta bort värnskatten. Folkpartiet vill ju ta bort värnskatten.

Folkpartiet har suttit i regering i åtta år, dock utan att värnskatten har avskaffats. Faktum är att det tillfälle i historien när Folkpartiet var som mest framgångsrikt med att få ned marginalskatterna var när Folkpartiet samverkade med Socialdemokraterna. Därför undrar jag naturligtvis vilken plan Folkpartiet har i dagsläget för att kunna avskaffa värnskatten.

Anf. 60 ERIK ULLENHAG (FP):

Fru talman! Låt mig börja med marginalskatterna. Det var Magdalena Andersson som i en annan debatt lyfte in skattereformen där ett bärande inslag var hälften kvar.

Det är rätt fascinerande att ha en finansminister som frågar vad Folkpartiets alternativ är i ett läge där hon har lagt en statsbudget på riksdagens bord där inte bara värnskatten är kvar, utan där hon också höjer marginalskatten så att det blir världens högsta marginalskatter.

Vi är tillbaka där, Magdalena Andersson. Jag kommer att fortsätta att opinionsbilda för att det ska löna sig att arbeta, att utbilda sig och att ta risker.

Den fråga jag skulle vilja ställa till Magdalena Andersson när det gäller marginalskatten är vari rättvisan ligger att den läkare som tar ett jourpass får högre skatt på den inkomsten än vad en bankdirektör som får en bankbonus får. Det blir nämligen effekten av de höjda marginalskatterna som regeringen nu har presenterat.

Skulle ni sträcka ut handen och säga att ni har en plan för hur vi ska gå tillbaka till hälften kvar, låt oss då diskutera det. Men det blir inte bara dubbelmoral utan nästan dubbel dubbelmoral att stå i kammaren och låtsas som att det hade funkant att sänka marginalskatterna om Socialdemokraterna hade varit med och styrt, när ni samtidigt lägger en statsbudget där ni ska höja redan mycket höga marginalskatter.

Jag vill återigen ställa två frågor som Magdalena Andersson fortfarande inte har svarat på. Den första frågan är grunden i denna interpellation. Det finns ett antal tunga remissinstanser – Konjunkturinstitutet och andra – som pekar på det faktum att ni gör det dyrare att anställa äldre. Det nämnde ni aldrig före valdagen. Ni drar in 2 miljarder kronor på läkare, sjuksköterskor, undersköterskor och andra som jobbar. Hur mycket kommer det att påverka sysselsättningen, enligt Magdalena Anderssons förmenande?

Den andra frågan är varför kommunerna inte får kompensation. Nu rycker Magdalena Andersson in 200 miljoner från kommunerna och 100 miljoner från landstingen med en skattehöjning som ni inte kompenserar. Det hotar faktiskt välfärden, Magdalena Andersson.

Jag vill tacka för interpellationsdebatten.

Anf. 61 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Magdalena Andersson försöker här antyda att den remarkabla och enorma ökningen av antalet äldre som stannat kvar på arbetsmarknaden under de senaste åtta åren hänger ihop med att människor har blivit friskare. Självklart finns den effekten. Men vi har gått från en situation där en mycket liten andel av arbetskraften har stannat kvar efter det att de har fyllt 65 till att det helt plötsligt har blivit en dubbling av samma kategori människor. Det är alldeles uppenbart att det hänger samman med

det förstärkta jobbskatteavdraget, och tidigare talare har nämnt att alla tyngre ekonomiska instanser skriver under på det.

Det är bra att regeringen satsar på äldreomsorg. Jag hade gärna också sett att Alliansen gjort sådana satsningar. Tyvärr prioriterar vi stabila statsfinanser och att se till att få budgeten i balans. Vi inser också att satsningar måste skjutas på framtiden, hur behjärtansvärda de än är.

Även om många äldre jobbar inom offentlig sektor jobbar faktiskt de flesta äldre i den privata sektorn. Ni plockar 23 miljarder i skattehöjningar från hushållen och företag, och ni lägger inte tillbaka en endaste krona av dem på den privata sektorn. Det är uteslutande fråga om satsningar på den offentliga sektorn.

Jag trodde att ni var förbi 70-talistmentaliteten där man betraktade den privata sektorn som en mjölkko för att finansiera den offentliga sektorn. Den offentliga sektorn och den privata sektorn måste gå hand i hand i framtiden. Då duger det inte att ta 23 miljarder och inte lägga tillbaka en krona, Magdalena Andersson.

Anf. 62 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Det var intressant att lyssna på Fredrik Schulte. Om man inte ska använda den privata sektorn, hushållen och de privata företagen, för att finansiera den offentliga sektorn, undrar jag hur han tänker sig i så fall att finansiera den offentliga sektorn, om han ens har råd med en nattväktarstat – absolut inte en välfärdsstat. Det var förbluffande att lyssna på!

Fredrik Schulte säger att Moderaterna prioriterar statsfinanserna. Det är trevligt att höra. Tyvärr är det inte så Alliansen har gjort. Den borgerliga regeringen lämnar efter sig ett underskott i statens finanser på 90 miljarder kronor. Vi lånar 10 miljarder i timmen för att finansiera de moderata skattesänkningarna. Det är facit efter åtta år av borgerligt styre. Ni ärvde ett stort överskott, och ni lämnar efter er ett stort underskott. Det är därför som vi måste höja skatten, det vill säga för att kunna göra nödvändiga investeringar i välfärden, i skolan, i äldreomsorgen, i sjukvården, i en fungerande infrastruktur. Eftersom ni lämnade de stora hålen i statens finanser efter er måste vi göra dessa stora investeringar. Det är därför vi vill höja skatten. Det finns inga pengar kvar, och det är stora underskott i statens finanser.

Erik Ullenhag undrade vad som kommer att hända med sysselsättningen när vi genomför reformerna. Min bedömning är att sysselsättningen inte kommer att minska bland de äldre. Pengarna används till åtgärder som på andra sätt kan öka sysselsättningen bland de äldre, det vill säga de åtgärder jag talade om i mitt tidigare anförande.

Varför kompenserar vi inte kommunerna? Landsting och kommuner får samlat ökade resurser med de förslag som vi har lagt fram i budgeten. Landstingen får 1,9 miljarder, och kommunerna får 2 miljarder för äldreomsorgen. Därutöver sker satsningar på skolan. Socialbidraget minskas till följd av höjd a-kassa, och så vidare. Kommuner och landsting kommer att komma mycket bättre ut med en socialdemokratisk och miljöpartistisk budget än med Alliansens budget. Vill man ha ytterligare resurser till kommuner och landsting är det den socialdemokratiska, miljöpartistiska och vänsterpartistiska budgeten man bör rösta på.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellationerna 2014/15:68 och 85 om höjda marginalskatter på arbete och förväntade intäkter

Anf. 63 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Mats Persson och Maria Malmer Stenergard har frågat mig vilka åtgärder jag ämnar vidta, respektive vilka ställningstaganden och bedömningar jag gjort, med avseende på de remissvar och den forskning som behandlar högre marginalskatter på arbete. De belyser att forskningen och remissvaren indikerar att högre marginalskatter kan ha negativa samhälls-ekonomiska effekter samt leda till lägre skatteintäkter än vad som redovisats i budgeten.

På grund av de ofinansierade skattesänkningar som den borgerliga regeringen genomfört har Sverige i dagsläget stora underskott i statens finanser. Reformerna måste därför finansieras fullt ut. Högre skatt på arbete för dem som har relativt höga inkomster ger både nödvändiga skatteintäkter och har en god fördelningsprofil. Konjunkturinstitutet skriver i sitt remissvar att effekten av dessa förslag på antalet arbetade timmar är svårbedömd och att sysselsättningseffekten är försumbar.

Det råder stor osäkerhet om den typen av effekter beräkningar som Mats Persson och Maria Malmer Stenergard efterfrågar, och eventuella beteendeeffekter slår i regel inte igenom i betydande grad på ett års sikt. De ofentliga finansiella effekterna i budgetsammanhang är därför statistiskt beräknade, i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Jag ser ingen anledning till att fråga om principen.

Det är vidare missvisande att bedöma politiken genom att endast se till effekter av enskilda finansieringsåtgärder. Man måste även se till vad pengarna kommer att användas till. De satsningar regeringen gör på exempelvis ökade investeringar i infrastruktur, högre kvalitet i äldreomsorg och skola, klimat, utbildningskontrakt, 90-dagarsgarantin och extratjänster i välfärden bedöms bidra till att öka sysselsättningen, minska arbetslösheten och därmed öka skatteintäkterna på sikt.

Anf. 64 MATS PERSSON (FP):

Fru talman och finansministern! När man funderar över den ekonomiska politiken är det viktigt att sätta jobb, tillväxt och företagande i centrum. När vi funderar över hur vi ska få mer pengar till vår gemensamma välfärd och skapa fler jobb är det i enskilda företag som jobben skapas.

Vår välfärdsmodell bygger på ett samhälle där människor betalar skatt, där det råder full sysselsättning och hög sysselsättningsgrad. Det är basen för att få tillräckligt med skatteintäkter till vår gemensamma välfärd.

Finansministern har under eftermiddagen ofta återkommit till vikten av att kunna investera i välfärden. Vi är helt överens om att det är viktigt att vi kan investera i vår gemensamma välfärd. Frågan är hur resan dit ser ut. Det är viktigt att se till att det blir fler arbetade timmar i ekonomin och att ekonomin växer med ökad sysselsättning.

Det är nog många, inte minst jag själv, som tycker att det är märkligt att regeringen går fram med ett förslag som innebär att 1,1 miljon löntagare får högre skatter än vad de har förväntat sig och att uppskattningsvis 70 000 människor kommer att gå från ett läge där de betalar ungefär 30 procent på sin senast intjänade hundralapp till att mer än hälften av den sista hundralappen försvinner i skatt. Det är klart att den skattechocken får

betydelse för antalet arbetade timmar i ekonomin. Det är också det som Konjunkturinstitutet pekar på i sin bedömning och i sitt remissvar på budgeten.

Finansminister Magdalena Andersson säger att det inte är någon fara; om man räknar på kort sikt blir det inte så stora effekter. Det är nästan så att man tar sig för pannan över det uttalandet. Det är klart att en finansminister måste ta hänsyn till helheten. Hon måste ta hänsyn till de långsiktiga ekonomiska effekterna.

När Konjunkturinstitutet säger att höjd skatt leder till färre arbetade timmar, att sysselsättningen påverkas, innebär det också att välfärden påverkas. Vi får på sikt mindre pengar till vår gemensamma välfärd, den som vi solidariskt och gemensamt vill bygga upp. Det beror på att sysselsättningen minskar och jobben blir färre.

Det är helt rätt som Magdalena Andersson har sagt flera gånger i kammaren, nämligen att man måste vara försiktig och ha en plan för hur beskattningsinstrumentet används. I min värld bör man tillämpa en princip där man undviker att höja skatten på arbete och i stället, om statens intäkter behöver öka, göra som Alliansen gör i sin budget, och mycket riktigt regeringen gör i sin budget, höja skatten på det som är dåligt i ekonomin. Det är fråga om miljöskatter, alkohol och tobak.

Men sedan var det frågan om att höja skatten på arbete. Jag trodde att vi i vårt samhälle ville ha mer arbete. Då ska vi ha så låga skatter vi bara önskar på arbete. Därför föreslår vi i relation till regeringen lägre skatter, just för att vi ser att det är någonting som kan skapa mer resurser till vår gemensamma välfärd.

Som finansminister har du, Magdalena Andersson, ansvar för att se till helheten och till de långsiktiga effekterna. Min fråga till dig är då: När Konjunkturinstitutet så tydligt säger att det här inte är bra för sysselsättningen, och därmed indirekt inte är bra för välfärden, och att det minskar summan pengar vi kan ha i vår gemensamma välfärd, varför för du fram ett sådant förslag och varför tittar du så ensidigt bara på de kortsiktiga effekterna?

Anf. 65 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru talman! Tack, finansministern, för svaret!

Den nuvarande regeringen har uttalat att den har som mål att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka. Även för Alliansen står jobben i centrum. Vi har ökat människors incitament att arbeta, att söka jobb och att jobba några timmar extra.

Vi har också sett tydliga resultat. Sedan 2006 har antalet sysselsatta ökat med 340 000 personer, mycket tack vare Alliansens jobbpolitik. Inte ens den mest inbitna socialdemokrat kan heller låta bli att konstatera att denna tillväxt har skett under en tid när vi har sett en djup ekonomisk kris som har slagit hårt och där jämförbara länder inte har förmått att skapa några nya jobb.

Regeringen har nu i sin höstbudget föreslagit en skattehöjning för de över en miljon människor som i dag betalar statlig inkomstskatt. Förslaget innebär att ytterligare 72 000 personer kommer att få högre skatt eftersom även de kommer att behöva börja betala statlig inkomstskatt.

I budgetpropositionen föreslår regeringen dessutom att jobbskatteavdraget ska trappas av för dem som har arbetsinkomster om ca 50 000 kronor per år och däröver.

Dessa förslag skulle tillsammans leda till att vi når marginalskatter på över anmärkningsvärda 60 procent.

Förslagen ter sig särskilt anmärkningsvärda när regeringen säger sig vilja prioritera jobben och antalet arbetade timmar men samtidigt själv i finansplanen konstaterar att skattehöjningarna slår igenom i form av lägre konsumtion, dämpad sysselsättning och minskad bnp.

Fru talman! Omfattande ekonomisk forskning visar att när marginalskatterna höjs blir det mer attraktivt med utökad fritid för människor som omfattas av höjningen. I stället för att förhandla upp sin lön kanske man då försöker förhandla till sig några extra semesterdagar. Läkaren kanske avstår från det där extra jourpasset.

I stället för att stimulera drivkrafterna för arbete skapar höjd marginalskatt incitament för skattebetalarna att lägga tid och resurser på att skatteplanera. För företagaren blir det naturligtvis mer lönsamt att försöka plocka ut sina inkomster i form av kapital och inte som tjänst.

Den som skaffar sig en längre utbildning i Sverige kanske väljer att efter examen flytta utomlands, för det lönar sig då inte lika mycket att arbeta här.

Sådana beteenden, som lockas fram av höjda marginalskatter, får genomslag i den offentliga ekonomin. Genom att skruva bara lite grann på skattesystemet riskerar vi på längre sikt att se enorma konsekvenser. Utredningen av de konsekvenserna saknar jag i regeringens budget. Detta är bakgrunden till min fråga till finansministern.

Finansministern anger också mycket riktigt i sitt svar att det är högst osäkert vilka effekter regeringens förslag kan få för antalet arbetade timmar. Regeringen räknar ändå med att skatteintäkterna till staten ska öka med 1,9 miljarder kronor till följd av den ändrade skiktgränsen. När det gäller avtrappningen av jobbskatteavdraget tror man på ökade intäkter med 2,36 miljarder.

Det är alltså totalt 4,27 miljarder årligen i ökade skatteintäkter. Varenda en av de kronorna har finansministern in-tecknat.

Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet och Ekonomistyrningsverket, för att bara nämna några av de remissinstanser som är kritiska, anser att de långsiktiga effekterna av regeringens förslag måste analyseras ytterligare, inte minst vad gäller antalet arbetade timmar.

Jag vill därför fråga finansministern: Om effekterna nu är så osäkra, men regeringen ändå redan har använt varenda en av dessa osäkra kronor, finns det då några marginaler alls i regeringens budget?

Jag vill också passa på att fråga ministern: Om det är ett tydligt mål för regeringen att antalet arbetade timmar ska öka, varför genomför man reformer med så tvivelaktig inverkan på antalet arbetade timmar? Finansministern menar väl inte att det där jourpasset som läkaren inte tar ska ersättas av en trainearbetare?

Anf. 66 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Precis som Mats Persson säger bör jag ta ansvar för helheten. Då kan man inte bara titta på effekterna av en skatteförändring. Man måste också titta på effekterna av det man använder pengarna till.

Eftersom vi i den här budgeten satsar på viktiga åtgärder i ekonomin som kan öka arbetskraftsutbudet och öka sysselsättningen är min bedömning att de åtgärderna sammantaget – skattehöjningarna och det man använder pengarna till – kommer att leda till ökad sysselsättning.

Vi skriver i finansplanen: ”Sammantaget bedöms BNP-tillväxten och sysselsättningen bli något högre samtidigt som arbetslösheten blir omkring 0,2 procentenheter lägre ... till följd av de insatser som föreslås eller aviseras i denna proposition.”

Bedömningen är att sammantaget, om man tittar på både inkomstsidan och utgiftssidan, kommer tillväxten att öka liksom sysselsättningen. Det beror på att vi använder pengarna till viktiga åtgärder för att fler ska kunna arbeta, till exempel förbättra kvaliteten i skolan, låta fler få möjlighet att läsa klart gymnasiet via utbildningskontrakt, bygga ut komvux och yrkes-högskola, stoppa neddragningar av den högre utbildningen och låta fler ungdomar få en högre utbildning.

Ett ökat arbetskraftsutbud kan också ske genom en förstärkning av äldreomsorgen så att fler kvinnor som har anhöriga som behöver vård i äldreomsorgen eller hemtjänsten kan få möjlighet att jobba heltid. I dag uppger över 100 000 kvinnor att de har gått ned i arbetstid därför att äldreomsorgen inte håller tillräckligt hög kvalitet.

De investeringar som vi gör i vår gemensamma välfärd är också investeringar som möjliggör för människor att arbeta. Äldreomsorgen är ett sådant exempel, och barnomsorgen med förskolan är ett annat exempel.

Man kan inte bara titta på var skatteintäkterna kommer in, utan man måste också se på hur skattepengarna används. Därför är det viktigt, precis som du säger, att titta på helheten.

Om man tittar runt om i världen ser man att det inte generellt är så att länder som har lågt skatteuttag har högre sysselsättning eller lägre arbetslöshet än länder som har högre skatteuttag. Så länge man kombinerar ett förnuftigt skatteuttag med ett väl avvägt sätt att spendera pengarna kan man skapa samhällen som håller samman och välfärdssamhällen som har hög sysselsättning och låg arbetslöshet. Det är det som är utgångspunkten för den här regeringen.

Mats Persson säger att man bara ska beskatta sådant man tycker är dåligt. Men om man bygger en välfärdsstat på tobaks- och alkoholskatter, fordonsskatter och miljöskatter har man inte särskilt höga ambitioner med välfärdsstaten. Därför är det nödvändigt att ta ut skatt på arbete.

Anf. 67 MATS PERSSON (FP):

Fru talman! Finansministern försöker konsekvent här i kammaren sätta välfärd mot skattesänkningar. Om man tittar tillbaka på de senaste åtta åren har alliansregeringen visat att man kan göra både och. Man kan både öka drivkraften för människor att arbeta och låta människor få större marginaler i sin ekonomi och samtidigt satsa och utveckla välfärden. Det har skett under de senaste åtta åren.

Det du gör systematiskt är att försöka skapa en motsättning däremellan. Jag tycker att det är olyckligt. Det är inte så att om du inte hade gjort de skattehöjningar som du nu ska låta 1,1 miljon människor utsättas för hade du inte kunnat satsa på en ganska rejäl välfärd. Det är inte ett eller noll, att vi har en välfärdsstat eller inte har en välfärdsstat. Den finns ju där, och vi är alla med och finansierar den.

Här handlar det om: Hur kan vi få svensk ekonomi att stå starkare? Hur kan vi se till att det lönar sig mer att arbeta och utbilda sig? Hur kan vi se till att vi långsiktigt skapar en större kaka så att välfärden kan växa?

Då säger Konjunkturinstitutet och en rad andra bedömare att de förslag du, Magdalena Andersson, lägger fram för den här kammaren är dåliga för sysselsättningen. Det innebär, direkt och indirekt, att antalet arbetade timmar i ekonomin blir mindre och därmed att välfärden blir sämre.

Vi kommer att se effekten av det om några år. Du kan ju själv tro att de förslag du lägger fram inte kommer att få effekt, men vi kommer från oppositionens sida se till att granska den här politiken och följa mycket noga vilka effekter den får. Jag är helt övertygad om att det i längden kommer att innebära att vi får mindre pengar till vår gemensamma välfärd.

Det är det jag menar när jag säger att om man står i valet mellan att inte ha utrymme att genomföra skattesänkningar och ha stora välfärdsambitioner, och ökade välfärdsambitioner i förhållande till i dag, får man använda de skattebaser som inte är skadliga för ekonomin. Vi bygger ju inte hela välfärdsstaten på basis av dem. Jag har nog tänkt att vi också i framtiden ska betala en och annan inkomstskatt. Men när jag står i det valet väljer jag att hellre beskatta det som är dåligt för ekonomin än det som är bra för ekonomin.

De två exempel som jag tar upp i min interpellation handlar om att 1,1 miljon människor får högre skatt och att uppskattningsvis 70 000 människor går från att betala 30 procent av sin sista hundralapp till att få behålla knappt hälften. Det tycker jag rimmar illa med en politik som gör att det lönar sig att arbeta och utbilda sig. Det rimmar illa med tron att vi långsiktigt bygger Sverige starkt genom att höja skatterna. Jag tror att vi bygger Sverige långsiktigt starkt genom att få människor att arbeta mer. Vi kan göra den gemensamma kakan större genom att få ekonomin att växa.

I grund och botten tror jag att detta handlar om en ideologisk skillnad mellan socialism och liberalism. Jag tror nämligen inte att rättvisa handlar om att alla ska tjäna lika mycket eller att samhället ska straffbeskatta dem som vill utbilda sig, har höga ambitioner och är drivkraftiga på jobbet. Jag tror inte på socialismen som ideologisk bas, utan jag vill att människor ska kunna växa självständigt och att vi ska ha ett skattesystem som uppmuntrar människor att arbeta, utbilda sig och ta ansvar. Gör man det är jag helt övertygad om att man också kan få den gemensamma kakan att växa och bli större.

Det är det som Konjunkturinstitutet indirekt säger till dig, Magdalena Andersson, och till regeringen: Gör inte de här skattehöjningarna! Det är skadligt för sysselsättningen, och det finns risk att det indirekt leder till mindre pengar till välfärden. Då kommer du att stå där om ett par år och inte kunna göra de välfärdssatsningar som du vill göra. I min värld är det att skjuta sig själv i foten. Då tycker jag att det är bättre att se till att drivkraften finns kvar för att arbeta, för att utbilda sig och för att ta ansvar och vara driftig på jobbet.

Anf. 68 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! I finansplanen skriver regeringen att avtrappningen av jobbskatteavdraget och utökningen av den statliga inkomstskatten sker för att minska inkomstskillnaderna. Man är alltså tydlig med att reformerna egentligen genomförs av ideologiska skäl.

Det kan i och för sig framstå som hederligt att ange de verkliga skälen till att man höjer skatterna. De är i det här fallet alltså ideologiska och inte ekonomiska. Detta bekräftas i finansministerns interpellationssvar till mig och Mats Persson. Hon skriver att de här åtgärderna har en ”god fördelningsprofil”. Det är alltså inte jobben eller antalet timmar som står i centrum för regeringens politik. Det är fördelningen.

Regeringens fördelningspolitik bygger på att de offentliga finanserna handlar enbart om fördelning – man utgår alltså från att den gemensamma kakan är konstant, och man tror inte att den kakan kan växa.

Det kan den. Men då måste man se till att det finns drivkrafter för människor att utbilda sig. Det måste finnas drivkrafter för att arbeta och för att arbeta några timmar extra.

För att illustrera det här med fördelning och drivkrafter: Om en miljar­där lämnar Sverige och bosätter sig i ett annat land, ja, då minskar statistiskt sett inkomstskillnaderna i Sverige. Men har en låginkomsttagare per automatik fått det bättre för att medelinkomsten har minskat? Ja, statistiskt sett ligger han närmare medelinkomsttagaren, men de flesta skulle nog ändå stämma in i påståendet att låginkomsttagaren inte har fått det bättre. Fördelningen är inte det centrala. Det centrala är att få ekonomin att växa och att det kommer alla till del.

Med alltför höga skatter på arbete kanske unga inte tycker att det lönar sig att skaffa sig en längre utbildning. Man ska ju inte bara betala tillbaka sina CSN-lån med den lön man får när man väl får arbete. Man ska också med sin inkomst täcka upp för de cirka fem år på arbetsmarknaden som man har förlorat när man har studerat och för den tid man inte har intjänat några pensionspoäng. Det är inte särskilt lätt i Sverige i dag, och det blir inte lättare med det förslag som regeringen nu har lagt på bordet.

Med försämrade incitament att utbilda sig och att arbeta fler timmar blir kakan till slut mindre. Det är svårt att säga precis när den börjar minska; det kan jag hålla med finansministern om. Men forskarna tycks vara överens om att den vid någon tidpunkt börjar minska. ”Även en liten procentuell förändring av det totala arbetsutbudet kan innebära en stor total effekt på skatteintäkten”, konstaterar exempelvis Peter Ericson och Lennart Flood.

Med minskade incitament riskerar vi att de som har låga inkomster får det sämre. Det blir färre arbetade timmar. Det blir mindre att fördela. Det begränsar möjligheten att investera i viktiga områden som vi alla vill investera i: vård, skola, omsorg, infrastruktur, rättsväsen och försvar. Men långsiktighet tycks inte rymmas i regeringens fördelningsprofil. Det bekymrar mig.

Finansministern håller med om att de höjda skatterna leder till minskad tillväxt, men det lovar hon ska motverkas av regeringens investeringar. Varifrån ska finansministern få pengarna till investeringar om tillväxten minskar? Det hänger inte ihop, fru talman.

Forskning och rationella argument talar alltså emot en höjning av marginalskatterna. En sådan minskar på sikt kakan. Ändå genomför man den – av ideologiska skäl. Därför vill jag fråga finansministern: Hur långt ska svenska folket framöver förvänta sig att regeringen kan gå när det gäller skattehöjningar?

Jag vill också ställa följande fråga. Finansministern menar att man inte enbart kan se till effekten av skattehöjningarna utan att man också måste

se till vad pengarna kommer att användas till och att de investeringar som görs kan öka skatteintäkterna på sikt. Hur kommer det sig att vi inte har fått se några sådana beräkningar i finansministerns budget?

Anf. 69 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Finansministern stod här för bara några minuter sedan och försökte göra gällande att den borgerliga tidigare regeringen har förstört offentliga finanser.

Nu är det ju så att Sverige och resten av världen, hela världsekonomin, har genomlidit den kanske värsta ekonomiska krisen sedan 30-talet. Det har inneburit att vi i linje med keynesiansk ekonomisk politik har haft som utgångspunkt att vi måste upprätthålla efterfrågan i ekonomin och stimulera ekonomin.

Tittar man på de oppositionsbudgetar som Socialdemokraterna och Magdalena Andersson själv har lagt fram som alternativ till den borgerliga regeringens förslag ser man att ni också har varit med på exakt de nivåer – det är bara några ynka miljarder som skiljer – som har föranlett att vi nu har hamnat i en situation där vi har ett mindre underskott. Det här är någonting som alla bedömare är överens om att vi var tvungna att göra och någonting som Socialdemokraterna själva föreslog. Magdalena Andersson försöker påskina att det är våra tidigare skattesänkningar som är boven i dramat. I själva verket ville ni göra exakt lika stora ökningarna av statsskulden för att i stället finansiera bidragsutbyggningar.

I den politik som ni för nu – det är ändå framtiden som är intressant att titta på – lägger ni fram en budget som enligt era prognoser ska innebära ett underskott på 46 miljarder nästa år, på 14 miljarder året därefter och på 1 miljard året därefter. Först 2018 innebär den ett överskott på 23 miljarder. Ni ökar de offentliga utgifterna med 120 miljarder under den här mandatperioden – 120 miljarder ökar ni utgifterna med. Om man adderar underskotten för alla år som ni nu planerar för blir det ett underskott på 40 miljarder. Hur kan du stå här, Magdalena Andersson, och tala om att ni finansierar era utgifter fullt ut? Du ökar ju statsskulden med nästan 40 miljarder i kronor räknat.

Vi är i en tid då vi borde samla i ladorna och se till att bygga Sveriges offentliga finanser starka för framtiden och framtida kriser. Då öppnar Magdalena Andersson skattebetalarnas plånböcker för att spendera mer, och det ni i huvudsak spenderar på är ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder och höjda bidrag för dem som inte arbetar.

Många tidigare talare har argumenterat väl för den negativa effekten av att höja marginalskatterna. Någonting som jag tycker att man borde belysa mer är att det långsiktigt kommer att slå mot innovationskraften i svensk ekonomi. Svensk ekonomi och svenskt välstånd bygger i huvudsak på att vi har kreativa, duktiga människor i kreativa näringar som vill arbeta här i Sverige. Då ska jag berätta någonting för Magdalena Andersson: Världen blir alltmer globaliserad. Unga människor är i dag inte alls lika bundna till och rotade i Sverige som de kanske var när Magdalena Andersson lämnade högskolan. De blir alltmer benägna att flytta någon annanstans. Är det så att Sverige bygger upp ett skattesystem där det inte lönar sig att ha skaffat sig en utbildning eller att vara en kreativ och duktig entreprenör, då kommer de människorna att flytta.

Magdalena Andersson! Du kan inte tro att du kan lura den här kammaren eller svenska folket med tal om att du försöker upprätthålla balansen i de offentliga finanserna när du ökar utgifterna med 120 miljarder och underskottet under de kommande fyra åren med 40 miljarder och sedan av ideologiska skäl för att tillfredsställa vänsterkanten höjer skatterna för dem som tjänar mer än 35 000 i månaden. Det är inte en seriös politik.

Anf. 70 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Vad begreppet fullt ut finansierade reformer innebär bör Fredrik Schulte i huvudsak diskutera med mina företrädare Anders Borg och Fredrik Reinfeldt. Det var de som lanserade begreppet krona för krona i våras och menade att nya reformer måste finansieras med ökade intäkter. Det är den principen som vi har följt, och det har mina företrädare – dina partivänner – menat vara full finansiering.

Vi ärver ett underskott på 90 miljarder kronor. Det är fakta. Det är resultatet av åtta års borgerlig politik.

Vi har inte kritiserat den borgerliga regeringen för de insatser man gjorde under själva finanskrisen. Det är lämpligt att driva ekonomin med underskott då. Den kritik vi har haft är att man de senaste åren, när konjunkturen har vänt uppåt, ändå har fortsatt att öka underskotten. Underskottet i de statliga finanserna är i år större än det var under krisåren 2008, 2009 och 2010. Det är ingen keynesiansk politik. Det är en politik man för av en enda orsak, nämligen att man vill sänka skatten. Det har man också gjort. Man har sänkt skatten varje år.

Nu kommer vi att beta av underskotten. Vi lägger nu fram den stramaste budget som lagts fram i Sveriges riksdag sedan budgetsaneringen, där vi halverar budgetunderskotten på ett år. Det är ett mycket stort ansvarstagande som den här regeringen gör, och Vänsterpartiet ställer också upp på denna mycket ansvarsfulla budget, där vi halverar de underskott vi ärvt av den borgerliga regeringen.

Under de senaste åtta åren har man varje år sänkt skatten. Det är det slut med. Vi har inte råd med det eftersom vi nu har dessa stora underskott i statens finanser.

Mats Persson menar att sänkt skatt ger mer pengar. Tänk vad fantastisk det skulle vara om det var så! Den tidigare regeringen talade om att jobbskatteavdragen gav ökade inkomster, men flera ekonomer, till exempel Lars Calmfors, har varit ute och sagt att det faktiskt inte är riktigt på det sättet. Men om ni nu tror att sänkt skatt ger ökade skatteintäkter har jag en fråga: Varför föreslår ni inte ytterligare skattesänkningar? Varför föreslår ni inte ett sjätte, sjunde, åttonde, nionde, tionde, elfte, tolfte, trettonde, fjortonde eller femtonde jobbskatteavdrag i er budget? Och varför tar ni inte bort värnskatten, om nu stora skattesänkningar ger ökade skatteintäkter?

Maria Malmer Stenergard är tydlig med att fördelning inte är det centrala. Nej, så är det naturligtvis inte i Moderaternas värld. För mig är det viktigt att människor får utbildning, arbete och möjlighet att försörja sig. Men det är också viktigt med ett samhälle som hänger ihop. Även de som av någon anledning för tillfället är sjuka eller arbetslösa ska kunna leva ett gott och drägligt liv. Det är orimligt att personer som är långtidssjuka och

har allvarliga sjukdomar blir utförsäkrade. Det tycker jag är fel, men Moderaterna tycker att det är rätt. Där är det en tydlig ideologisk skillnad. Den uttrycks väldigt tydligt med att fördelning inte är det centrala.

För mig är fördelning viktigt. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för alla människor att växa och utvecklas utifrån sina förutsättningar och att vi skapar de strukturerna i samhället. Det är fördelningspolitik. Det handlar om att se till att alla barn får det stöd de behöver i förskolan och skolan, att de får fler möjligheter att läsa vidare om de inte har lyckats på gymnasiet och inte tagit examen. För mig är fördelning något väldigt centralt som den här regeringen står bakom. Det handlar också om att man ska ha goda möjligheter under de perioder i livet då man till exempel är sjuk, arbetslös eller garantipensionär. Vi sänker ju skatten rejält för garantipensionärerna i årets budget.

Anf. 71 MATS PERSSON (FP):

Fru talman! Det är fascinerande att finansministern oavsett vad jag säger försöker vända på det och ge bilden av att jag som folkpartist vaknar på morgonen och drömmer om att sänka skatten och att det är min enda politiska drivkraft. Tänk om det skulle vara så enkelt som det är i din värld, Magdalena Andersson! Så är det inte, naturligtvis.

Min kritik mot dig handlar om att du bygger din budget på en tro att du ska höja skatten och på det sättet få in pengar till den gemensamma välfärden. Jag, Konjunkturinstitutet och en rad andra professionella bedömare säger dock att du inte kommer att få in så mycket skattepengar som du tror när du höjer skatten för vanligt folk.

Om man har höga välfärdsambitioner är det nog klokt att lyssna på expertisen och fundera på om detta verkligen är rätt väg att gå, särskilt när det innebär en straffskatt på utbildning och att 72 000 personer går från att betala en normal skatt till att betala väldigt mycket i skatt på sin sista hundralapp och inte ens få behålla hälften av det de tjänar.

Min kritik mot dig är i allra högsta grad ideologisk, men den baserar sig i det här fallet lika mycket på att du inte kan räkna lika bra som du borde kunna. Om du hade lyssnat på de oberoende bedömare som finns hade du hört att de säger att den här budgeten innebär att antalet arbetade timmar blir mindre och att sysselsättningen påverkas, och därmed blir det inte tillräckligt mycket pengar till den gemensamma välfärden.

Du kan tro hur mycket du vill att jag drömmer om att sänka skatten, men det är inte det som är min politiska drivkraft. Den är att skapa fler jobb i samhället och att se till att vi kan utveckla välfärden. Jag tror att det är fel väg att gå att höja skatten för vanligt folk. Jag tror att det är en bättre väg att gå att se till att det lönar sig att arbeta och att utbilda sig. På det sättet kan vi få mer pengar till vår gemensamma välfärds-kaka.

Anf. 72 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Fru talman! Det är inte främst vi i Alliansen som kritiserar Magdalena Andersson för den skattehöjarpolitik hon för, utan det är många expertmyndigheter som för fram en tydlig kritik.

De stora klyftor som Magdalena Andersson talar om finns ju mellan dem som jobbar och dem som inte gör det. Socialdemokraterna fortsätter att marknadsföra en politik som låser människor ute från arbetsmarknaden, och de kallar det humant. Jag delar inte den uppfattningen.

För en växande ekonomi som alla kan ta del av krävs incitament och drivkrafter för människor att arbeta och utvecklas. I Alliansen vill vi uppmuntra de drivkrafterna. Samtidigt är vi tydliga med att staten, när nu ekonomin börjar återhämta sig, inte får dra på sig alltför höga utgifter. Reformerna ska finansieras krona för krona, och en buffert måste börja byggas upp för tider som blir sämre.

Finansministern säger sig tro på en finansiering krona för krona. Men mycket talar för att hon inte har en sådan finansiering. Hon räknar nämligen med intäkter till följd av ökade marginalskatter. De pengarna har hon redan in-tecknat. Samtidigt visar forskning på att de kronor som hon tror ska flyta in, i vart fall på lite längre sikt, inte finns att spendera.

I stället för ett visst överskott, eller åtminstone en finansiering krona för krona, riskerar vi att regeringens glädjekalkyler, som har ritats med ideologiska förtecken, övergår i en underfinansiering. Det är mycket allvarligt när konjunkturen nu har vänt.

Den rödgröna ideologin med fokus på fördelning snarare än tillväxt riskerar att stå Sverige mycket dyrt. Den slår hårt mot jobb och tillväxt. Den riskerar att minska antalet arbetade timmar. Det förlorar vi alla på. Sverige hade tjänat på större marginaler och en längre ekonomisk horisont.

Anf. 73 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Magdalena Andersson har sagt en hel del intressanta saker under den här eftermiddagen och kvällen som vi kommer att få anledning att följa upp i fler interpellationer framöver. En av de mest anmärkningsvärda saker hon sade var att detta skulle vara den stramaste budgeten sedan budgetsaneringen. Nu vet jag inte om Magdalena Andersson noterade det, men för några dagar sedan kallade Finanspolitiska rådet till presskonferens, där man tydligt markerade att den här budgeten är ett brott mot ramverket och den överenskommelse som har rått i svensk politik om att vi ska balansera budgeten över en konjunkturcykel.

I min värld betyder krona-för-krona-finansiering att om man vill satsa en krona på något måste man också finansiera den, antingen genom höjda skatter eller minskade utgifter. Magdalena Andersson får gärna försöka gesken av att Alliansen bara vill sänka skatterna, men vi gick faktiskt till val på att höja skatterna.

Det Magdalena Andersson föreslår under de kommande fyra åren är alltså 120 miljarder i ökade utgifter. Av dem har hon inte täckning för 40 miljarder. Det är bara att gå in och läsa din egen budget, Magdalena Andersson! Vi pratar om underskott: Nästa år är det 46 miljarder, året efter 14 miljarder, året därefter 1 miljard och det sista året av mandatperioden är det 23 miljarder. Det är alltså ett underskott som ökar statskulden med 40 miljarder. Och Magdalena Andersson säger att den förra regeringen, som har sett till att Sverige har de starkaste offentliga finanserna i hela Europa, inte har skött sig!

Du lägger nu fram förslag om ideologiskt motiverade skattehöjningar som kommer att slå mot tillväxt och välfärd. Den här debatten är ett exempel på det. Förslagen är ideologiska i den bemärkelsen att du följer den riktning som Frankrike gör, nämligen att höja marginalskatterna för de mest produktiva i samhället därför att det är ideologiskt rätt. Det spelar ingen roll i din värld om det slår mot svensk ekonomi eftersom det är ideologiskt motiverat.

Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag höjer skatterna därför att vi har stora underskott i statens finanser och därför att varje reform som vi föreslår i den här budgeten behöver finansieras krona för krona. Anledningen till att varje reform behöver finansieras krona för krona är att vi har ärvt stora underskott i statens finanser. Det är 90 miljarder i underskott i år. Vi halverar det underskottet till nästa år. Det är därmed den stramaste budgetproposition som är framlagd sedan budgetsaneringen. Så är det. Den tidigare regeringen har sänkt skatten med lånade pengar, och arvet är ett underskott på 90 miljarder – som kostar 10 miljoner i timmen – efter åtta års borgerligt styre.

Nu är det tredje gången som en socialdemokratisk regering ärver ett underskott från en borgerlig regering, och vi får lägga fram budgetar där vi betar av de borgerliga underskotten. Vi har gjort det två gånger förut, och vi kommer att göra det den här tredje gången också. Vi halverar underskottet redan till nästa år.

Det låter på Fredrik Schulte som om han tycker att vi skulle gå från ett underskott på 90 miljarder till ett överskott redan nästa år. Det skulle vara en väldigt åtstramande politik. Det tror jag inte vore väl avvägt, utan vi har bedömt att ett halverat underskott till nästa år är en lämplig takt.

Maria Malmer Stenergard talar om att människor låses in. Men jag kan konstatera att under den tid som vi hade en borgerlig regering infördes en åtgärd som jag tror att många människor upplevde sig inlåsta i, nämligen fas 3, som kom att bli en av Sveriges största arbetsgivare. Det är resultatet av åtta års borgerlig politik.

Till Mats Persson vill jag säga att Konjunkturinstitutet räknar bara på skatteförändringen, inte på vad vi använder pengarna till. Om de hade räknat både på skatteförändringen och på de åtgärder vi vidtar för att öka antalet arbetade timmar, till exempel satsningar på äldreomsorg, hade beräkningarna naturligtvis sett annorlunda ut.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellationerna 2014/15:78 och 81 om sysselsättningseffekter av avtrappning av jobbskatteavdraget

Anf. 75 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jan Ericson har frågat mig vilka sysselsättningseffekter jag bedömer att avtrappningen av jobbskatteavdraget samt den begränsade uppräkningsgränsen kommer att få.

Efter den borgerliga regeringens mandatperioder har Sverige nu ett strukturellt underskott på 1 procent av bnp samt en hög arbetslöshet. De stora skattesänkningar som genomfördes i syfte att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten har helt enkelt inte fått avsedd effekt. Regeringen tror på andra jobbskapande åtgärder än sänkta skatter. Högre skatter för personer med relativt hög inkomst har både en god fördelningsprofil och ger nödvändiga skatteintäkter. Det är skatteintäkter som kommer att bidra till finansieringen av angelägna satsningar för att öka sysselsättningen och minska arbetslösheten.

Det råder osäkerhet kring beteendeeffekter av de föreslagna åtgärderna. Konjunkturinstitutet skriver dock i sitt remissvar att effekten på sysselsättningen av åtgärderna är försumbar.

Vidare måste politiken bedömas i sin helhet. De satsningar som regeringen gör på exempelvis högre kvalitet i äldreomsorg och förskola, klimat, utbildningskontrakt, 90-dagarsgarantin och extratjänster i välfärden bedöms bidra till en lägre arbetslöshet och en varaktigt högre sysselsättning.

Anf. 76 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Vi har debatterat tidigare i dag, och en del av det här blir kanske en upprepning. Men den här gången är det lite mer fokus på skatter.

Jag upprepar det jag sade förut, nämligen att det i svaren från finansministern är mycket svartmålning av Sverige.

Finansministern säger att sysselsättningen i Sverige har minskat men verkar ha missat att det är över 340 000 fler människor som arbetar i dag än 2006. Sverige har högst sysselsättningsgrad i hela EU. Trots den djupaste lågkonjunkturen sedan 1930-talet ligger sysselsättningsgraden högre än 2006, vilket jag visade finansministern tidigare i dag. Detta påpekades också från Riksbanken i dag när finansutskottet hade sin utfrågning. Riksbankschefen Stefan Ingves konstaterade faktiskt att Sverige har stärkt sin ställning gentemot andra länder sedan 2006 och dragit ifrån USA, Storbritannien och resten av EU när det gäller sysselsättningsgrad. Det är väl en ganska bra prestation under en djup lågkonjunktur? Att säga att sysselsättningspolitiken och arbetsmarknadspolitiken inte har lyckats tycker jag, för att vara försiktig, därför är en rejäl överdrift.

I debatten påstår Socialdemokraterna ofta att utanförskapet har ökat. Men när Alliansen tillträdde 2006 var det lite drygt en miljon människor som försörjdes genom sociala ersättningar eller bidrag. År 2012 var det ca 800 000. Enligt SCB ligger nivåerna de senaste tre åren som lägst sedan mätningarna började göras 1990.

Man påstår också ofta att fler människor har osäkra anställningar och deltidsjobb. Det berörde vi tidigare. Men, som sagt, här finns det en rapport från riksdagens utredningstjänst som faktiskt visar att andelen anställda på arbetsmarknaden med tidsbegränsad anställning eller deltidsanställning inte har ökat under Alliansens regeringstid. Det är faktiskt de riktiga fasta jobben som är huvuddelen av de 340 000 nya jobben.

Finansministern hävdar att Alliansen har sänkt skatterna för mycket och att detta har urholkat statsfinanserna. Men det är inte en korrekt bild. Hon borde veta att trots stora skattesänkningar har, som sagt, stat, kommuner och landsting fått kraftigt ökade skatteintäkter.

Sveriges Kommuner och Landsting konstaterar i en rapport att välfärden aldrig har haft så stora resurser som i dag, även om man räknar bort ökade priser, stigande löner och ökande behov till följd av den demografiska utvecklingen.

Finansministern säger också att Alliansen har skapat underskott i statens finanser. Men, som jag har sagt tidigare, Sverige är det enda landet i EU som väntas minska sin statsskuld som andel av bnp mellan 2006 och 2014, och vi ligger bland de bästa i EU när det gäller starka statsfinanser. Problemet är att Magdalena Anderssons egen regering överger överskotts-målet och försvagar Sveriges ekonomi.

Jag upprepar det som jag har sagt tidigare under debatterna. Före valet sade Socialdemokraterna en sak, och efter valet gör de en annan sak. Före valet hette det att man inför varje beslut skulle kräva besked av varje statsråd och varje myndighetschef om ett beslut innebär fler jobb eller inte. Efter valet försvann denna linje snabbt, och redan i regeringsförklaringen var det storstilade löftet borta.

Faktum kvarstår: Sverige har en stark ekonomisk ställning efter åtta år med Alliansen. 340 000 fler arbetar tack vare våra reformer. Att den nya regeringen förstör en del av dessa jobbskapande reformer utan att ens räkna på sysselsättningseffekterna är ytterst allvarligt.

Anf. 77 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag kan konstatera att Jan Ericson är mycket nöjd med läget i Sverige. Han är mycket nöjd med hur allting är.

Jag ser däremot en hel del problem i Sverige som jag vill åtgärda. Jag vill åtgärda de fallande skolresultaten. Skolresultaten har fallit åtta år i rad. Andelen ungdomar som slutar grundskolan med tillräckliga betyg för att komma in på gymnasiet har minskat. När det gäller skolresultat faller vi snabbast av alla jämförbara länder. Vi ligger under snittet bland jämförbara länder när det gäller alla de ämnen som mäts i PISA. Det är ett problem som jag vill åtgärda.

Vi har en tredubblad långtidsarbetslöshet bland ungdomar. Alldeles för många ungdomar går arbetslösa månad efter månad. Arbetslösheten har ökat särskilt bland ungdomar som inte har gymnasieutbildning. Det vill jag göra någonting åt. Därför vill vi införa utbildningskontrakt.

Jag ser många kvinnor som går på knäna i äldreomsorgen därför att de har det för stressigt. Samtidigt får vi rapporter om att mer än 100 000 personer, i huvudsak kvinnor, säger att de går ned i arbetstid därför att äldreomsorgen inte håller tillräckligt hög kvalitet.

Jag ser hur antalet personer som har varit arbetslösa i mer än två år har gått från 26 000 före krisen till att vara uppe i över 70 000 i dag.

Detta är problem som jag ser i Sverige och som jag gärna vill göra någonting åt. Jag vill göra det samtidigt som vi har ett underskott på 90 miljarder kronor, och vi lånar nu 10 miljarder i timmen för att finansiera de moderata och borgerliga skattesänkningarna.

För att kunna göra detta måste vi hitta finansiering för reformerna, och det är precis det regeringen gör i budgeten. Vi tar ett stort ansvar för de offentliga finanserna, vi halverar underskottet och lägger den stramaste budgeten sedan budgetsaneringen. Samtidigt gör vi viktiga investeringar för att komma till rätta med de problem vi ser i Sverige. Vi satsar pengar på skolan så att barnen ska kunna få det stöd de behöver för att klara sig i skolan. Det råder numera politisk enighet om detta, och jag tycker att det är oerhört positivt att även de borgerliga partierna nu vill satsa på skolan.

Därutöver vill vi satsa på ungdomar, så att varje ungdom får möjlighet att avsluta sin gymnasieutbildning utifrån de behov den ungdomen har. En del kan gå på folkhögskola, och andra kanske behöver kombinera arbete med utbildning. Det tycker jag är viktigt och bra.

Långtidsarbetslösa ungdomar ska få möjlighet att jobba inom välfärdssektorn för att få arbetslivserfarenhet och kunna påbörja en yrkesutbildning. Vi tycker inte att långtidsarbetslösa ska sitta inlåsta i fas 3 utan i stället få möjlighet att utföra arbete inom välfärden.

Vi vill satsa extra resurser på att anställa fler i äldreomsorgen, inte bara för att förbättra arbetssituationen för dem som jobbar i äldreomsorgen utan även för att möjliggöra för fler kvinnor att arbeta där. Något som också är oerhört viktigt är att möjliggöra för fler av alla de ungdomar som vill läsa en högre utbildning att få göra det.

Därutöver gör vi viktiga investeringar i klimat, miljö och infrastruktur.

Detta gör vi för att vi ser problem i Sverige. Här har vi lite olika syn. Jan Ericson är väldigt nöjd, och jag ser att det finns mycket som är positivt och bra i Sverige – men jag ser också problem. Det är dem vi försöker åtgärda i den här budgeten, men för att kunna göra det behöver vi finansiera våra reformer. Därför föreslår vi en del höjda skatter.

Anf. 78 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Nja, om vi hade haft kvar alliansregeringen hade jag kanske varit hyfsat nöjd. Jag känner dock att nöjdheten har avtagit något de senaste veckorna.

När det gäller fallande skolresultat har vi haft det i Sverige, men inte i 8 år utan i 20 år. Faktum är att de skolsatsningar Magdalena Andersson nämner att regeringen vill göra är ungefär samma skolsatsningar som Alliansen aviserade före valet. Det är alltså inget konstigt med det. Däremot satsar vi lite mer pengar på skolan än vad regeringen gör, och vi klarar det utan att göra skattehöjningar. Vi gör det nämligen genom att föra en ansvarsfull politik.

Det var dessutom Alliansen som en gång startade de utbildningar Magdalena Andersson nämner, alltså motivationsutbildningar på folkhögskola för att hjälpa ungdomar tillbaka till gymnasieskolan. Det var Alliansen som satte igång det.

Jag nämnde tidigare i dag att antalet utbildningsplatser i Sverige inte har minskat utan ökat. De har ökat så mycket att andelen vuxna som studerar är större i dag än den var 2006. Det spelar ingen roll om man räknar 16–64 år eller 18–64 år; det är en större andel av befolkningen som är i studier. Det gäller både vuxenutbildning och andra eftergymnasiala utbildningar, som yrkeshögskola och högskoleplatser. Vi har också 20 000 fler högskoleplatser.

Påståendet att Alliansen skulle ha rustat ned utbildningssystemet är alltså helt fel. Vi har satsat mycket mer pengar på det än vad den socialdemokratiska regeringen fram till 2006 gjorde.

Jag vill tala lite om tanken att vi ska flytta människor från fas 3 till välfärdsarbeten. Det är ett förslag som har väckt oerhört hård kritik, inte minst från de fackliga organisationerna. När man pratar med människor som arbetar i välfärden – skolan, äldreomsorgen och sjukvården – säger de att de har varken tid eller möjlighet att ta hand om människor som helt saknar utbildning inom yrket. De människorna ska alltså in och arbeta i äldreomsorgen och skolan. De saknar utbildning, och ändå ska de ha kollektivavtalsenlig lön.

Människor som i dag har gått långa utbildningar och arbetar i vården och skolan tycker att det är snarast förnedrande för dem att människor som helt saknar utbildning bara ska komma rakt in och utföra samma arbetsuppgifter. Det här är inte seriöst, och det är därför de fackliga organisationerna har protesterat högljutt mot detta.

Jag skulle vilja höra lite hur Magdalena Andersson ser på det här med utbildning. Ni pratar så mycket om att det är viktigt med utbildning, men när det sedan kommer till kritan och utbildningen ska värderas visar det sig helt plötsligt att det inte spelar någon roll om man har utbildning. Man kan nämligen utföra samma arbete i alla fall.

Anf. 79 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Andelen högskoleplatser per 1 000 unga har sjunkit rejält från 2006 till 2014, om du tittar på andelen ungdomar. Andelen av dem som är unga i dag och som har möjlighet att börja på en högskoleutbildning har sjunkit radikalt från 2006 till i dag.

Däremot byggde regeringen ut komvux- och yrkesvuxplatserna under krisen, och en del av de platserna ligger kvar. Andra har skurits bort. En del skulle ha skurits bort från den 1 januari 2015, och vi föreslår att de ska finnas kvar. Att man byggde ut komvux och yrkesvux under krisen tycker jag var bra, på samma sätt som att det är bra politik att ha studiemotiverande kurser på folkhögskolan.

Hur ser jag på utbildning? Tanken med både välfärdstjänsterna och traineejobben är att man ska kombinera arbete med utbildning. Man ska kunna arbeta i extratjänster – gå parallellt med någon som är utbildad och arbetar där – och sedan kunna kombinera det med utbildning. Vi är övertygade om att det är ett betydligt effektivare sätt att komma bort från arbetslöshet än som i dag, där hela idén med fas 3 är att man inte ska få utföra några riktiga arbetsuppgifter. Det är bättre att kunna utföra arbetsuppgifter och få lön, men naturligtvis kombinera det med utbildning så att man sedan kan stå på egna ben.

Vad gäller traineejobben är tanken att använda de avtal som finns mellan Kommunal och SKL för just yrkesintroduktionsanställningar. För att få fart på detta ökar vi dock subventionsgraden från staten. Det är tänkt att också traineejobben ska kombineras med utbildning.

När det gäller hemtjänsten kan man tänka sig följande: I stället för att *en* ur hemtjänstpersonalen ska duscha, städa, handla och – om man hinner – fika kan den personalen komma tillsammans med en traineejobbare. Då kan traineejobbaren kanske städa och handla medan den ordinarie hemtjänstpersonalen duschar den äldre och har lite längre tid till att sätta sig ned, ta en fika och prata om hur dagen har varit.

Det höjer naturligtvis kvaliteten för den äldre, och det gör arbetslivet bättre för den ordinarie personalen i hemtjänsten. Det ger också den unga personen ett första kliv in på arbetsmarknaden – en första referens och en möjlighet att börja en utbildning som till exempel undersköterska. Sedan kan man ta klivet ut och vara ordinarie personal.

Anf. 80 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Om man vet lite hur det ser ut i högskolevärlden vet man att vi inte har en stor brist på högskoleplatser. Vi har i stället ett problem med att vissa utbildningar är väldigt attraktiva, och där är det höga antagningspoäng. Sedan har vi många utbildningar där det är lågt söktryck.

Det är inget problem för den som vill komma in på högskolan att hitta lediga utbildningsplatser; det finns väldigt många utan att vi bygger ut högskolan. Däremot är det som sagt brist på platser på en del mycket attraktiva utbildningar. Det krävs dock väldigt goda förkunskaper för att

man ska kunna tillgodogöra sig de utbildningarna. Jag är inte säker på att vi är redo att utbilda hur många läkare, jurister och veterinärer som helst, utan det måste ändå finnas någon matchning mellan arbetsmarknadens behov och hur många platser vi har. Däremot finns det som sagt en massa andra utbildningar där det finns gott om platser.

När det gäller tillfälliga satsningar på utbildningar satsar vi extra på ytterligare högskoleplatser, utöver de 20 000. Vi satsade mer på en del andra områden inom yrkeshögskolan och så vidare under krisåren. Det är riktigt att det fasas ut. Jag tror faktiskt att även Magdalena Andersson vill ha möjligheten att sätta in tillfälliga åtgärder om Sverige skulle hamna i ett krisläge, och sedan kunna fasa ut de åtgärderna utan att bli beskylld för att rusta ned. En tillfällig åtgärd är en tillfällig åtgärd. Om vi ska ha en sådan här strid varje gång vi drar in en tillfällig åtgärd kommer ingen finansminister att våga satsa på det. Jag tycker att Magdalena Andersson ska fundera lite över det.

Till slut, om extratjänsterna: Hur ska den personal vi i dag har ute på våra äldreboenden och i hemtjänsten, som knappt hinner ta paus på dagen, dessutom hinna släpa på en person till som de ska handleda under hela dagen? De fackliga organisationerna säger att det är helt orimligt att klara av det. Hur kan man lägga fram ett sådant förslag?

Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tycker att jag beskrev just hur det skulle kunna gå till i praktiken. Vi har fört diskussioner med Kommunal. De tycker att det här är ett bra förslag. Och jag har varit runt på många äldreboenden under valrörelsen, och personalen där är väldigt entusiastisk över att få in ungdomar. De ser att det finns arbetsuppgifter som ungdomar skulle kunna utföra, så att den ordinarie personalen kan ägna sig åt de mer kvalificerade arbetsuppgifterna, som att dela ut medicin och ge mer omvårdnad, medan de enklare arbetsuppgifterna, till exempel städning och handling, är något som ungdomar skulle kunna utföra. Det gör naturligtvis också jobbet lite mer stimulerande och roligare för den ordinarie personalen. De har varit väldigt entusiastiska.

Självklart ska man kunna ha tillfälliga satsningar. Däremot ser jag stora behov av både komvux och yrkesvux. Det är därför vi också föreslår större volymer i budgeten, för det vi har sett efter krisen är att arbetslösheten har bitit sig fast i de grupper som inte har gymnasieutbildning.

I de grupper som har gymnasieutbildning eller högre utbildning är arbetslöshetsnivåerna tillbaka till de som rådde före krisen. Det är enbart i gruppen personer som inte har gymnasieutbildning som arbetslösheten biter sig fast. Därför drar regeringen slutsatsen att vi behöver låta fler människor få möjligheten att få en gymnasieutbildning. Det gäller ungdomarna, som vi föreslår via utbildningskontraktet. Därutöver vill vi ha kvar ett stort antal platser på både komvux och yrkesvux, ett nytt kunskapslyft, så att människor får den utbildning som i dag tycks vara en vattendelare på arbetsmarknaden.

Vi är beredda att höja skatten för att kunna finansiera detta, och jag är övertygad om att det är en långsiktigt välavvägd investering för samhället.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2014/15:94 om flygskatt

Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Edward Riedl har frågat statsrådet Anna Johansson om hon eller regeringen avser att i någon form medverka till ett införande av en flygskatt. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska besvara frågan.

I budgetpropositionen för 2015 föreslår regeringen att det ska tillsättas en utredning för att utreda hur en skatt på flygresor kan utformas så att flyget i större utsträckning kan bära sina egna klimatkostnader. I detta arbete ingår bland annat att överväga samordning med EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Det är viktigt att en eventuell flygskatt uppmuntrar konsumenter att välja mer miljövänliga alternativ som i sin tur leder till minskade koldioxidutsläpp och mindre klimatpåverkan. Införande av en skatt på flyg kan även bidra till att incitamenten för producenterna att ta fram nya miljövänligare alternativ ökar.

Inom Regeringskansliet pågår för närvarande ett arbete med att ta fram direktiv till en utredning. Avsikten är att utredningen ska påbörja sitt arbete snarast möjligt. Jag är inte beredd att föregripa den kommande utredningens arbete.

Anf. 83 EDWARD RIEDL (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka ministern för svaret.

I det moderna samhället blir vi alltmer beroende av att kunna resa snabbt över långa avstånd för jobb, företagande, nöje och semester.

Sverige är ett litet exportberoende land i Europas utkant och har dessutom långa avstånd att överbygga inom landet. Avståndet mellan södra och norra Sverige är att jämföra med avståndet från södra Sverige ned till Italien. Det är långa avstånd vi talar om. Flyget är avgörande för att vi tidsmässigt ska kunna knyta ihop hela Sverige. Sverige är dessutom väldigt beroende av goda flygförbindelser med världen utanför. Ett väl utbyggt och fungerande inrikes- och utrikesflyg är nödvändigt för jobb och tillväxt i hela Sverige.

Eftersom den nya regeringen med socialdemokrater och miljöpartister har brutit så pass många löften på så kort tid är det sannolikt att ytterligare ett brutet vallöfte inte skapar så stor debatt. Jag vill ändå påminna finansministern om att hennes partikamrater under hela valrörelsen lovade att det inte skulle bli någon flygskatt om ni vann valet. Både Anders Ygeman, som då var er främsta företrädare i infrastrukturfrågor, och Suzanne Svensson, som var ansvarig för flygfrågorna, blev ofta upprörda när jag varnade för den möjlighet som skulle kunna uppstå ifall ni socialdemokrater hamnade i ett läge där ni måste vika ned er för miljöpartister. Men era partikamrater lovade att det aldrig skulle kunna hända. På debatter och konferenser där vi var lovades det vitt och brett att socialdemokrater i regeringsställning aldrig skulle gå med på flygskatter.

Enligt en undersökning som Svenskt Flyg har redovisat skulle en eventuell miljöskatt kunna minska våra totala utsläpp i Sverige med ungefär 0,2 procent. Det motsvarar ungefär vad biltrafiken släpper ut på 48 timmar i Sverige. Det är den vinst som man kan uppnå med en eventuell flygskatt, det vill säga miljövinster är närmast försumbara.

För en helt vanlig familj i Sverige som åker på semesterresa till London eller Kreta handlar det om ett par tusen kronor och kanske till och med lite mer, ifall Miljöpartiets ursprungliga förslag skulle bli regeringens politik. Men eftersom ministern inte vill förekomma någon utredning vet vi egentligen inte ens om ett framtida regeringsförslag blir ännu tuffare än det som Miljöpartiet drev före valet.

Jag frågade statsrådet i min interpellation om hon eller regeringen avser att medverka till ett införande av flygskatt i Sverige. På det svarar då statsrådet att hon inte vill föregripa den kommande utredningen.

Fru talman! Ska jag då tolka finansministerns svar som att det löfte som Socialdemokraterna lämnade före valet när det gäller flygskatt inte gäller nu efter valet? Då lovade man att det inte skulle bli någon flygskatt med socialdemokrater i regeringsställning.

Antingen kan ministern i kväll, lika tydligt som hennes partikolleger med ansvar för dessa frågor före valet, säga att socialdemokrater aldrig kommer att medverka till att flygskatt införs i Sverige, eller så kan hon säga att man åtminstone överväger möjligheten att införa en flygskatt. Det är ett ganska enkelt svar som ministern skulle kunna ge på den interpellation som jag har ställt.

Anf. 84 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Den förra regeringen lämnade efter sig ett underskott på 90 miljarder kronor i de offentliga finanserna. Det är mycket, och det har talats en del om det här under eftermiddagen. Men på miljöområdet är det faktiskt ännu värre.

Av de 16 miljömål som riksdagen har antagit i enighet är det två som man ser ut att nå, som det ser ut i dag. Det är resultatet av en bred nonchalans av ett grundläggande politiskt område som handlar om förutsättningarna för framtiden.

Att använda ekonomiska styrmedel på ett strategiskt sätt för att kunna sänka utsläppen och skapa förutsättningar för ny miljövänlig teknik är ingen dålig politik. Vi vet att styrmedel fungerar och är bra. Det ska vara enkelt att göra val i vardagen som är bra för miljön, och vi ska inte underlätta för miljöförstöring.

För några år sedan, 2011, gav tankesmedjan Timbro, ibland gillad bland moderater, ut en rapport om skadliga subventioner som förstör miljön. Den heter *Fiskesubventioner och andra bottennapp*. Flyget och de subventioner som finns på området rymde ett helt eget kapitel, främst utifrån lokala subventioner, som olika stöd till flygplatser och liknande. Den visade på hur det offentliga genom stöd och på andra sätt i stället för att låta förorenaren betala låter någon annan göra det genom subventioner på olika sätt.

Inom EU har nästan 60 procent av de flygresor som görs någon form av passagerarskatt. Tyskland, England, Italien och Österrike har infört en sådan. Flyget betalar ju ingen drivmedelsskatt, och momsens på inrikes flygresor är 6 procent. Man kan ju undra varför den som flyger ska gynnas av det skattemässigt jämfört med den som använder ett annat transportslag. Det är en fråga som jag tycker att Moderaterna kan svara på.

Fru talman! Att låta flyget ta en större del av sina egna kostnader är fullt rimligt. Det ska göras på ett sätt som underlättar effektivisering av bränsleförbrukning och främjar ny teknik och nya bränslen. Det är någonting som en utredning nu ska titta på. Men att fortsätta på den förra regeringens spår och inte göra någonting kan absolut inte vara något alternativ.

Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Precis som Edward Riedl påpekar är Sverige ett stort och avlångt land. Flygtransporter är en viktig del för många landsändar i Sverige, och så kommer det givetvis att fortsätta vara.

På samma sätt är skogsnäringen en viktig del av Sverige, och så kommer det att fortsätta vara. Skillnaden är att i skogsnäringen har vi hög beskattning av bränslet i de lastbilar som transporterar skogsprodukterna medan det i dag inte är någon beskattning av flygbränsle.

Samtidigt står flyget för inte obetydliga klimatutsläpp. Då är det rimligt att ha en utredning för att se på hur även flyget kan bära en större andel av sina klimatkostnader. Jag vill avvakta vad denna utredning kommer fram till, men det är viktigt att vi ser att vi har ett klimatproblem och att vi behöver vidta åtgärder för att komma till rätta med klimatutsläppen.

Det råder enighet i riksdagen om att vi ska minska våra klimatutsläpp. Då är det viktigt att de olika transportslagen är med och bidrar till minskade klimatutsläpp. Därför har vi tillsatt utredningen, men jag vill som sagt inte föregripa resultatet av densamma.

Anf. 86 EDWARD RIEDL (M):

Fru talman! Jag tackar ministern och Rasmus Ling för inläggen i debatten.

Låt mig börja där finansministern började sitt inlägg – med det höga kostnadsläge svensk skogsnäring har. Här är vi helt överens, även om min interpellation inte handlade om det. Men med en skogsnäring som är så viktig för Sverige är det för mig obegripligt att ni trots dagens höga kostnadsläge avser att införa en kilometerskatt – ni kallar den vägslitageavgift – som kommer att lägga ytterligare last och börda på denna för Sverige viktiga näring.

Rasmus Ling från Miljöpartiet talade i sitt inlägg om vikten av att vi jobbar för en god miljö. Här är vi helt överens. Jag har ingen annan uppfattning än Rasmus Ling i detta avseende.

Jag tycker dock att det är bra om vi gör miljöåtgärder som påverkar miljön i positiv riktning, och det var det jag försökte beskriva i mitt första inlägg. En eventuell flygskatt skulle möjligen kunna påverka 0,2 procent av klimatutsläppen i Sverige. Det är en ytterst liten del som flygskatten skulle kunna påverka, även om den fick full avsedd effekt.

Låt oss titta på Danmark och Holland. Det är två länder som har infört men också tagit bort flygskatt – väldigt snabbt ska tilläggas. De är precis som Sverige exportberoende länder. De avskaffade flygskatten när de insåg den skada denna gjorde på ekonomin i stort utan att man kunde påvisa några större miljövinster – eller i praktiken inga alls.

I Holland medförde flygskatten en direkt ekonomisk förlust på 13 miljarder kronor under det enda år man hade skatten. Det finns alltså exempel om man vill titta på hur det har gått när länder har infört denna typ av skatt.

Både Danmark och Holland har dessutom betydligt kortare avstånd att överbygga inom sina respektive länder än vad Sverige har.

Trots andra länders kunskap vill regeringen utreda hur en flygskatt ska kunna utformas. Men för vad? För att slå sönder flygets förutsättningar i Sverige? På något annat sätt går det inte att tolka det.

Branschorganisationen Svenskt Flyg består av en mängd olika flygaktörer. En del av de statliga aktörer vi har är också med där. Man har beräknat att en flygskatt i Sverige skulle leda till att ungefär 10 000 arbetstillfällen skulle försvinna i Sverige.

Det skulle betyda 10 000 färre jobb i Sverige för en regering som säger att man vill ha lite fler jobb. Men vartenda politiskt förslag man lägger fram leder till det motsatta, det vill säga hur det ska bli färre jobb i ekonomin.

Svenskt Flyg gör också en beräkning att Sveriges bnp skulle minska med i storleksordningen 6 miljarder kronor, varav 3 miljarder kronor i lägre skatteintäkter. De skatteintäkter som man hoppas få in på flygskatten leder snarare till minskade resurser för det offentliga.

Den potentiella miljövinsten om flygskatten skulle fungera väl skulle som sagt bli 0,2 procent av de totala utsläppen i Sverige – och det till priset av att arbetstillfällen i hela landet försvinner, att tillväxten blir lägre, att arbetspendling fördyras och försvåras och att semesterresor blir dyrare.

Fru talman! Flyget är viktigt för att hela Sverige ska kunna leva. Jag skulle vilja veta om finansministern ser de risker som till exempel Svenskt Flyg lyfter fram vad gäller färre jobb och sämre tillväxt som ett resultat av en eventuell flygskatt. Jag skulle också vilja veta vad finansministern drar för slutsats av försöken med flygskatt i till exempel Holland och Danmark.

Anf. 87 RASMUS LING (MP):

Fru talman! Apropos Holland kan jag passa på att nämna att den summa som Holland varje år satsar på klimatanpassningsåtgärder till följd av klimatiförändringarna är inte mindre än 16 miljarder. Det ger lite perspektiv på att vi måste hantera dessa frågor för att inte få väldigt stora kostnader i andra änden.

När jag hör Edward Riedl tala om detta låter det nästan som att utredningen redan är gjord och ligger framme. Besparingar, kostnader och allt verkar vara klart. Vi ska dock avvakta utredningen och se vilka sätt vi kan utforma en flygskatt på så att det blir så bra som möjligt.

Jag ställde frågan om det är rimligt att man ska betala mer skatt om man väljer att ta tåget till ett annat land än om man väljer flyget. Jag kan inte se att det finns en sådan rimlighet. Det borde snarare vara tvärtom, eller åtminstone detsamma.

Moderaterna har som parti varit konsekventa i sin miljöpolitik, med ett par undantag – dessvärre inte på något positivt sätt. Förr statsministern sade tydligt några månader innan han tillträdde att miljön inte var någon prioriterad fråga. Anders Borg har pratat om att vi har överinvesterat i järnväg. Mot bakgrund av att samtliga partier var överens i Klimatberedningen 2009 är det synd att det inte hände mer under de åtta åren och att man inte tog till vara på de möjligheter som fanns.

Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Edward Riedl hävdar att vartenda politiskt förslag som regeringen lägger fram minskar antalet jobb. Det är ett ganska drastiskt uttalande. Låt mig räkna upp några förslag som ökar antalet jobb och sysselsättningen.

Till exempel lägger vi drygt 1 miljard på investeringar i förbättrat järnvägsunderhåll. Det ger givetvis jobb för dem som arbetar med det men också för alla företag och människor som behöver transporteras med järnvägen.

De 2 miljarder vi satsar på äldreomsorgen ger fler jobb. Likaså gör de 1,9 miljarder vi satsar på sjukvården. Vi lägger många miljarder på skola och förskola för att fler ska kunna anställas. Det handlar om direkta anställningar.

Därutöver gör vi viktiga satsningar och investeringar i utbildning, vilket skapar förutsättningar för fler jobb på längre sikt. Det gäller investeringar direkt i skolan, i utbildningskontrakt för ungdomar och i fler platser på yrkesvux och komvux. Vi stoppar också nedmonteringen av den högre utbildningen så att fler ungdomar får möjlighet till en högre utbildning.

Vidare ökar vi satsningarna på exportfrämjande, och vi vill göra om det statliga riskkapitalet så att det blir mer effektivt.

Detta är några av de förslag som regeringen har som lär öka sysselsättningen och tillväxten och minska arbetslösheten.

När man lyssnar på Edward Riedl låter det, precis som Rasmus Ling sade, som att utredningen redan är gjord. Den utredning Edward Riedl hänvisar till är gjord av Svenskt Flyg, som är en branschorganisation. Det är för att ha ett lite mer objektiva material att ta ställning till som regeringen avser att tillsätta en utredning. Den får givetvis titta på alla de olika aspekter av en eventuell flygskatt som Edward Riedl tar upp.

Anf. 89 EDWARD RIEDL (M):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka ministern för den debatt vi har haft här i kväll, även om jag är fortsatt besviken på att ni bryter ytterligare ett av de vallöften ni ställde ut före valet, Magdalena Andersson.

Som jag sade är många av de politiska förslag ni i dag lägger fram förslag som får precis motsatt effekt på sysselsättningen i Sverige, det vill säga ni försämrar svensk konkurrenskraft på område efter område. Du nämnde själv några, Magdalena Andersson, till exempel skogsnäringen. Flyget är ett annat sådant område. Jag noterar att du helst talar om allt annat än just flygfrågor.

Jag har i denna debatt försökt belysa att de miljövinster som är möjliga att uppnå med en flygskatt, både när det gäller det som man har tittat på i Sverige och erfarenheten från andra länder, är mycket marginella, om ens möjliga att registrera.

Jag har också försökt peka på effekterna i Holland och Danmark. I Holland förlorade man på ett enda år med flygskatt 13 miljarder. Jag noterade att Rasmus Ling inte tyckte att det var så farligt eftersom hela deras klimatpolitik kostade 17 miljarder. Jag måste säga att då är en flygskatt ett väldigt dumt sätt att försöka förbättra miljön, för man når vansinnigt få av de miljökonsekvenser man vill komma åt.

Branschorganisationen Svenskt Flyg visar att en flygskatt leder till betydligt färre jobb – 10 000 jobb hotas. Sverige är som sagt ett avlångt land. Vi har stora avstånd att överbygga. Det är inte möjligt att göra det på annat sätt än med flyget.

Fru talman! Min avslutande fråga till ministern måste bli: Ser inte ministern de hot med en flygskatt som jag har beskrivit? De av hennes partikamrater som ansvarar för de här frågorna såg exakt de hot jag pratar om, åtminstone före valet. Efter valet verkar ni inte se dem längre, Magdalena Andersson.

Anf. 90 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Precis som Edward Riedl säger är Sverige ett avlångt land. Vi kommer att fortsätta att flyga i Sverige i framtiden. Det är viktigt för jobb och tillväxt i hela landet, inte minst de delar som ligger långt ifrån Stockholm och som man naturligtvis kommer att flyga till även fortsättningsvis.

Det är klart att om vi lyckas bygga snabbjärnväg till Göteborg och Malmö kommer det att förändra hur mycket man tidsmässigt tjänar på att flyga jämfört med att ta tåget. Jag tror att vi kommer att se en annan utveckling framöver vad gäller flyget i Sverige. Fler kommer att ha möjlighet även tidsmässigt att välja järnväg.

Jag är glad att Moderaterna har ändrat sig när det gäller investeringar i järnväg och att de har gått ifrån att kalla snabbtåg för science fiction och säga att järnvägen redan är överinvesterad. Jag tycker att det är positivt att de har ändrat uppfattning där.

Samtidigt går det inte att komma ifrån att det finns poänger med att utreda en flygskatt. Alla de konsekvenser du pekar på, Edward Riedl, är naturligtvis något som utredningen får utreda. Jag ser att det finns hot vad gäller klimatet som vi måste ta på allvar. Vi måste ta ansvar för kommande generationer när det gäller klimathotet och klimatutmaningarna.

Denna riksdag har faktiskt beslutat att vi ska ta det klimathot som finns på allvar och att vi ska vidta åtgärder för att minska klimatutsläppen. Det måste vi göra på det ena eller andra sättet. Där har jag inte hört några förslag från dig, Edward Riedl, på hur vi ska kunna minska klimatutsläppen på andra sätt.

Vi vill titta på en utredning och se vad det får för konsekvenser för utsläppen och vilka andra konsekvenser en eventuell flygskatt kan ha. Jag tycker att det är viktigt och bra att vi genomför utredningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellationerna 2014/15:96 och 102 om syftet med borttagandet av den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen

Anf. 91 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Elisabeth Svantesson har frågat mig vilka konsekvenser jag tror att regeringens förslag om borttagande av den bortre gränsen kommer att få vad gäller antalet personer i långa sjukskrivningar och i sjuk- och aktivitetsersättning.

Hon frågar även hur jag ska säkerställa att effektiviteten i rehabiliteringen inte påverkas när den bortre gränsen tas bort. Slutligen frågar hon om Arbetsförmedlingens program Arbetslivsintroduktion kommer att upphöra.

Finn Bengtsson har frågat mig varför Socialdemokraterna så radikalt har ändrat inställning år 2014 jämfört med positionerna i regeringsställning år 2006. Han frågar även – med hänvisning till Anna Hedborg – om jag tror att min tidigare parti- och regeringskollega var helt fel ute med analyserna och förslagen i sin utredning.

Slutligen frågar han om jag är beredd att ta konsekvenserna av en slopad bortre tidsgräns i sjukförsäkringen om effekten skulle bli den som vi har anledning att frukta av historiska erfarenheter i närtid, det vill säga ett raskt ökat ohälsotal som hotar statsbudgetens utveckling, och i så fall vilka alternativa åtgärder för att hindra en skenande kostnadsutveckling jag vill föreslå.

Dessutom frågar han vilka rehabiliteringsinriktade och arbetsmarknadspolitiska åtgärder jag avser att erbjuda människor som befinner sig i ett bidragsberoende för försörjning som enbart bygger på passiv ersättning utan andra kontrollmekanismer och vilket stöd utanför Försäkringskassans domän som kan garanteras individen.

Låt mig först konstatera att under åren 2010–2013 har drygt 75 000 personer utförsäkrats från sjukförsäkringen. Detta har i många fall medfört oerhört lidande för enskilda drabbade. Många har fått vidkännas betydande ekonomiska förluster, och antalet personer i behov av stöd från kommunernas socialtjänst har ökat radikalt.

Samtidigt som antalet utförsäkrade har varit mycket stort har vi kunnat konstatera att sjukpenningtalet har stigit med 50 procent för kvinnor och med 36 procent för män sedan 2010 och att det fortsätter att stiga, trots att den bortre tidsgränsen ännu finns kvar. Denna har således inte varit effektiv när det gäller att minska sjukfrånvaron på arbetsmarknaden.

Regeringens politik syftar till att återupprätta det grundläggande syftet med sjukförsäkringen och till att göra sjukförsäkringen mer human och förutsägbar. Sjukförsäkringen är till för att ge trygghet, och ersättning ska lämnas den tid det tar för individen att återfå arbetsförmågan. Människor ska erbjudas rehabilitering och stöd för omställning när så behövs. Utgångspunkten är naturligtvis att snabbt kunna komma tillbaka till arbete igen.

Den bortre tidsgränsen har inneburit att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har fått använda mycket resurser för att underlätta övergången från sjukförsäkringen till arbetsmarknadspolitiken, detta för människor som många gånger varit alldeles för sjuka för att kunna tillgodogöra sig några som helst arbetsmarknadspolitiska insatser.

När den bortre tidsgränsen avskaffas ges myndigheterna möjlighet att fokusera på de individer som är i behov av och kan tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska insatser. Genom denna fokusering kan insatser liknande dem som erbjöds inom Arbetslivsintroduktionen ges betydligt tidigare än efter två och ett halvt år.

Fru talman! Jag hälsar socialförsäkringsministern välkommen till kam-
maren.

Finn Bengtsson och jag har ställt olika frågor – jag tror att det är sam-
manlagt sex stycken – till socialförsäkringsministern därför att vi är be-
kymrade.

Jag vill börja med att berätta om en kvinna i Örebro som heter Linnea.
Hon är en av alla de personer som under väldigt lång tid var sjukskriven.
Hon hade fastnat i de långa sjukskrivningarna, som vi såg tidigare. Det
närmade sig uppåt tio år innan hon själv – jag pratade mycket med henne
om detta – tog tag i situationen. Hon kände nämligen: Det är ingen som
bryr sig om mig här hemma. Jag är institutionaliserad av min sjukskriv-
ning.

Till slut kontaktade hon Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen
och sade: Jag vill få till ett samtal. Jag vill komma ut på arbetsträning.

När vi senare förändrade sjukförsäkringsreglerna tog sig Linnea vi-
dare, inte helt frisk men med mycket arbetsförmåga, till att studera. Hon
studerade till socionom. Och på sommaren, när hon pluggade, började hon
för första gången på nästan ett decennium att arbeta heltid.

Att gå från den långa sjukskrivningen in i arbete var någonting nytt för
Linnea. Någon frågade efter henne. Någon såg att hon behövdes.

Det här är hela utgångspunkten för den sjukskrivningsreform som alli-
ansregeringen tidigare införde.

Jag ser en utmaning i det som nu är, vad jag kan se, socialförsäkrings-
ministerns enda förslag i budgeten: att helt enkelt ta bort den bortre grän-
sen. Det finns en väldigt stor risk att människor återigen kommer att göm-
mas och glömmas i långa sjukskrivningar. Det har ju varit lite av Social-
demokraternas tidigare affärsidé för att lyckas uppnå sina arbetslöshets-
mål. Men människor är för viktiga för att glömmas bort.

I en budget som regeringen har lagt fram nämner man detta med bara
några få meningar. Sedan kan man inte, inte ens i det här svaret, ge besked
om vad det här de facto kommer att innebära för människor.

Socialförsäkringsministern svarar att regeringen vill återupprätta det
grundläggande syftet. Men vad menas med det? Är det tiden före 2006
som ministern vill tillbaka till? Är det grundläggande syftet med sjukför-
säkringen att människor inte ska få rehabilitering? Är det grundläggande
syftet att det inte ska finnas tydliga gränser som faktiskt hjälper människor
och som tvingar myndigheter att sätta människor i fokus? Är det grund-
läggande syftet att man ska kunna vara, som Linnea, i sjukförsäkringen i
princip hur länge som helst utan att någon bryr sig?

Jag menar att ALI och de arbetsmarknadspolitiska insatser som perso-
ner får som lämnar försäkringen har varit grundläggande och centrala. 10
procent av dem som har lämnat har gått till jobb. Det är 40 procent i ar-
betsmarknadspolitiska insatser.

När man möter de här personerna berättar de det som Linnea berättar:
att de har blivit sedda och att de har kommit vidare. Andra går tillbaka till
sjukförsäkringen.

Regeringen beskriver detta som ett stort svart hål. Men det händer
någonting efter de här två och ett halvt åren. Väldigt många har andra typer
av ersättningar, även om de inte är kvar i sjukförsäkringen.

Jag menar att det här svaret inte lämnar tydlighet om vad regeringen vill. Man vill ta bort en gräns. Det deklarerar man. Man vill återupprätta ett grundläggande syfte, men man förklarar inte vad det är. Det väcker många fortsatta frågor som jag hoppas att socialförsäkringsministern kan reda ut i interpellationsdebatten.

Anf. 93 FINN BENGTSSON (M):

Fru talman! Sverige är ett fantastiskt land att leva i. Vi kan väl säga att Sverige är ett land där man också är väldigt frisk och blir gammal. Vi blir bland de äldsta i världen. Under det senaste halvsekle har folkhälsan förbättrats radikalt.

Vi kan titta tillbaka blott lite drygt tio år. Hur såg det då ut med den friska svenska befolkningen? Den var allra mest sjukskriven i förhållande till hur det var i alla jämförbara länder. Det var inte bara det att man var sjukskriven i väldigt stor omfattning. Man var dessutom sjukskriven dubbelt så länge som i andra länder där folkhälsan inte var bättre. Någonting var väldigt fel.

Toppåret 2002/03 hade Sverige 220 000 helårssjukskrivna. Det var 550 000 med förtidspension 2006, när alliansregeringen tog över. I genomsnitt var alltså en person i arbetsför ålder sjukfrånvarande 40 dagar per år. Ungefär en av fem i arbetsför ålder försörjdes av sjukförsäkringen. Det fanns dessutom geografiska skillnader i sjukskrivningarna som inte motiverades medicinskt.

Hur kunde detta komma sig? Ja, det undrade dåvarande statsminister Göran Persson, som fick en vision av att det här var helt sjukt. I förhållande till 2002 skulle man halvera ohälsotalen fram till 2008, skrev han i budgetpropositionen 2002/03.

Det var visionärt. För att åstadkomma detta tillsatte han en utredare, den tidigare socialdemokratiska socialförsäkringsministern Anna Hedborg, som fick i uppdrag att bland annat se om det inom den svenska socialförsäkringen saknas en bortre gräns. Anna Hedborg levererade så småningom sin gedigna utredning 2006. I denna rapport kan man bland annat läsa: "I de allra flesta länders sjukförsäkringar är den tid under vilken individen kan uppbära sjukpenning begränsad. Det gör att alla vet att det är viktigt att åtgärder sätts in snabbt. Den svenska sjukförsäkringen präglas av motsatsen. Alla tycks vänta på alla utan att något sker."

Sedan förlorade Socialdemokraterna regeringsmakten, och denna gedigna utredning gick över till alliansregeringen, som i allt väsentligt effekterade de önskemål som Anna Hedborg hade ställt upp i sin utredning.

Detta är någonting som den nuvarande regeringen, Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet, vill riva upp. Man vill backa tillbaka till en situation som vi i närtid såg som helt sjuk, det vill säga att en befolkning som var bland de friskaste i världen hade de allra längsta sjukskrivningstiderna för alldeles för många.

Det här kommer att få dramatiska konsekvenser, inte minst i budgeten. Och när man tittar på den budgetprognos som är lagd på utgiftsområde 10 ser man inga förstärkningar som tar någon höjd för sådana ohälsotal som vi hade när den bortre tidsgränsen inte fanns.

Det är också intressant att LO i sitt remissvar med anledning av Anna Hedborgs utredning förslog att man skulle ha 15 månader som den maximala tiden för att ha rätt att uppbära sjukpenning – det var innan Alliansen

tog över regeringsmakten. Nu vet vi att när Alliansen införde den bortre gränsen var det dubbelt så lång tid – 30 månader.

Det är ganska skrämmande att se hur Socialdemokraterna nu har vänt på kuttingen och tänker sig tillbaka till en tid då man i den förra regeringen inte kunde hantera detta. Nu ser man till att vi äventyrar människors hälsa genom att låsa in dem i långtidssjukskrivningar som ofelbart leder till förtidspensioneringar. Det gör man i stället för att bidra med aktiva åtgärder för att hjälpa folk tillbaka till en arbetsmarknad och ett arbete.

Jag vill gärna ha svar på hur den nuvarande socialförsäkringsministern tänker, givet detta historiska perspektiv.

Anf. 94 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Tidsgränsen har gett den enskilde ett verktyg för att kunna ställa krav på myndigheterna. Tas den bortre gränsen bort tappar den enskilde incitament för kravställande och för att få stöd i tid för sitt friska jag.

Att passivt förvisas till utanförskap, där inte ens någon undrar hur man mår, är destruktivt även för en frisk person.

Låt mig berätta om Eva. Hon blev förtidspensionerad som 22-åring. I dag är hon 30 år och arbetar 25 procent efter år av utanförskap. Hon försökte under de här åren att få arbetsträna, men det var ingen som ville lyssna på det, för hon var förtidspensionerad. Hon var liksom avbockad, som en person som inte längre behövde få någon hjälp.

Det var exakt därför som den bortre tidsgränsen kom till. Hedborgs utredning 2006 visade tydligt på de negativa effekterna av ett flytande förhållningssätt gentemot långtidssjukskrivna. Det var det alliansregeringen tog fasta på när den S-tillsatta utredningens slutsatser kom fram. Och då gjorde alliansregeringen reformen generösare än vad som var förslaget i utredningen.

Före Alliansens reform glömdes människor bort i tystnad. De fick inte adekvat rehabilitering eller effektivt arbetsmarknadsstöd. Dessutom försvann de ur statistiken. S-regeringen har som mål att Sverige år 2020 ska ha lägst arbetslöshet i EU. Under Göran Perssons tid som statsminister var målet 4 procent. Men det infriades aldrig, inte ens i högkonjunktur. Trots att förtidspensionerade, långtidssjukskrivna och personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder togs bort ur statistiken gick det aldrig att uppnå det målet.

Jag hoppas verkligen att det inte finns någon koppling mellan regeringens arbetslöshetsmål och förslaget om att ta bort den bortre tidsgränsen. Jag undrar därför, fru talman: Hur kan den enskilde ställa krav på stöd, effektiv rehabilitering och arbetsmarknadspolitiska insatser om den bortre tidsgränsen tas bort?

Anf. 95 PHIA ANDERSSON (S):

Fru talman! När jag lyssnar på interpellanterna känner jag att det behövs en lite mer nyanserad bild för att kunna få en bra diskussion.

Under tio års tid arbetade jag med rehabilitering för långtidssjukskrivna. Jag såg vad som hände när man peakade, och jag var med när man gjorde utredningar för att titta på orsaken.

Väldigt mycket hände på arbetsmarknaden under 90-talskrisen. Man slimmade organisationer, och många människor slogs ut. De hade inget att

gå tillbaka till. Ingen frågade efter dem på arbetsmarknaden. Det var lätt att ersätta personen med en ny.

Det där tog vi krafttag emot rent politiskt med samverkan, Finsamförbund och så vidare, där man samlade alla resurserna för att kunna fokusera på att personen skulle kunna komma tillbaka.

Precis de berättelser som Elisabeth Svantesson talar om har jag i mitt bagage också.

Det hände inte efter 2006. Det hade hänt innan. Det var på väg, och det hade faktiskt även svängt. Någon form av balans i diskussionen måste vi ha så att ingen tror att allt har hänt efter 2006. Så är det inte. Jag vet det. Jag var själv delaktig i att se den ena efter den andra gå tillbaka i arbete. Vi pratar här om 10 procent. Jag jobbade i en verksamhet där 60 procent av de långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa kunde gå tillbaka, eftersom man samordnade.

Det finns så mycket bra och beprövade saker som vi kan göra tillsammans för människor. Att kasta ut barnet med badvattnet bara för att man byter på det sättet är helt fel. Den bortre parentesen har gjort människor illa. Jag har följt de här frågorna, eftersom jag har varit besjälad av dem i så många år, och jag har sett vad som har hänt när människor har blivit utförsäkrade. Det handlar inte om att gömma dem tidigare; de är lika gömda nu i försörjningsstöd, fas 3 och andra verksamheter.

Någon balans i den här diskussionen tycker jag att alla de som är långtidssjukskrivna förtjänar. De förtjänar inte att bli fattiga för att de är sjuka. Åtgärder behöver sättas in mycket tidigt. Jag var med om att sätta in rehabplaner redan efter fyra veckors sjukskrivning. Där det inte var möjligt var man beredd att komma tillbaka när det var möjligt. Det var oerhört viktigt att ha en dialog hela vägen.

Nu pratar jag om tiden före 2006. Låt oss inte tro att bara för att man satte en bortre parentes så började en massa saker hända. De hade faktiskt börjat hända tidigare.

Därför tycker jag att vi ska ha den kunskapen med oss och ta vara på de goda exemplen och av det se framåt och se vad vi behöver göra, speciellt nu när sjukskrivningarna ökar igen. Varför gör de det? Hur ser arbetsmarknaden ut nu? Påverkar det på något sätt? Vad kan vi göra tillsammans?

Anf. 96 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Fru talman! De flesta av oss har förmånen att vara friska och ha ett arbete att gå till en stor del av livet. Andra råkar ut för ohälsa och arbetslöshet eller någonting annat som leder till en längre eller kortare tid i en situation när vi inte kan jobba. Ingen av oss kan på förhand veta hur livet kommer att bli, och det är också därför som det är så viktigt att ha en generell välfärd och en bra sjukförsäkring.

Under de senaste åren har stödet för en gemensamt finansierad socialförsäkring ökat samtidigt som tilliten till sjukförsäkringen kraftigt har minskat. Det är inte så konstigt, eftersom över 75 000 människor har utförsäkrats – inte på grund av att de blev friska och fick den hjälp de behövde, utan trots att de fortfarande är sjuka. De har passerat en tidsgräns som den tidigare moderatledda regeringen fastslagit.

Det låter bra med en arbetslinje och en rehabiliteringskedja. Men verkligheten är någonting annat. Det räcker inte med att kalla det rehabiliteringskedja och därmed ge bilden av att sjuka människor får den hjälp de behöver för att komma tillbaka till arbete. Verkligheten är att det har blivit en kedja med fastslagna tidsgränser som i många fall leder ut i fattigdom.

För mig som socialdemokrat är det viktigt att sjukförsäkringen är en brygga till återgång i arbete, att sjukförsäkringen ger rehabilitering och ekonomisk trygghet under sjukdomstiden. Jag kan förvånas över att interpellanterna tar en fajt för den reform med en bortre tidsgräns som har så många avigheter. Det är väl bättre att se vad som är problemet i dagens sjukförsäkring. Den brister när det handlar om rehabilitering, och vi har en bortre tidsgräns där väldigt många människor tvingas ut från sjukförsäkringen trots att de fortfarande är sjuka.

Låt oss därför diskutera hur vi kan göra detta bättre. Hur kan vi samarbeta för att säkerställa att människor får den rehabilitering de behöver? Hur kan tidsgränserna i sjukförsäkringen bli en garant för mig som sjuk och mina krav och rättigheter utan att bli en gräns för när jag har passerat något som politiken fastslår: Till den här dagen kan du vara sjuk, men bortom det handlar det om det egna engagemanget, för då är det inte längre rimligt.

Jag hoppas därför att debatten i sakfrågan framöver under den här perioden verkligen kan handla om hur vi gör dagens sjukförsäkring ännu bättre. Hur säkerställer vi rehabilitering? Hur kan vi förändra och ta bort den bortre tidsgränsen som så tydligt har baksidan att sjuka människor inte längre har tillgång till vår generella välfärd?

Anf. 97 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Fru talman! Jag kan inledningsvis konstatera att jag till del håller med våra interpellanter. Det sista vi vill är att komma tillbaka till en situation där människor förtidspensioneras från arbetsmarknaden och glöms bort. Det har Sverige inte råd med. Vad vi behöver är att ta ansvar för och se till att skapa förutsättningar för att ta vara på människors förmåga till arbete och att stärka de insatser som leder till att människor kommer tillbaka till arbete.

Jag håller också med Fredrik Lundh Sammeli. När det gäller den delen av sjukförsäkringen som handlar om den bortre tidsgränsen tror jag inte att effekten har blivit som ni förväntade er. Vi kan konstatera att väldigt många människor utförsäkras från sjukförsäkringen. Detta sker dagligen och stundligen. Detta innebär mycket lidande för de enskilda.

Vi kan också konstatera att väldigt många som utförsäkras kommer tillbaka till sjukförsäkringen igen. Det är ca 60 procent av dem som utförsäkrades första gången. Av dem som håller på att återförsäkras för andra gången är det 70 procent. Väldigt många av dem är dessutom kvinnor. Bara för att man börjar räkna från noll betyder det ju inte att sjukdomsperioden har blivit kortare. Man blir inte heller friskare för att man utförsäkras.

Jag har en bakgrund där jag under ganska många år har följt utvecklingen inom det här området. I början av 2000-talet, när det rådde höga sjukskrivningstal, var jag bland annat vice ordförande och ansvarig för att samordna arbetsmiljöarbetet bland tjänstemännen i Göteborgs stad. De senaste åren sedan 2010, när vi har sett sjukskrivningstalen återigen öka,

har jag varit förbundsordförande för ett av de stora fackförbunden på svensk arbetsmarknad som organiserar främst kvinnor inom just tjänstemannasektorn.

Vi måste se svängningarna, och de har varit återkommande, när det gäller sjukskrivningar. De fanns också i mitten av 90-talet. Vi har varje gång sett att det till stor del har handlat om kvinnor. Många gånger har vi sett som en röd tråd att det handlar om psykiska diagnoser.

Vad som behövs är ett resonemang om hur vi åstadkommer en bättre rehabilitering i sjukförsäkringen, hur vi åstadkommer bättre förutsättningar när det gäller tidiga åtgärder för att få tillbaka människor till jobb. Vi vet att när man har gått sjukskriven i två och ett halvt år är man långt gången i sin sjukskrivning. Åtminstone är min erfarenhet att man då också är passiviserad.

Jag har blivit glad när jag har hört de exempel som flera av interpellanterna har lyft upp här. Det är solskensexempel. Sådana vill vi också se i framtiden. Naturligtvis ska vi ha en sjukförsäkring som också ger människor möjlighet att komma tillbaka.

Flera utredningar finns på området. Jag kommer gärna tillbaka till dem i ett senare inlägg där jag också kan redogöra för de kraftfulla insatser som regeringen vill göra för att stärka rehabiliteringen. Vi ser gärna en dialog över blockgränserna.

Anf. 98 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Dessa två interpellationer handlar först och främst om konsekvenser av borttagandet av gränsen. Det här är inte en allmänpolitisk debatt om sjukförsäkringssystemet, även om vi gärna kan ha en sådan också, men den kan vi ta vid ett annat tillfälle. Det här handlar om synen på gränsen. Det är klart att det hänger ihop med hela reformen. Min grundfråga i min interpellation handlade om konsekvenser och risker. Jag ställer mig fortfarande frågan om socialförsäkringsministern ser några som helst risker med att ta bort gränsen eller om det bara är en blå himmel över att göra detta.

Vi vet att olika bedömare är tveksamma. Eva Nordmark har uttryckt att TCO ställer sig frågande till att ta bort tidsgränsen för sjukpenningen och att man inte vill se en tillbakagång till tiden före 2008.

Inspektionen för socialförsäkringen varnar också för att borttagande av tidsgränserna kommer att leda till att vi snabbt åter är i ett sådant läge som det var förr.

Det är välkänt att Jan Rydh, utredare och före detta landshövding, som återfinns på både Karolinska Institutet och Danderyds sjukhus, konstaterar att bara om taket för försäkringen höjs och den bortre gränsen tas bort kommer statens, och kanske också arbetsgivarnas, kostnader för sjukfrånvaron att på nytt öka. Det finns all anledning att anta att också sjukfrånvaron mätt i antal frånvarodagar kommer att öka. Det är en hel del experter som oroar sig för detta, och det är vad denna fråga handlar om. Min fråga till socialförsäkringsministern rör konsekvenserna. Finns det inga risker? Är det bara en blå himmel över detta förslag?

Det är intressant att ta del av hur socialförsäkringsministern ser på ALL. När man lyssnar på ministern får man bilden att fram till den dagen får man inte hjälp eller stöd. Avstämningpunkterna betyder inte någonting,

och man har inte heller kontakt med Arbetsförmedlingen. Gemensam kartläggning inträffar ofta inom två och ett halvt år.

Det fanns en anmärkningsvärd mening i statsrådets svar, nämligen att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har fått använda för mycket resurser för att underlätta övergången från sjukförsäkring till arbetsmarknadspolitik. Man har fått använda för mycket resurser för att underlätta övergången! Jag kan ställa upp på att ministern och jag inte delar bilden av om pengarna används på rätt sätt, men att säga att för mycket resurser har använts för att underlätta övergång ställer jag mig frågande till. Jag vill gärna höra vad socialförsäkringsministern egentligen menar. Fokus måste väl ändå vara på att människor ska komma tillbaka.

Hur ska samarbetet med Arbetsförmedlingen se ut? Just nu är det många frågor och få svar. Människor undrar. Det finns alltid en oro hos sjukskrivna människor om vad som händer efter de två och ett halvt åren. Många upplever när de kommer till Arbetsförmedlingen att de får stöd och hjälp.

Jag är absolut beredd att diskutera. Jag tycker att vi ska göra det här. Hur kan vi fortsätta att utveckla en reform? Vad kan förbättras? Hur kan människor få hjälp tidigare? Vad är det som gör att just borttagandet av gränsen är det absolut första och viktigaste steget till att underlätta för människor att komma i arbete? Det är för mig en gåta. Jag tycker inte att ministerns skriftliga svar eller hennes muntliga svar på min interpellation har visat på de fantastiskt positiva konsekvenserna, och jag tycker inte heller att ministern kan redogöra för några som helst risker. Därför ställer jag mig frågan om regeringen verkligen har funderat igenom de ekonomiska konsekvenserna för staten och framför allt för individen av borttagandet av gränsen.

Anf. 99 FINN BENGTTSSON (M):

Herr talman! Jag tycker precis som Elisabeth Svantesson att vi ska fokusera på frågan som handlar om borttagandet av den bortre gränsen.

Eftersom det har vittnats så mycket om egna yrkeserfarenheter av försäkringskassa och så vidare vill jag också vittna lite grann om mina erfarenheter som sjukskrivande läkare. Detta var jag i början av 2000-talet. Jag kan beskriva hur det var när patienterna kom in. Det första de började diskutera var inte den sjukdom de hade utan hur de skulle få en sjukskrivning. Det fanns alltså ett helt orimligt tryck på den sjukskrivande läkaren. De krävde sin rätt att få ut en sjukskrivning innan det ens hade fastställts en diagnos. Det var den verklighet som ledde till att hela sjukförsäkringen löpte amok.

Åren 2002–2003 fick Försäkringskassans tjänstemän en bonus för att efter ett års sjukskrivning flytta över folk i förtidspension. Det kunde gälla människor som var under 18 år. Det var något fullständigt sanslöst. Den verklighetsbeskrivningen ska vi ha med oss.

Låt oss tala om den bortre gränsen. Vad gäller i dagens regelverk? Visst! Här talas om 75 000 som har lämnat sjukförsäkringen. Det är faktiskt 100 000 som når den bortre gränsen. 25 procent har undantag från den bortre gränsen enligt nu gällande regelverk. Det glöms ofta bort. 25 procent går direkt vidare utan någon bortre gräns. Men för 75 procent finner man inte någon anledning till detta. De går därför ut i det som heter arbetslivsintroduktion.

Prot. 2014/15:23

18 november

Svar på
interpellationer

Ministern nämnde att 60 respektive 70 procent återvänder till sjukförsäkringen. Jag har lite andra siffror. Jag fick de allra senaste från delårsrapporten från Försäkringskassan. 55 procent går tillbaka till sjukförsäkringen och 45 procent går inte tillbaka till sjukförsäkringen. Nota bene att även om vi tar ministerns siffror på 60 och 70 procent innebär det 40 respektive 30 procent som inte återvänder till sjukförsäkringen med en garanti att hamna i förtidspension. Det var det gamla problemet. Därför finns det en hel del värden. Vad har de människor som inte går tillbaka att vinna personligen? Om de förtidspensioneras får de ökad risk för följsjukdomar, till exempel depression, social isolering, förlorat självförtroende, sänkt livskvalitet, missbruk, till och med självmord. Förtidspensionärer har dessutom en ökad konsumtion av hälso- och sjukvård som tränger undan behov för övriga som kan behöva sjukvård.

Sedan kommer det allra viktigaste, nämligen att forskningen visar att risken att dö i förtid ökar upp till sju gånger för den som har förtidspensionerats, inte minst troligt som ett resultat av förtidspensioneringen i sig. Det är den slutsats som forskarna drar. Glädjande nog befinner sig några av de ledande forskningsgrupperna i Sverige.

Med de siffrorna kan man undra hur humant det är att låta någon bli förtidspensionär i stället för att prova möjligheten att komma in på arbetsmarknaden. Bland dem som inte går tillbaka till sjukförsäkringen är det mer än 10 procent som har fått ett arbete.

Vi debatterade denna fråga förra mandatperioden i kammaren. Då sade Socialdemokraterna att det var fråga om någon procent. Alliansen hade siffror som belyste att det var många fler. Socialdemokraterna vägrade att räkna dem som hade stöd i sin anställning, det vill säga lönebidrag. Snacka om att vara inhuman!

Det är viktigt att konstatera att vi inte själva har tagit fram dessa siffror. Den 17 november lämnade analyschefen på Försäkringskassan, Laura Hartman, en intressant rapport som i princip styrker allt det jag säger nu. Jag vill för säkerhets skull få fört till kammarprotokollet och inpränta i mitt avslutande inlägg att det är hennes ord, som får anses vara trovärdiga ord från en analyschef med högt renommé inom myndigheten.

Anf. 100 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! I ministerns svar står det att läsa:

”När den borte tidsgränsen avskaffas ges myndigheterna möjlighet att fokusera på de individer som är i behov av och kan tillgodogöra sig arbetsmarknadspolitiska insatser.”

Den meningen är besynnerlig. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har under de senaste åren utvecklat en modell tillsammans med den enskilde som handlar om gemensam kartläggning. Dessutom har man i många fall – jag vågar nog påstå i de allra flesta fall – i mycket god tid före de 30 månaderna börjat arbeta för att successivt slussa ut den som är sjukförsäkrad, sjukskriven, till arbetsträning etcetera.

Jag förstår inte den meningen, och det vore bra om ministern kunde vidareutveckla den.

Jag har tre frågeställningar, och jag upprepar den som jag hade i mitt första anförande.

Hur kan den enskilde ställa krav på stöd och effektiv rehabilitering om tidsgränsen tas bort? Hur kan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan

bli effektivare när de inte har en tidsgräns att arbeta emot? Hur ser konsekvensanalysen på individnivå ut om den bortre gränsen tas bort?

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

Anf. 101 PHIA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag tror att vi är ganska överens om att det är oerhört viktigt att det görs insatser under sjukskrivningen för att människor ska komma tillbaka. Men jag är också helt övertygad om att det är precis det som är det viktiga, inte att man har en administrativ gräns och säger hit men inte längre.

Det måste vara individens behov som styr, och det måste vara att göra insatser så snabbt som man bara kan – alla känner till tremånadersregeln och så vidare. Det gäller att se till att skapa förutsättningar för människor att komma tillbaka.

Det finns en viktig faktor som ingen har nämnt, och det är: Vad var det som gjorde att de blev sjuka? Vad är det på arbetsmarknaden som gör att människor slås ut från arbetet? Det är inte bara fysiska sjukdomar, utan det är också psykiska. Det är framför allt de som ökar nu och framför allt bland kvinnor.

Då måste det vara viktigt att se: Vad var det som gjorde att de blev sjuka? Kan man ändra någonting där? Alla de insatser som görs för att människor inte ska bli sjuka eller underlätta för dem att återgå till arbete – det är det som är helt avgörande, inte om det finns ett datum vid ett visst tillfälle.

Därför är det så viktigt att göra sjukförsäkringen human igen, för många människor har varit väldigt illa. Låt oss vara överens om det också! Så har det varit – jag har träffat många av dem.

Att ha en human sjukförsäkring som blir en brygga tillbaka till det arbete man hade eller ett nytt arbete – det är det gemensamma uppdraget. Jag hoppas att vi kan göra det i samverkan.

Anf. 102 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Lyssnar man på interpellanterna kan man ibland få bilden av att nuvarande sjukförsäkring inte har några problem – ingen hamnar i kläm, alla får rehabilitering, ingen drabbas av politikens fyrkantiga regel som drar en gräns i antal dagar, som betyder att före det kan man vara sjuk och efter det finns inga problem, för någonting magiskt händer.

Men vi vet alla att det inte är verkligheten. Vi kan alla lyfta fram de goda exemplen, men vi vet också hur mejlkorgen ser ut och hur mötena med människor runt om i landet har varit de senaste åren.

Över 75 000 personer är utförsäkrade trots att de fortfarande är sjuka. Det är en orimlig situation med dagens sjukförsäkring. De flesta som har utförsäkrats och inte har fått komma tillbaka till sjukförsäkringen finns i mer eller mindre passiva åtgärder hos Arbetsförmedlingen.

Det finns också ett jämställdhetsperspektiv som jag tycker att det är viktigt att lyfta fram i den här debatten. Över 70 procent av alla utförsäkrade är kvinnor.

Det är en verklighet som verkligen förpliktar i den politiska debatten. Hur kan vi säkerställa att vi har en sjukförsäkring som möter den ökning vi i dag ser? Hur kan vi, som Phia Andersson lyfte fram, säkerställa att vi har en arbetsmiljö som gör att människor inte hamnar där? Och hur kan vi med gemensamma krafter förändra det som i dag är väldigt galet?

Samhället som helhet vinner på att ha en försäkring som bidrar till omställning och som säkerställer att personer som drabbas av sjukdom inte slås ut vare sig från arbetsmarknaden eller från samhället.

Anf. 103 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):

Herr talman! Jag kan återigen konstatera, som många här har sagt, att bara detta att det finns en bortre tidsgräns inte betyder att man har blivit frisk.

När vi pratar om siffror, hur många som har utförsäkrats och hur många som har gått tillbaka till arbete kan vi konstatera – det är också en erfarenhet som jag har med mig – att vi har haft en kraftig förhöjning när det gäller försörjningsstöd, ekonomiskt bistånd, för människor som har ramlat ur bland annat sjukförsäkringen.

Bara det att man blir utförsäkrad och hamnar i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd eller hamnar på försörjningsstöd betyder inte att man har blivit frisk. Tvärtom betyder det kanske att man har hamnat i ett socialförsäkringssystem som egentligen inte är konstruerat för att tillvarata de behov man har, som handlar om att man kanske fortfarande är sjuk.

Vi vet också att det är människor som har ramlat helt och hållet mellan stolarna och som i dag försörjs av sina närstående. Vi vet, precis som ni lyfte fram, att det finns en och annan solskenshistoria i detta, men det finns också många människor som har drabbats väldigt hårt av utförsäkringarna i sjukförsäkringen.

Jag håller med de tidigare talarna om att vi gemensamt bör fokusera på det som vi vet är det kvarstående problemet när det gäller sjukförsäkringen, nämligen hur vi kan rikta resurser och gemensam kraft såväl politiskt som från relevanta myndigheter på att skapa förutsättningar att tillvarata människors arbetsförmåga och skapa en snabb återgång till arbete.

Där vet vi i dag att det finns mer att göra. Försäkringskassan säger själv att man ibland kommer in alldeles för sent med sina åtgärder. Vi vet att det finns mer att göra i dialog med arbetsmarknadens parter när det gäller rehabilitering och det förebyggande arbetet ute på arbetsplatserna. Och vi vet från tidigare perioder när vi har haft höga sjukskrivningstal att det är när vi får aktiva arbetsgivare ute på arbetsplatserna, när vi får till det med tidiga rehabiliteringsinsatser, som vi lyckas få ned sjukskrivningarna. Det är när vi lyckas samla oss politiskt.

Som socialförsäkringsminister är jag naturligtvis väldigt oroad över de ökade sjukskrivningstal vi har sett de senaste åren. Jag är också väldigt oroad över den prognos jag fick från Försäkringskassan bara häromveckan som pekar på en eventuell ytterligare ökning de kommande åren om vi nu inte lägger resurserna på rätt ställe.

Det är precis det jag menar när jag i mitt interpellationssvar säger att vi nog bör fasa ut ALI eftersom det inte har gett de effekter som vi hade önskat eller kanske hoppats på när det gäller människors återgång i arbete.

Vi vet också – det har myndigheterna själva talat om för mig – att det här är resurskrävande för myndigheterna och att deras tid, kraft och kompetens i stället bör fokusera på att få en större kraft i rehabilitering och återgång i arbete. Jag tror att det är väl använd tid och väl använda resurser ute på våra myndigheter. Jag ser fram emot en samverkan om det.

När jag lyssnar på Finn Bengtssons erfarenheter från början av 2000-talet tycker jag verkligen att de är förskräckliga. Vi vill inte tillbaka dit. Det är också det som TCO uttrycker när man är orolig för att vi plockar bort den borte gränsen.

Anf. 104 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Några ord om de kvarstående utmaningarna. Det finns alltid saker att förbättra och utveckla, men det förslag som vi de facto diskuterar, det som regeringen har lagt på riksdagens bord, handlar om borttagandet av en gräns. Jag ser inte gränsen som den kvarstående utmaningen. Gränserna i sjukförsäkringen har underlättat för och satt tryck på myndigheter att ge det stöd som enskilda behöver. Jag har gärna en mer generell diskussion om sjukförsäkringen vid ett annat tillfälle. Nu diskuterar vi gränsen.

Jag tycker inte att jag har fått svar på frågorna om ministern ser någon risk med att ta bort gränsen. Är det en enkel väg? Är det bara att ta bort den för att allting ska lösa sig?

Jag vill säga något om ekonomin eftersom ekonomin för den enskilde har kommit upp i debatten. Jag ser nämligen risken att man lämnar människor längre i sjukförsäkringen och att de inte får det stöd och den hjälp de behöver när man tar bort gränsen. Jag ser risken att förtidspensionerna ökar igen. Den ekonomiska utsatthet som väldigt många upplevde före 2008 – att man blev förtidspensionerad med väldigt låg ersättning och faktiskt dömd till lång tid i stor ekonomisk utsatthet – ser jag som en större risk än det är att ta tag i de utmaningar som finns här och nu. Jag ser att risken med att ta bort gränsen är att det leder åt fel håll för individen.

Slutligen ser jag en risk för staten. Vi ser att sjukskrivningarna ökar. Hur kommer staten att hantera det om man tar bort gränsen? Det finns en liten tabell i finansplanen om bland annat gränsen, där man avsätter 6 extra miljarder för oförutsedda hushållsavgifter. Det visar att det här kommer att kosta pengar. Vi vet inte vad effekterna blir kostnadsmässigt. Jag tror att de blir stora, och jag ser risker för individen och för statens finanser med det här förslaget.

Anf. 105 FINN BENGTSSON (M):

Herr talman! Ja, socialförsäkringsministern, jag vill också gärna ha samverkan över parti- och blockgränserna för en sådan här viktig sak. Sjukförsäkringen är kanske den viktigaste socialförsäkring vi har. Men man måste vara ärlig och beskriva den så som den ser ut i dag om vi ska kunna komma vidare. Jag menar att det finns saker som behöver göras med sjukförsäkringen i dag, men 2002 och 2003 var det katastrof.

I dag finns det för 25 procent ingen borte gräns. Det är i dagsläget 23 700 personer som har undantagsvillkor. Det kan ni väl vara ärliga och säga.

Ministern talar om att det finns en och annan solskenshistoria. Solskenshistorierna omfattar nu 37 100 personer, enligt Försäkringskassans egen senaste statistik. Det är de som inte återvänder efter att ha lämnat sjukförsäkringen utan är kvar hos Arbetsförmedlingen eller i arbete. 37 100 solskenshistorier ska alltså ställas mot 37 100 i förtidspension med alla skadliga hälsoeffekter som det medför. Kan vi utgå från detta i stället tror jag att vi kan diskutera samverkan.

Prot. 2014/15:23
18 november

Svar på
interpellationer

Jag vill också slå hål på myten om ekonomiskt försörjningsstöd. SKL gjorde en utredning av detta, då frågan kom upp under förra mandatperioden. Det visade sig att det ekonomiska försörjningsstödet, alltså socialbidraget, har ökat med mindre än 1 procent. Det har alltså i princip inte ökat på grund av sjukförsäkringsreformen.

Jag tycker att vi måste kunna vara ärliga i debatten och säga att vissa saker, vissa argument, ska man inte ha för att ta bort den bortre gränsen när det finns så många bra undantag, när det finns så många solskenshistorier som jag nämnde och när det faktiskt inte belastar socialbidragen i kommunerna på något anmärkningsvärt sätt. Kan vi hålla oss där tror jag att vi kommer att ha en mycket bättre diskussion framgent.

Men jag är nöjd med att den rapport som lämnades av Försäkringskassan den 17 november i princip belyser den historik jag har beskrivit. Man säger att detta med att flytta över sjukskrivna till förtidspension var det enskilt farligaste som hände under Socialdemokraternas regeringstid.

Anf. 106 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S):
Herr talman! Jag vill tacka för en bra och spännande debatt!

Vi kan konstatera att vi har vissa gemensamma och vissa skiljaktiga bilder. I grund och botten tror jag att vi är överens om att det viktiga är att ta tag i sjukskrivningar tidigt, när de uppstår, att förebygga dem och att skapa ytterligare incitament för att hitta en väg tillbaka till arbetslivet för människor.

Det är också på det sättet vi kan uppnå det mål som regeringen nu uttrycker: Europas lägsta arbetslöshet 2020 och fler arbetade timmar i ekonomin. Det här kommer att vara en nyckelfråga, och den utveckling som ni och även vi ser är mycket oroande.

Vi vet några saker som fungerar. Precis som jag tror att Finn Bengtsson var inne på vet vi att vi behöver en mer arbetsfokuserad hälso- och sjukvård. Där skulle vi kunna skruva några varv till.

Vi behöver ansvarstagande arbetsgivare som också samarbetar med hälso- och sjukvården tidigt. Vi behöver se till att få en tidig återgång i reguljärt arbete, kanske även när man inte helt har återfått sin arbetsförmåga men i den mån man kan, eftersom det är så viktigt att ha en fot kvar på arbetsplatsen.

Vi har nu vid ganska många tillfällen sett att det finns en slagighet i sjukskrivningarna. Med utgångspunkt i det tror jag att vi behöver ha en bred diskussion om hur vi åstadkommer stabilitet i sjukförsäkringen och stabilitet över tid med det regelverk som vi behöver få på plats.

Vi har flera utredningar på gång, bland annat den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. Vi ser fram emot vad de kommer fram till. Det finns också flera utredningar som den tidigare regeringen initierade som kommer under första kvartalet, och det finns särskilda uppdrag som handlar om det här. Jag hoppas fortsätta diskussionen och ser fram emot gott samarbete.

Överläggningen var härmed avslutad.

Följande interpellationer hade framställts:

den 14 november

2014/15:129 Oberoende observatörer vid tvångsavvisningar
av *Christina Höj Larsen* (V)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

den 15 november

2014/15:130 Ny statlig upphandlingsmyndighet
av *Per Åsling* (C)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)
2014/15:131 EU:s klimatmål inför de internationella klimatförhandlingarna
av *Annie Lööf* (C)
till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)
2014/15:132 Landsbygdens konkurrensförutsättningar
av *Ulf Berg* (M)
till landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S)
2014/15:133 Biståndspengar för asylmottagande
av *Markus Wiechel* (SD)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)
2014/15:134 Ansvar för friluftsförhållanden
av *Saila Quicklund* (M)
till klimat- och miljöminister Åsa Romson (MP)

den 17 november

2014/15:135 Vägsplitageavgiften
av *Lotta Finstorp* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)
2014/15:136 Säkrad finansiering av framtidens välfärd
av *Anette Åkesson* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 14 november

2014/15:74 Hot mot närbutiker och servicehandeln
av *Krister Örnfjäder* (S)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Prot. 2014/15:23
18 november

den 15 november

2014/15:75 Centralisering av tågledningscentraler
av *Christina Höj Larsen* (V)
till statsrådet *Anna Johansson* (S)

§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 14 november

2014/15:46 Bostäder för asylsökande och nyanlända
av *Elisabeth Svantesson* (M)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)
2014/15:47 EU:s gemensamma regelverk för asylmottagning
av *Elisabeth Svantesson* (M)
till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

§ 16 Kammaren åtskildes kl. 20.27.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med § 7 anf. 39
(delvis),
av andre vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.55,
av tredje vice talmannen därefter till och med § 12 anf. 97 (delvis) och
av andre vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ABIGAIL CHOATE

/Eva-Lena Ekman

Promemoria om regeringsskiftet efter valet 2014

Måndagen den 15 september 2014 kl. 14.00 lämnade statsminister Fredrik Reinfeldt in sin ansökan om entledigande (bilaga 1) till talman Per Westerberg på dennes tjänsterum.

Talmanen entledigade omedelbart statsministern och övriga statsråd samt erinrade om att entledigade regeringsledamöter enligt regeringsformen uppehåller sina befattningar till dess en ny regering har tillträtt. Beslut om entledigande överlämnades till statsministern och översändes till de övriga statsråden (bilaga 2). Samma dag hade talmanen även beslutat att tillåta fotografering i kaféet under perioden den 15–30 september 2014 (bilaga 3). Kl. 14.30 höll talmanen en kort pressträff i kaféet. Under måndagen skickades två pressmeddelanden ut: ett (bilaga 4) med information om pressträffen i samband med statsministerns avskedsansökan och ett (bilaga 5) med information om bl.a. den pressträff som skulle hållas den 16 september.

Tisdagen den 16 september kl. 13.00 träffade talmanen de vice talmännen, Susanne Eberstein (S), Ulf Holm (MP) och Jan Ertsborn (FP), för att diskutera processen för att få fram en regeringsbildare. Med på mötet var också riksdagsdirektören Kathrin Flossing. Vid en kort pressträff efter mötet meddelade talmanen att sonderingarna för att hitta en statsministerkandidat skulle påbörjas den 17 september (bilaga 6). På tisdagen skickades också ett pressmeddelande ut med tidsangivelser för träffarna med partiföreträdarna (bilaga 7).

Under onsdagen den 17 september 2014 förde talman Per Westerberg samtal med partiföreträdarna för att ta fram ett förslag till ny statsminister enligt följande tidsschema:

Kl. 09.00	Stefan Löfven (S)
Kl. 10.00	Anna Kinberg Batra (i Fredrik Reinfeldts ställe) (M)
Kl. 11.00	Åsa Romson och Gustav Fridolin (MP)
Kl. 13.00	Jimmie Åkesson (SD)
Kl. 14.00	Annie Lööf (C)
Kl. 15.00	Jonas Sjöstedt (V)
Kl. 16.00	Jan Björklund (FP)
Kl. 17.00	Göran Hägglund (KD)

Samtliga partiföreträdare hade pressträff i kaféet i riksdagshuset efter sina enskilda möten. På onsdagen skickades även ett pressmeddelande ut med information om att talmanen på torsdagen den 18 september skulle träffa de vice talmännen på förmiddagen för överläggningar och därefter hålla korta uppföljande samtal med samtliga partiföreträdare (bilaga 8).

Samtalen hölls enligt nedanstående tidsschema torsdagen den 18 september:

Kl. 11.00	Stefan Löfven (S)
Kl. 11.20	Anna Kinberg Batra (i Fredrik Reinfeldts ställe) (M)
Kl. 11.40	Åsa Romson och Gustav Fridolin (MP)
Kl. 12.00	Jimmie Åkesson (SD)
Kl. 12.20	Annie Lööf (C)
Kl. 12.40	Jonas Sjöstedt (V)
Kl. 13.00	Jan Björklund (FP)
Kl. 13.20	Göran Hägglund (KD)
Kl. 13.40	Stefan Löfven (S)

Samtliga partiföreträdare lämnade en kort kommentar vid pressträffar som hölls i kaféet efter mötena. Samma dag skickades ett pressmeddelande ut med information om att en gemensam pressträff med talman Per Westerberg och Stefan Löfven skulle hållas ca kl. 14.00 i riksdagens presscenter (bilaga 9). Vid den gemensamma pressträffen meddelade talmannen att han gett Stefan Löfven uppdraget att sondera förutsättningarna att bilda en tvåpartiregering bestående av Socialdemokraterna och Miljöpartiet (bilaga 10). Stefan Löfven skulle rapportera sitt uppdrag till talmannen senast fredagen den 26 september efter att det slutliga valresultatet fastställts. Om den slutliga mandatfördelningen skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering skulle talmannen återuppta samtalen med partiföreträdarna.

Den 18 september kl. 16.00 informerade talmannen H.M. Konungen. I en skrivelse samma dag redogjorde talmannen för de möten han haft och den fortsatta processen (bilaga 11).

Lördagen den 20 september fastställde Valmyndigheten det slutliga valresultatet. Efter att ha tagit del av det samtalade talman Per Westerberg och Stefan Löfven och meddelade därefter att de var överens om att förutsättningarna inte hade ändrats för bildandet av en tvåpartiregering bestående av Socialdemokraterna och Miljöpartiet (bilaga 12). Vid deras möte, cirka kl. 14.00 överlämnade talmannen en skrivelse till Stefan Löfven. Den översändes därefter till övriga partiföreträdare (bilaga 13).

Torsdagen den 25 september skickades ett pressmeddelande ut med information om att Stefan Löfven skulle rapportera sitt uppdrag till talmannen dagen därpå, den 26 september (bilaga 14).

Fredagen den 26 september kl. 11.30 hade talmannen och Stefan Löfven ett möte på talmannens tjänsterum där Stefan Löfven rapporterade sitt uppdrag. Därefter höll de en gemensam pressträff ca kl. 12.00 i kaféet (bilaga 15).

Inför val av talman måndagen den 29 september skickades ett pressmeddelande ut samma dag (bilaga 16) med information om att den nya talmannen tar över uppdraget med att ta fram förslag till ny statsminister. Det framgick också av pressmeddelandet att den nyvalda talmannen senare under måndagen skulle träffa partiföreträdarna för samtliga partier och även ha överläggningar med de vice talmännen.

Urban Ahlin (S) valdes till talman den 29 september för valperioden 2014–2018 och övertog därmed arbetet med regeringsbildningen. Till förste vice talman valdes Tobias Billström (M), till andre vice talman

Björn Söder (SD) och till tredje vice talman Esabelle Dingizian (MP). Ett pressmeddelande med information om att valen genomförts och kortfattad information om de nyvalda talmännen skickades ut samma dag (bilaga 17).

Prot. 2014/15:23
18 november

Talmannen träffade på eftermiddagen samma dag partiföreträdarna enligt nedanstående tidsschema:

Kl. 16.30	Stefan Löfven (S)
Kl. 16.45	Anna Kinberg Batra (M)
Kl. 17.15	Åsa Romson och Gustav Fridolin (MP)
Kl. 17.30	Jimmie Åkesson (SD)
Kl. 17.45	Annie Lööf (C)
Kl. 18.00	Jonas Sjöstedt (V)
Kl. 18.15	Lars Björklund (FP)
Kl. 18.45	Göran Hägglund (KD)
Kl. 19.00	Återrapportering till vice talmännen
Kl. 19.15	Stefan Löfven (S)

Alla partiföreträdare utom Jimmie Åkesson (SD) och Göran Hägglund (KD) höll pressträffar efteråt i kaféet.

Ett pressmeddelande om att en pressträff med talmannen och Stefan Löfven skulle hållas i riksdagens presscenter cirka kl. 19.30 skickades ut samma dag (bilaga 18).

I ytterligare ett pressmeddelande den 29 september noterades att den nyvalde talmannen under dagen har fortsatt arbetet med att ta fram ett förslag till ny statsminister. Uppgifter lämnades också om tidpunkter för riksdagens behandling av förslaget till statsminister och regeringsförklaringen (bilaga 19). Kl. 21.00 samma dag informerade talman Urban Ahlin H.M. Konungen.

Tisdagen den 30 september kl. 17.00 föreslog talman Urban Ahlin riksdagen att till ny statsminister utse Stefan Löfven, som avsåg att bilda en regering bestående av företrädare för Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Detta förslag bordlades.

I enlighet med bestämmelserna i 11 kap. 3 § riksdagsordningen bordlades förslaget att riksdagen skulle utse Stefan Löfven till statsminister en andra gång i kammaren onsdagen den 1 oktober.

Torsdagen den 2 oktober skickades ett pressmeddelande ut med uppgift om tidpunkt för anmälan om regeringens sammansättning och regeringsförklaringen under förutsättning att talmannens förslag till statsminister godkändes av riksdagen (bilaga 20). Vid kammarens sammanträde den 2 oktober kl. 14.00 erinrade talmannen om att förslaget till ny statsminister bordlagts två gånger och att riksdagens prövning av förslaget skulle avgöras vid dagens sammanträde. Riksdagens prövning föregicks av anföranden av Anna Kinberg Batra (M), Åsa Romson (MP), Hans Linde (V) och Jimmie Åkesson (SD).

Sedan talmannen erinrat om att förslag till ny statsminister skulle prövas av riksdagen genom omröstning (rösträkning), upplästes och godkändes följande voteringsförslag:

”Den som vill att kammaren godkänner talmannens förslag att till statsminister utse Stefan Löfven röstar ja. Den som inte vill det röstar nej. Om mer än hälften av riksdagens ledamöter röstar nej har riksdagen förkastat förslaget. I annat fall är det godkänt.”

Omröstningen gav följande resultat:

Votering:

132 för godkännande

49 för avslag

154 avstod

14 frånvarande

Mindre än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat mot förslaget. Riksdagen hade alltså utsett Stefan Löfven till statsminister.

Talmannen överlämnade därefter förordnandet för statsministern i plenisalen (bilaga 21).

Fredagen den 3 oktober kl. 9.00 lämnade Stefan Löfven sin regeringsförklaring och anmälde för riksdagen de statsråd han utnämnt att tillsammans med honom bilda regering. Kl. 10.00 samma dag höll den nya regeringen ett pressmöte i Sammanbindningsbanan. Kl. 12.00 hölls en skifteskonselj på Kungliga slottet där regeringsskiftet ägde rum. Vid konseljen redogjorde talmannen för sitt förslag till statsminister och riksdagens beslut (bilaga 22). Efter det konstaterade H.M. Konungen att regeringsskiftet ägt rum.

Kl. 15.00 meddelade talmannen i kammaren att en partiledardebatt med anledning av regeringsförklaringen skulle hållas onsdagen den 8 oktober kl. 9.00.

Onsdagen den 8 oktober hölls en partiledardebatt med anledning av regeringsförklaringen.

Kathrin Flossing
Riksdagsdirektör

STATSMINISTERN

Bil. 1

Jag begär härmed att bli entledigad från befattningen som statsminister.
Stockholm den 15 september 2014

Fredrik Reinfeldt

Till

Statsministern och övriga statsråd

Statsministern har i dag till mig överlämnat en skrivelse med begäran om entledigande. I anledning därav och med stöd av bestämmelserna i 6 kap. 8 och 9 §§ regeringsformen entledigar jag därför statsministern och övriga statsråd. Jag erinrar om bestämmelsen i 11 § i samma kapitel som föreskriver att entledigade regeringsledamöter uppehåller sina befattningar till dess en ny regering har tillträtt.

Stockholm den 15 september 2014

Per Westerberg

Talman

TALMANNEN

Bil. 3

2014-09-15

Beslut om att tillåta fotografering i kaféet

Av 13 § föreskrift (2006:5) om fotografering m.m. i riksdagens lokaler följer att fotografering inte får ske i kaféet i Västra riksdagshuset. Talmannen får enligt 14 § samma föreskrift medge undantag.

Talmannen beslutar att fotografering ska vara tillåten i kaféet under perioden 15 september till och med den 30 september 2014.

Per Westerberg

Talman

PRESSMEDDELANDE

Bil. 4

Pressmeddelande måndag 15 september 2014

Talmannen kommer att ge en kort kommentar

I samband med att talman Per Westerberg tar emot statsminister Fredrik Reinfeldts (M) avskedsansökan kommer talmannen att ge en kort kommentar i riksdagskaféet.

Media hänvisas till riksdagskaféet: Journalister och fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till kaféet i anslutning till talmanskorridoren, plan 3 i Västra riksdagshuset.

Entré: Riksgatan 1. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Sarah Everås Sidibé

Talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

Talmannen samråder med de vice talmännen

I dag den 15 september tog riksdagens talman Per Westerberg emot statsminister Fredrik Reinfeldt (M), som kom till riksdagen med begäran om att bli entledigad från uppdraget som statsminister. Talmannen beviljade statsministerns begäran. I morgon håller talmannen en kort pressbriefing i Riksdagshuset.

I samband med att talmannen tog emot statsministerns avskedsansökan lämnade talmannen en kort kommentar till media.

- Statsminister Fredrik Reinfeldt har i dag på egen begäran entledigats som statsminister. Statsministern kommer nu att leda en övergångsregering, tidigare kallad expeditonsministär. I morgon kommer jag att träffa samtliga vice talmän för att diskutera valresultatet och hur vi ska gå vidare i processen att få fram en regeringsbildare.

I anslutning till mötet kommer talmannen att hålla en kort pressbriefing.

Tid: tisdagen den 16 september klockan 14.00.

Lokal: Presscenter, plan 5 Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1. Pressbriefingen kommer att webb-tv-sändas via riksdagen.se. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Sarah Everås Sidibé

Talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

Talmannen inleder samtal med företrädarna för partierna

Talman Per Westerberg har i dag haft ett möte med de tre vice talmännen i talmanspresidiet. Under mötet diskuterades den fortsatta processen att få fram en regeringsbildare. Efter mötet höll talmannen en kort pressbriefing.

- Jag kan konstatera att det är en komplicerad regeringsbildning, där det gäller att hitta någon som inte har en majoritet av kammarens ledamöter emot sig. Sonderingarna för att hitta en statsministerkandidat kommer att börja i morgon. Det är viktigt att få till en hållbar regering med en hygglig förutsättning att få igenom sin budget, sade talman Per Westerberg vid pressbriefingen.

Med på talmannens möte var förste vice talman Susanne Eberstein (S), andre vice talman Ulf Holm (MP) och tredje vice talman Jan Ertsborn (FP) samt riksdagsdirektör Kathrin Flossing.

Talmanen kommer att inleda samtal med företrädare för samtliga partier i morgon den 17 september. Pressmeddelande med mer information om samtalen kommer senare i dag eller i morgon.

Sarah Everås Sidibé

Talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

Prot. 2014/15:23
18 november

PRESSMEDDELANDE

Bil. 7

Pressmeddelande tisdag 16 september 2014

Talmanen möter partiföreträdare för samtal om regeringsbildning

Riksdagens talman Per Westerberg inleder på onsdagen samtalen med partiföreträdare för att ta fram förslag till ny statsminister.

Talmanen beviljade den 15 september statsminister Fredrik Reinfeldts (M) begäran om entledigande. Fredrik Reinfeldt kommer nu, enligt reglerna i regeringsformen, att leda en övergångsregering. Mot bakgrund av detta har talmanen inlett uppdraget att ta fram förslag till ny statsminister.

Talmanen kommer i morgon den 17 september att samtala enskilt med företrädarna för riksdagspartierna enligt följande:

09.00 Socialdemokraterna
10.00 Moderaterna
11.00 Miljöpartiet
13.00 Sverigedemokraterna
14.00 Centerpartiet
15.00 Vänsterpartiet
16.00 Folkpartiet
17.00 Kristdemokraterna

Fotopool: Vid inledningen av talmannens möten med partiföreträdarna ordnas fotopool (TT och SVT).

Media hänvisas till riksdagskaféet: Journalister och fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till kaféet (i anslutning till talmanskorridoren) där eventuella uttalanden från partiföreträdarna kommer att göras. Kaféet ligger på plan 3 i Västra riksdagshuset.

Entré: Riksgatan 1. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

Talmannen träffar partiföreträdare på nytt

Talman Per Westerberg kommer i morgon torsdag att samråda med de vice talmännen på förmiddagen. Därefter håller talmannen korta uppföljande samtal med företrädare för samtliga riksdagspartier. Talmannen väntas presentera resultatet av sonderingarna inför regeringsbildningen vid en pressträff cirka klockan 14.

Talman Per Westerberg inledde i dag den 17 september uppdraget att ta fram förslag till ny statsminister. Talmannen har under dagen träffat företrädare för samtliga riksdagspartier.

I morgon den 18 september kommer talmannen att träffa samtliga partiföreträdare för en kort uppföljningsrunda med enskilda samtal. Samtalen sker mellan klockan 11 och 14.

Frågor till partiföreträdarna hänvisas till partiföreträdarnas presskontakter.

Pressträff: Talmannen väntas presentera resultatet av sonderingarna inför regeringsbildningen vid en pressträff.

Tid: Torsdagen den 18 september klockan 14.00 (cirka).

Lokal: Presscenter, plan 5 Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1. Pressträffen kommer då att webb-tv-sändas via riksdagen.se. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

Pressträff med talman Per Westerberg och Stefan Löfven (S)

Talman Per Westerberg och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven håller en gemensam pressträff i riksdagens presscenter i dag torsdag den 18 september cirka klockan 14.

Talman Per Westerberg inledde i onsdags den 17 september uppdraget att ta fram förslag till ny statsminister som riksdagen ska ta ställning till. I uppdraget ingår att samtala med företrädare för samtliga riksdagspartier och de vice talmännen.

Talmannen och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven har samtalat vid tre tillfällen. I eftermiddag håller de en gemensam pressträff.

Tid: Torsdagen den 18 september, cirka klockan 14.00.

Lokal: Presscentret, plan 5, Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1. Pressträffen kan följas via webb-tv på riksdagen.se. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Prot. 2014/15:23
18 november

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 10

Pressmeddelande torsdag 18 september 2014

Talmannen har gett Stefan Löfven (S) i uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering

Talmannen har i dag den 18 september träffat partiföreträdare från samtliga riksdagspartier. I eftermiddags gav han Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven i uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering.

Talman Per Westerberg har under onsdagen och torsdagen haft möten med företrädare för samtliga riksdagspartier och överlagt med de vice talmännen.

Därefter har talmannen haft ytterligare ett möte med Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven. Vid samtalet gav talmannen Stefan Löfven i uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

I dag klockan 16.00 informerar talmannen statschefen kung Carl XVI Gustaf.

Stefan Löfven kommer att rapportera sitt uppdrag till talmannen senast fredagen den 26 september.

Om den slutliga mandatfördelningen, som bestäms lördagen den 20 september, skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering kommer talmannen att hålla nya överläggningar med partiföreträdarna.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

TALMANNEN

Bil. 11

Talman Per Westerberg har under onsdagen och torsdagen haft möten med företrädare för samtliga riksdagspartier och överlagt med de vice talmännen. Därefter har talmannen haft ett möte med Socialdemokraternas partiordförande Stefan Löfven. Vid samtalet uppdrog talmannen åt Stefan Löfven att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Idag klockan 16.00 informerar talmannen statschefen H.M. Konungen.

Stefan Löfven kommer att rapportera sitt uppdrag till talmannen senast fredagen den 26 september.

Om den slutliga mandatfördelningen, som bestäms lördagen den 20 september, skulle ändra förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering upptar talmannen nya överläggningar med partiföreträdarna.
Stockholm den 18 september 2014

Per Westerberg
Talman

PRESSMEDDELANDE

Bil. 12

Pressmeddelande lördag 20 september 2014

Uttalande av talmannen efter samtal med Stefan Löfven om det slutliga valresultatet (uppdaterat)

I dag den 20 september fastställde Valmyndigheten det slutliga valresultatet. Talman Per Westerberg och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven är överens om att det slutliga valresultatet inte har ändrat Stefan Löfvens uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering.

Talman Per Westerberg och Stefan Löfven har i dag samtalat om Löfvens uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

- Efter att i dag ha tagit del av det slutliga valresultatet är vi båda överens om att det inte ändrar förutsättningarna för det uppdrag som Stefan Löfven har fått, säger talman Per Westerberg.

(Uppdaterat 2014-09-22) Talmannen har skickat ett brev till samtliga partiföreträdare efter samtalet med Stefan Löfven.

Samira Zayane
talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

TALMANNEN

Bil. 13

Till samtliga partiföreträdare

Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven och jag har i dag samtalat om det uppdrag som Stefan Löfven har fått att sondera förutsättningarna för att bilda en tvåpartiregering baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Jag har tagit del av det slutliga valresultatet och därefter samtalat med Stefan Löfven. Vi är överens om att sonderingarna fortsätter och att det slutliga valresultatet inte ändrat förutsättningarna för det uppdrag som Stefan Löfven har fått.

Stockholm den 20 september 2014

Per Westerberg
Talman

Pressträff med talman Per Westerberg och Stefan Löfven (S)

Talman Per Westerberg och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven håller en gemensam pressträff i riksdagskaféet i morgon fredagen den 26 september cirka klockan 12.00.

Den 18 september gav talman Per Westerberg Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven i uppdrag att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering.

I morgon fredagen den 26 september klockan 11.30 kommer Stefan Löfven att rapportera sitt uppdrag till talman Per Westerberg. Därefter håller talman Per Westerberg och Stefan Löfven en gemensam pressträff. Inga enskilda intervjuer kommer att ges i samband med pressträffen.

Tid: Fredagen den 26 september, cirka klockan 12.00.

Lokal: Riksdagskaféet, plan 3, Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1.

Fotopool: Vid inledningen av talmannens möte med Stefan Löfven klockan 11.30 ordnas fotopool (TT och SVT). Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se eller Maria Skuldt, tfn 08-786 40 54, e-post maria.skuldt@riksdagen.se.

Sarah Everås Sidibé

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Pressmeddelande fredag 26 september 2014

Bil. 15

Talman: Stefan Löfven (S) är beredd att bilda regering

Talman Per Westerberg tog i dag den 26 september emot Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven som rapporterade om uppdraget att sondera förutsättningarna för bildandet av en tvåpartiregering. Stefan Löfven meddelade att han är beredd att bilda en sådan regering.

Den 18 september gav talmannen i uppdrag åt Stefan Löfven att sondera förutsättningarna för att bilda en regering bestående av Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

- Stefan Löfven har i dag meddelat mig att han är beredd att bilda en regering, som har förutsättningar att tolereras av kammarens majoritet. Vid mina sonderingar har jag noterat att de fyra Allianspartierna har sagt sig kunna tolerera en tvåpartiregering, baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet, endast om den kan presentera ett budgetförslag som kan förväntas få ett större stöd än Alliansens alternativ. Stefan Löfven har sagt att han kommer kunna presentera ett sådant förslag, säger talman Per Westerberg.

Den fortsatta processen att få fram en regeringsbildare – snabbaste scenariot

Måndagen den 29 september samlas den nya riksdagen för första gången. Klockan 11.00 är det upprop av ledamöterna. Efter det väljer riksdagen talman och tre vice talmän för valperioden 2014–2018. Den talman som då väljs kommer därefter att fortsätta uppdraget att ta fram förslag till ny statsminister, genom att samråda med företrädare för partierna samt ha överläggningar med de vice talmännen. Ett förslag till ny statsminister kan tidigast lämnas till riksdagen tisdagen den 30 september. Förslaget måste anmälas i kammaren och bordläggas två gånger innan riksdagen kan rösta om det. Den första bordläggningen sker vid anmälningen, som tidigast tisdagen den 30 september. Tidigast onsdagen den 1 oktober kan förslaget till ny statsminister bordläggas för andra gången. En omröstning om förslaget kan därefter hållas tidigast torsdagen den 2 oktober. Omröstningen ska ske inom fyra dagar efter att talmannen lämnat förslaget.

Den nya statsministern ska så snart som möjligt presentera sin regering och lämna sin regeringsförklaring i riksdagen. Regeringsskiftet äger rum vid en särskild konselj hos kungen.

Sarah Everås Sidibé

Talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 16

Pressmeddelande måndag 29 september 2014

Nyvald talman fortsätter uppdraget med att ta fram förslag till statsminister

I dag den 29 september väljer riksdagen talman för valperioden 2014–2018. Den nya talmannen fortsätter uppdraget med att ta fram förslag på ny statsminister och kommer senare under dagen att träffa partiföreträdare. Senare i dag planerar talmannen att hålla en pressträff.

I dag efter klockan 11.00 väljer riksdagen talman och vice talmän för valperioden 2014–2018. Den nyvalda talmannen kommer att lägga fram sitt förslag till statsminister för kammaren. Innan dess, ska talmannen enligt regeringsformen kalla företrädare för varje partigrupp i riksdagen till samråd. Talmannen ska också överlägga med de nyvalda vice talmännen. Så snart val av talmanspresidium och riksdagsdirektör har genomförts inleds under eftermiddagen samtal med partiföreträdare för samtliga riksdagspartier. Planeringen för talmannens möten under måndagen ser ut som följande:

- Socialdemokraterna
- Moderaterna
- Miljöpartiet
- Sverigedemokraterna
- Centerpartiet
- Vänsterpartiet

- Folkpartiet
- Kristdemokraterna
- Socialdemokraterna

Talmannen planerar att hålla en pressträff efter att ha träffat partiföreträdarna och de vice talmännen.

Tid: Måndagen den 29 september, tidpunkt meddelas under eftermiddagen på riksdagens webbplats.

Plats: Presscentret, plan 5, Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1. Pressträffen kan följas via webb-tv på riksdagen.se.

Fotopool: Vid inledningen av talmannens möten med partiföreträdarna ordnas fotopool (TT och TV4).

Media hänvisas till riksdagskaféet: Journalister och fotografer som har till uppgift att bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen hänvisas till kaféet (i anslutning till talmanskorridoren) där eventuella uttalanden från partiföreträdarna kommer att göras. Kaféet ligger på plan 3 i Västra riksdagshuset.

Entré: Riksgatan 1. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill bevaka händelserna i samband med regeringsbildningen men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Samira Zayane

talmannens pressekreterare, 070-537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 17

Pressmeddelande måndag 29 september 2014

Urban Ahlin vald till ny talman

Riksdagen valde i dag den 29 september Urban Ahlin (S) till ny talman för valperioden 2014–2018. Till förste vice talman valdes Tobias Billström (M) till andre vice talman valdes Björn Söder (SD) och till tredje vice talman valdes Esabelle Dingizian (MP).

- Jag är hedrad över att ha fått det fina uppdraget som talman och ska fullfölja detta efter bästa förmåga, säger talman Urban Ahlin.

Urban Ahlin är riksdagsledamot sedan 1994. Han har bland annat varit ordförande och vice ordförande i utrikesutskottet, ledamot i Utrikesnämnden, OSSE-delegationen och krigsdelegationen samt vice ordförande i riksdagens delegation till Natos parlamentariska församling. Urban Ahlin är invald i Västra Götalands läns östra valkrets.

Tobias Billström är riksdagsledamot sedan 2002. Han var migrationsminister 2006–2014. Han har även varit ledamot i utbildningsutskottet och socialförsäkringsutskottet. Tobias Billström är invald i Malmö kommuns valkrets.

Björn Söder är riksdagsledamot sedan 2010. Han har varit gruppleddare för Sverigedemokraternas riksdagsgrupp och ledamot i utbildningsutskottet och krigsdelegationen samt suppleant i ett flertal andra utskott. Björn Söder är invald i Stockholms läns valkrets.

Esabelle Dingizian är riksdagsledamot sedan 2006. Hon har varit ledamot i kulturutskottet och suppleant i bland annat arbetsmarknadsutskottet och utbildningsutskottet. Esabelle Dingizian är invald i Stockholms läns valkrets.

Högupplösta porträttbilder på de nyvalda talmännen finns att ladda ned på deras respektive ledamotssidor på riksdagens webbplats, se länkar ovan. Ange Foto: Riksdagsförvaltningen.

Samira Zayane

talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 18

Pressmeddelande måndag 29 september 2014

Pressträff med talman Urban Ahlin och Stefan Löfven (S) cirka klockan 19.30

Talman Urban Ahlin och Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven håller en gemensam pressträff i riksdagens presscenter i dag måndag den 29 september cirka klockan 19.30.

Tid: Måndagen den 29 september, cirka klockan 19.30

Lokal: Presscentret, plan 5, Västra riksdagshuset. Entré genom Riksgatan 1. Pressträffen kan följas via webb-tv på riksdagen.se. Ta med riksdagens pressackreditering.

Journalister som vill närvara men inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 19

Pressmeddelande måndag 29 september 2014

Talman Urban Ahlin kommer att föreslå Stefan Löfven (S) som ny statsminister

Den nyvalde talmannen Urban Ahlin har under måndagen den 29 september fortsatt uppdraget med att ta fram förslag på ny statsminister. Vid en pressträff meddelade talmannen att han kommer att föreslå Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven som ny statsminister.

Under måndagen den 29 september har talman Urban Ahlin fört samtal med företrädarna för samtliga riksdagspartier och överlagt med de nyvalda vice talmännen.

- Jag har i dag träffat företrädare för samtliga riksdagspartier och min slutsats är att Stefan Löfven har vad som krävs för att bli statsminister, säger talman Urban Ahlin.

Förslaget till ny statsminister kommer att anmälas och bordläggas i kammaren tisdagen den 30 september klockan 17.

Onsdagen den 1 oktober kommer förslaget till ny statsminister bordläggas för andra gången. En omröstning om förslaget kan därefter hållas tidigast torsdagen den 2 oktober. Omröstningen ska ske inom fyra dagar efter att talmannen lämnat förslaget. Den nya statsministern ska så snart som möjligt presentera sin regering och lämna sin regeringsförklaring i riksdagen. Regeringsskiftet äger rum vid en särskild konselj hos kungen.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

PRESSMEDDELANDE

Bil. 20

Pressmeddelande torsdag 2 oktober 2014

Val av statsminister, regeringsförklaring och presentation av statsråd

Torsdagen den 2 oktober röstar riksdagen om talman Urban Ahlins förslag att utse Stefan Löfven (S) till statsminister. Om förslaget godkänns avger den nye statsministern en regeringsförklaring fredagen den 3 oktober. Därefter har media möjlighet att träffa de nya statsråden innan det formella regeringsskiftet vid en konselj på Kungliga slottet.

Torsdagen den 2 oktober klockan 14.00 röstar kammaren om talmannens förslag att utse Stefan Löfven till statsminister i en regering bestående av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Förslaget är godkänt om inte mer än hälften av riksdagens ledamöter, alltså minst 175, röstar mot förslaget. Godkänns förslaget av statsminister, kommer statsministern att avge en regeringsförklaring samt anmäla de utsedda statsråden för riksdagen fredagen den 3 oktober klockan 9.00.

Möjlighet att träffa de nya statsråden. Efter regeringsförklaringen har media möjlighet att möta de nya statsråden i Sammanbindningsbanan, Östra riksdagshuset.

Tid: Fredagen den 3 oktober, cirka klockan 10.15

Plats: Sammanbindningsbanan, Östra riksdagshuset. Entré Riksgatan 2. Övriga hålltider under dagen:

Kl. 11.45 Den nya regeringen samlas i Bankhallen, Västra riksdagshuset, för gemensam promenad till slottet.

Kl. 12.00 Det formella regeringsskiftet sker vid en konselj på Kungliga slottet med H.M. Konungen som ordförande. Den nya regeringen samt talmannen närvarar.

Fotografering i Riksdagshuset: Fotografering i kammaren under regeringsförklaringen är som vanligt tillåten från de fotopositioner som finns i anslutning till kammaren. Antalet platser på respektive fotoposition är begränsat. På gluggar och balkonger sker fotografering i två omgångar för

stillbildsfotografer och i en omgång för tv- och webb-tv-fotografer. Byte för stillbildsfotografer görs cirka halvvägs in i regeringsförklaringen. Personal från Riksdagsförvaltningen kommer att finnas på plats för att bistå vid bytet.

Fotografering utanför Riksdagshuset: En fotoposition kommer att upprättas utanför Riksgatan 1 för fotografering. Fotografer som vill fotografera där måste ha riksdagens pressackreditering.

Pressackreditering för Riksdagshuset: Riksdagens pressackreditering krävs för tillträde till Riksdagshuset. Journalister som inte har riksdagens pressackreditering kan kontakta Maud Gehrman, tfn 08-786 40 52, e-post maud.gehrman@riksdagen.se eller Marianne Moström, tfn 08-786 54 60, e-post marianne.mostrom@riksdagen.se.

Samira Zayane

Talmannens pressekreterare, 070- 537 29 00

TALMANNEN

Bil. 21

Förordnande av statsminister

Sedan riksdagen denna dag godkänt mitt förslag om statsminister förordnar jag på riksdagens vägnar enligt 6 kap. 6 § regeringsformen Stefan Löfven att vara statsminister.

Stockholm den 2 oktober 2014

Urban Ahlin

Talman

TALMANNEN

Bil. 22

Eders majestät!

Den 15 september begärde statsminister Fredrik Reinfeldt entledigande från sin befattning. Riksdagens dåvarande talman Per Westerberg biföll samma dag denna begäran och entledigade statsministern och övriga statsråd.

Den 17 september inledde talman Per Westerberg samråd med företrädare för partigrupperna i riksdagen. Överläggningar ägde också rum med de vice talmännen.

Sedan jag den 29 september valts till talman slutförde jag samrådet och överläggningarna.

Den 30 september föreslog jag riksdagen att utse Stefan Löfven till ny statsminister i en tvåpartiregering baserad på Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Riksdagen godkände förslaget i går den 2 oktober.

Jag har på riksdagens vägnar utfärdat förordnande för Stefan Löfven som statsminister. Han har i riksdagen tidigare i dag anmält de av honom utsedda statsråden och avgett en regeringsförklaring.

Urban Ahlin

Talman

§ 1 Anmälan om promemoria om regeringsskiftet efter valet 2014	1
§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
§ 4 Ärenden för bordläggning	3
§ 5 Svar på interpellation 2014/15:1 om sysselsättningseffekter av regeringens skatteförslag	3
Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 2 ANNA KINBERG BATRA (M)	4
Anf. 3 FINN BENGTSSON (M)	5
Anf. 4 RASMUS LING (MP)	6
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 6 ANNA KINBERG BATRA (M)	8
Anf. 7 FINN BENGTSSON (M)	9
Anf. 8 RASMUS LING (MP)	9
Anf. 9 PETER PERSSON (S)	10
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	10
Anf. 11 ANNA KINBERG BATRA (M)	11
Anf. 12 PETER PERSSON (S)	12
Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
§ 6 Svar på interpellation 2014/15:46 om högre marginals-katters effekter på den svenska ekonomins konkurrenskraft	13
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	13
Anf. 15 ARON MODIG (KD)	13
Anf. 16 FINN BENGTSSON (M)	14
Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V)	15
Anf. 18 JAN ERICSON (M)	16
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	17
Anf. 20 ARON MODIG (KD)	18
Anf. 21 FINN BENGTSSON (M)	19
Anf. 22 HÅKAN SVENNELING (V)	19
Anf. 23 JAN ERICSON (M)	20
Anf. 24 PETER PERSSON (S)	21
Anf. 25 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	21
Anf. 26 ARON MODIG (KD)	23
Anf. 27 PETER PERSSON (S)	23
Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	24
§ 7 Svar på interpellationerna 2014/15:50, 67, 76 och 104 om sysselsättningseffekter av slopad nedsättning av socialavgifterna för unga	24

Anf. 29 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	24
Anf. 30 HANIF BALI (M).....	25
Anf. 31 LOTTA OLSSON (M).....	26
Anf. 32 JAN ERICSON (M).....	26
Anf. 33 TINA GHASEMI (M).....	28
Anf. 34 JASENKO OMANOVIC (S).....	29
Anf. 35 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	29
Anf. 36 HANIF BALI (M).....	31
Anf. 37 LOTTA OLSSON (M).....	31
Anf. 38 JAN ERICSON (M).....	32
Anf. 39 TINA GHASEMI (M).....	33
Anf. 40 JASENKO OMANOVIC (S).....	34
Anf. 41 PETER PERSSON (S).....	34
Anf. 42 FREDRIK SCHULTE (M).....	35
Anf. 43 ADNAN DIBRANI (S).....	36
Anf. 44 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	37
Anf. 45 HANIF BALI (M).....	38
Anf. 46 LOTTA OLSSON (M).....	39
Anf. 47 JAN ERICSON (M).....	39
Anf. 48 TINA GHASEMI (M).....	40
Anf. 49 PETER PERSSON (S).....	40
Anf. 50 FREDRIK SCHULTE (M).....	41
Anf. 51 ADNAN DIBRANI (S).....	41
Anf. 52 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	42
§ 8 Svar på interpellationerna 2014/15:52 och 55 om regeringens ambitioner för personer som fyllt 65 år	43
Anf. 53 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	43
Anf. 54 ERIK ULLENHAG (FP).....	43
Anf. 55 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	45
Anf. 56 ERIK ULLENHAG (FP).....	46
Anf. 57 PETER PERSSON (S)..... (forts.).....	47 48
Ajournering.....	48
Återupptagna förhandlingar	48
§ 8 (forts.) Svar på interpellationerna 2014/15:52 och 55 om regeringens ambitioner för personer som fyllt 65 år	48
Anf. 58 FREDRIK SCHULTE (M).....	48
Anf. 59 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	49
Anf. 60 ERIK ULLENHAG (FP).....	50
Anf. 61 FREDRIK SCHULTE (M).....	50
Anf. 62 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	51

§ 9 Svar på interpellationerna 2014/15:68 och 85 om höjda marginalskatter på arbete och förväntade intäkter	52
Anf. 63 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	52
Anf. 64 MATS PERSSON (FP)	52
Anf. 65 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	53
Anf. 66 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	54
Anf. 67 MATS PERSSON (FP)	55
Anf. 68 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	56
Anf. 69 FREDRIK SCHULTE (M).....	58
Anf. 70 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	59
Anf. 71 MATS PERSSON (FP)	60
Anf. 72 MARIA MALMER STENERGARD (M).....	60
Anf. 73 FREDRIK SCHULTE (M).....	61
Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	62
§ 10 Svar på interpellationerna 2014/15:78 och 81 om syssetsättningseffekter av avtrappning av jobbskatteavdraget	62
Anf. 75 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	62
Anf. 76 JAN ERICSON (M)	63
Anf. 77 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	64
Anf. 78 JAN ERICSON (M)	65
Anf. 79 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	66
Anf. 80 JAN ERICSON (M)	66
Anf. 81 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	67
§ 11 Svar på interpellation 2014/15:94 om flygskatt.....	68
Anf. 82 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	68
Anf. 83 EDWARD RIEDL (M)	68
Anf. 84 RASMUS LING (MP).....	69
Anf. 85 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	70
Anf. 86 EDWARD RIEDL (M)	70
Anf. 87 RASMUS LING (MP).....	71
Anf. 88 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	72
Anf. 89 EDWARD RIEDL (M)	72
Anf. 90 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	73
§ 12 Svar på interpellationerna 2014/15:96 och 102 om syftet med borttagandet av den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen	73

Anf. 91 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	73
Anf. 92 ELISABETH SVANTESSON (M).....	75
Anf. 93 FINN BENGTTSSON (M).....	76
Anf. 94 LOTTA FINSTORP (M).....	77
Anf. 95 PHIA ANDERSSON (S).....	77
Anf. 96 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S)	78
Anf. 97 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	79
Anf. 98 ELISABETH SVANTESSON (M).....	80
Anf. 99 FINN BENGTTSSON (M).....	81
Anf. 100 LOTTA FINSTORP (M).....	82
Anf. 101 PHIA ANDERSSON (S).....	83
Anf. 102 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S)	83
Anf. 103 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	84
Anf. 104 ELISABETH SVANTESSON (M).....	85
Anf. 105 FINN BENGTTSSON (M).....	85
Anf. 106 Socialförsäkringsminister ANNIKA STRANDHÄLL (S)	86
§ 13 Anmälan om interpellationer	87
§ 14 Anmälan om frågor för skriftliga svar	87
§ 15 Anmälan om skriftliga svar på frågor	88
§ 16 Kammaren åtskildes kl. 20.27.	88
Bilaga.....	89